

דוחות כספיים ליום 30.9.2015

תוכן העניינים

עמוד

1	דין וחשבון של הדירקטוריון
1	מיזוג בנק ערבי ישראלי בע"מ עם ולתוך בנק לאומי לישראל בע"מ
5	א. הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים
5	התפתחויות עיקריות במשק
6	חקיקה והוראות רגולטוריות במערכת הבנקאית
24	מידע צופה פני עתיד
25	ב. התפתחות עסקי הבנק
25	נתונים עיקריים
19	התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס
32	התפתחויות בסעיפי המאזן
34	מצב האמצעים ההוניים
35	התחייבויות תלויות
35	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
39	ג. תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי הפעילות
52	ד. החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
52	חומרת גורמי הסיכון
52	הוראות באזל
54	ניהול סיכוני אשראי
57	ניהול סיכוני שוק
66	סיכוני נזילות, מצב הנזילות, וגיוס המקורות בבנק
69	סיכונים תפעוליים
71	ה. נושאים שונים
71	אחריות תאגידית
71	סינוף
71	הסכם שכר
72	מבקר פנימי
72	הליך אישור הדוחות הכספיים
74	הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
75	הדירקטוריון
	סקירת ההנהלה
77	שיעורי הכנסה והוצאה
84	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
87	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
90	הצהרות לגבי גילוי
93	דוח סקירה של ראי החשבון המבקרים
94	תמצית דוחות כספיים ביניים
161	נספח א' - חוות דעת אקטואר

דין וחשבון של הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2014. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי לשנת 2014.

מיזוג בנק ערבי ישראלי בע"מ עם ולתוך בנק לאומי לישראל בע"מ

ביום 4 במאי 2015 אושר בועדת הביקורת ובדירקטוריון בנק ערבי ישראלי מיזוג בנק ערבי ישראלי שהינו חברת בת בשליטה כמעט מלאה (99.72%) של בנק לאומי, עם ולתוך בנק לאומי החל מיום 1 בינואר 2016. בתאריך 7 למאי 2015, הוגשה הצעת המיזוג לרשם החברות, על ידי החברות המתמזגות. המיזוג יבוצע בדרך של מיזוג סטטוטורי, בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני של חוק החברות, באופן שעם ביצוע המיזוג כלל נכסיו והתחייבויותיו של בנק ערבי ישראלי יועברו לבנק לאומי. בנק ערבי ישראלי יחדל להתקיים, ללא צורך בפירוק.

דירקטוריון בנק ערבי ישראלי אישר כאמור את ביצוע המיזוג וקבע, בשים לב למצבן הכספי של החברות המתמזגות, כי אין לדעתו חשש סביר שעקב המיזוג לא יהיה ביכולתו של בנק לאומי לקיים את התחייבויותיו לנושים, לאחר המיזוג.

ביום 26 למאי 2015 התקיימה אסיפה כללית של בעלי המניות בבנק, ובה בעלי מניות המיעוט התנגדו למיזוג, בעקבות כך הגיש בנק לאומי לבית המשפט המחוזי בתל-אביב – המחלקה הכלכלית, ביום 31 במאי 2015 בקשה לאישור המיזוג בהתאם לפרק השמיני של חוק החברות. בעלי מניות המיעוט הגישו את תגובתם הנתמכת בחוות דעת. הדיון הבא נקבע לחודש נובמבר 2015.

הנימוקים למיזוג

(א) המיזוג נועד לתכלית עסקית וכלכלית, והוא יאפשר לקבוצת לאומי להעמיק את רמת הסינרגיה הקבוצתית, בין הפעילויות הקמעונאיות, המסחריות ובפעילות האשראי הצרכני, ולהוביל, בין היתר, גם לחיסכון בהוצאות, בזמן הניהול ובעלויות תפעוליות ולשיפור יכולת הבקרה על הפעילות של החברות המתמזגות. לסינרגיה הצפויה פוטנציאל יצירת ערך בהיבטים תפעוליים, אסטרטגיים, ארגוניים ומימוניים כאחד.

(ב) המהלך ייצור יתרון ללקוחות בנק ערבי ישראלי ויאפשר להעניק ללקוחות בנק ערבי ישראלי הצעת ערך בהתאמה למכלול צרכיהם, בין היתר, לאור שיפור ברמת המוצרים המוצעים ללקוח, תוך שימת דגש על הענקת סל שירותים מגוון ורחב ללקוח. כמו כן, המיזוג יגדיל משמעותית את נגישות הלקוחות לסניפי הבנק לנוכח הפיזור הרחב של סניפי בנק לאומי ברחבי הארץ.

הצדדים למיזוג הינם:

- (א) בנק לאומי - החברה הקולטת כמשמעות מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות").
- (ב) בנק ערבי ישראלי בע"מ - חברת היעד כמשמעות מונח זה בחוק החברות. בנק לאומי מחזיק ב- 1,012,173 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ערך נקוב כל אחת בחברת היעד המהוות כ- 99.72% מהון המניות המונפק והנפרע של חברת היעד ובעלי מניות פרטיים שונים (להלן: "בעלי מניות המיעוט") מחזיקים, כולם ביחד, ב- 2,827 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ערך נקוב כל אחת בחברת היעד המהוות כ- 0.28% מהון המניות המונפק והנפרע של חברת היעד.

עיקרי הסכם המיזוג

- על פי הסכם המיזוג (להלן: "הסכם המיזוג"), בנק ערבי, שהינו חברה בת בשליטת בנק לאומי, יתמזג עם ולתוך בנק לאומי. בנק לאומי ובנק ערבי יקראו להלן גם "החברות המתמזגות".
- בהתאם להסכם המיזוג, ובכפוף לקיום התנאים שנקבעו לביצועו של המיזוג ולהשלמת ביצוע הפעולות המפורטות בהסכם המיזוג (לפי הנדרש), ובהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני לחוק החברות ולהוראות חלק ה' של פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) ("פקודת מס הכנסה"), ביום המיזוג:
- (א) יועברו לבנק לאומי, כל הנכסים וההתחייבויות של בנק ערבי, על פי כל דין או הסכם, כפי שיהיו ביום המיזוג, והכל לרבות נכסים וחבויות שהינם מותנים או לא מותנים, קיימים או עתידיים, ידועים או בלתי ידועים, ובכלל זה, כתבי השיפוי שניתנו על ידי בנק ערבי ישראלי לנושאי המשרה ולדירקטורים בבנק ערבי ישראלי וכן ייפוי כוח שניתנו לבנק ערבי ישראלי או על ידו, ויראו את בנק לאומי כמי שבא בנעלי בנק ערבי ישראלי לכל דבר ועניין בקשר עם הנכסים וההתחייבויות המועברים כאמור לעיל;
- (ב) בנק לאומי ישלם את מלוא התמורה לבעלי מניות המיעוט והחל מאותו מועד לא יקנו המניות שבידי בעלי מניות המיעוט כל זכות, למעט הזכות לקבלת תמורה (ככל שזו לא הועברה לידי בעל מניות בבנק ערבי ישראלי ביום המיזוג מכל סיבה שהיא). החל ממועד חתימת הסכם המיזוג, ייחשב ספר בעלי מניות בנק ערבי ישראלי כסגור, והחל מאותו מועד לא תאושר או תרשם העברת מניות בנק ערבי ישראלי במרשם בעלי המניות של בנק ערבי ישראלי.
- (ג) יראו את בנק לאומי כאילו היה בנק ערבי ישראלי בכל ההליכים המשפטיים (לרבות הליכי הוצאה לפועל) שבנק ערבי ישראלי צד להם ביום המיזוג.
- (ד) ביום המיזוג עובדי הבנק ייקלטו בבנק לאומי במעמד זהה למעמד בו היו בבנק ערבי ישראלי ערב המיזוג (עובד זמני, עובד קבוע וכו') ויהיו לעובדי בנק לאומי. כל ההוראות,

התנאים, הזכויות וההתחייבויות שחלו על עובדי בנק ערבי ישראלי ערב המיזוג ימשיכו לחול עליהם לאחר הפיכתם לעובדי בנק לאומי.

(ה) בנק ערבי ישראלי יחדל להתקיים כישות משפטית נפרדת והדירקטוריון וחברי הדירקטוריון של בנק ערבי ישראלי יפסיקו את כהונתם.

(ו) בהתאם לבקשה שתוגש לרשם החברות, רשם החברות יעביר את פנקס השעבודים (כמשמעותו בסעיף 181 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג-1983) של בנק ערבי ישראלי לפנקס השעבודים של בנק לאומי, לפי סעיף 323 (3) לחוק החברות.

(ז) הרשם ימסור לבנק לאומי תעודה המעידה על ביצוע המיזוג וירשום את דבר המיזוג במרשם בנק לאומי.

(ח) בנק ערבי ישראלי ייסגר ללא פירוק ויימחק מהרישומים המתנהלים על ידי רשם החברות, בהתאם להוראות חוק החברות.

(ט) יחולו יתר ההוראות הרלוונטיות על פי חוק החברות.

תמורת המיזוג

בכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים ועם השלמת המיזוג, כל בעלי מניות המיעוט יהיו בעלי הזכות לקבל מבנק לאומי תשלום במזומן בשקלים חדשים בסך השווה לסכום שיאושר בידי האסיפה הכללית של בנק ערבי ישראלי שתדון במיזוג, כפול מספר מניות בנק ערבי ישראלי המוחזקות על ידם, בניכוי מיסים כנדרש על פי דין ("התמורה"). עקב התנגדות של בעלי מניות המיעוט למיזוג ופניה של בנק לאומי לבית המשפט המחוזי בתל-אביב - מחלקה כלכלית יתכן שהתמורה תיקבע ע"י בית המשפט בהליך מתאים לפי חוק החברות ובהתאם להערכות שווי שיוגשו מטעם הצדדים.

אישורים נדרשים למיזוג או תנאים שנקבעו לביצועו

(א) המיזוג על פי הסכם המיזוג אינו טעון את אישור האסיפה הכללית של בנק לאומי, שכן המיזוג עומד בתנאים שנקבעו בסעיף 320(א1)(2) לחוק החברות.

(ב) המיזוג טעון את אישור האסיפה הכללית של בעלי מניות בנק ערבי ישראלי ו/או אישור של בית המשפט בהתאם לפרק השמיני של חוק החברות במקרה של התנגדות בעלי מניות המיעוט למיזוג.

(ג) ועדת הביקורת של בנק לאומי אישרה ביום 3 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג, ודירקטוריון בנק לאומי אישר כאמור ביום 4 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג.

(ד) ועדת הביקורת של בנק ערבי ישראלי אישרה ביום 4 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג, ודירקטוריון בנק ערבי ישראלי אישר כאמור ביום 4 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג.

(ה) המיזוג על פי הסכם המיזוג מותנה בקיומם במצטבר של כל התנאים המתלים המפורטים להלן:

- (1) קבלת (א) אישור בנק ישראל לביטול רישיון הבנק של בנק ערבי ישראלי עקב המיזוג וכן (ב) אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר לביטול רישיון יועץ פנסיוני של בנק ערבי ישראלי עקב המיזוג.
 - (2) קבלת אישור מאת מנהל רשות המיסים להיות המיזוג פטור בהתאם להוראות פרק ה'2 לפקודת מס הכנסה, או בתנאים שיהיו מקובלים על בנק לאומי (להלן: "החלטת המיסוי").
 - (3) קבלת אישורים נוספים ככל שנדרשים על פי כל דין.
 - (4) התקיימות כל התנאים למיזוג בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני לחוק החברות.
- (ו) במקרה בו לאחר התקיימות התנאים המתלים והשלמת ביצוע הפעולות לצורך השלמת המיזוג, לפי הנדרש, יחול לגבי צד כלשהו, ובכלל זה לגבי נכסיו, התחייבויותיו, מצבו הכספי, העסקי והכלכלי, שינוי מהותי לרעה שיש בו כדי לשנות מהמסקנה על פיה אין חשש סביר שעקב המיזוג לא יהיה ביכולתו של בנק לאומי לקיים את התחייבויות החברה לנושיה לאחר השלמת המיזוג – ימסור אותו צד הודעה על כך בכתב לצד השני.
- (ז) אין באפשרות הבנקים להעריך מה תהיה החלטת בית המשפט בבקשה לאישור המיזוג שהוגשה לו על ידי בנק לאומי ואימתי תינתן. כמו כן אין באפשרות הבנקים להעריך מהו המועד בו יתקיימו התנאים המתלים הנדרשים לצורך השלמת המיזוג, אולם החברות המתמזגות התחייבו במסגרת הסכם המיזוג לפעול בשיתוף פעולה על מנת לבצע את כל הפעולות הנדרשות ולהגיש את כל הבקשות שיידרשו לצורך קיום התנאים המתלים במלואם בהקדם.

הכרזה על סכסוך עבודה

ביום 27 באוקטובר 2015 התקבלה בבנק הודעה מאת ראש חטיבת עובדי הבנקים וחברות האשראי בהסתדרות העובדים הכללית החדשה – הסתדרות המעו"ף, על סכסוך עבודה וכי עובדי הבנק יוכלו לשבות באישורם החל מיום 12 בנובמבר 2015. העילה המרכזית שהועלתה הינה המבוי סתום במשא ומתן עם הנהלת הבנק על זכויות העובדים לאחר המיזוג.

א. הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים

התפתחויות עיקריות במשק

המדד המשולב למצב המשק עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-2.2% וזאת לעומת עלייה של 1.2% בתקופה המקבילה אשתקד. על פי נתוני מגמה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בחודשים יולי-אוגוסט 2015 עלו מדד הייצור התעשייתי ומדד הפדיון במסחר קמעונאי ב-3.4% ו-2.3% בשיעור שנתי, לעומת מאי-יוני 2015. יחד עם זאת, מבחינת רכיבי המדד המשולב, משתקפת ירידה ביצוא סחורות, אשר התבטאה גם בנתונים ראשוניים למצב המשק שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

אחוז הבלתי מועסקים מתוך כוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה עמד ברבעון השלישי של שנת 2015 על 5.2% לעומת 5.1% ברבעון השני של שנת 2015. שיעור השתתפות בני ה-15 ומעלה בכח העבודה עמד ברבעון השלישי של שנת 2015 על 64.2% לעומת 64.1% ברבעון השני של 2015.

מדד המחירים לצרכן ירד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-0.6% ולעומת ספטמבר 2014 ב-0.5%. קצב זה נמוך מהרף התחתון של יעד יציבות המחירים שקבעה הממשלה, הנע בין 3%-1%. ירידות בולטות נרשמו בסעיפי ההלבשה וההנעלה, אחזקת דירה ותחבורה ותקשורת. עליות מחירים נרשמו בעיקר במדד הדיור ובמדד הירקות והפירות – 2.2% ו-16.0% בהתאמה, מתחילת השנה.

ריבית בנק ישראל הופחתה פעם אחת במהלך התקופה ינואר-ספטמבר 2015 לרמת שפל היסטורי של 0.1% לעומת 0.25% בדצמבר 2014. השיקולים להפחתה היו בעיקר רצון לעודד את הצמיחה ולתמוך בפיוחות אפקטיבי של השקל. הריבית נותרה על כנה גם בהחלטה לחודש נובמבר 2015.

במהלך תשעת החודשים של שנת 2015 פוחת השקל מול הדולר ב-0.9% ויוסף מול האירו ב-6.8%. המסחר במטבע זר הושפע בין היתר מהתפתחויות בגוש האירו, על רקע משבר החזר החובות של יוון וספקולציות לגבי הצעדים המוניטריים שינקוט הפד האמריקאי. יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עלו במהלך תשעת החודשים של שנת 2015 ב-3.2 מיליארד דולר. מזה נרשם גידול של 2.3 מיליארד דולר ביתרות שנרכשו על פי תוכנית הרכישות שנועדה לקזז את ההשפעה על שער החליפין מהפקת גז בישראל.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם הגירעון בפעילות התקציבית של הממשלה ב-3.8 מיליארד שקלים, לעומת גירעון תקציבי בסך 10.9 מיליארד שקלים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 פעלה הממשלה ללא מסגרת תקציב מאושרת ובהתאם לחוק יסוד משק המדינה, המאפשר לממשלה להוציא תקציב חודשי חלקי המבוסס על תקציב שנת 2014.

לאחר שבמחצית הראשונה של שנת 2015 נרשמו עליות חדות במדדי המניות המובילים, על רקע הריבית הנמוכה וקצב עליית המחירים השלילי, ברבעון השלישי של השנה נרשם שינוי במגמה. מדד ת"א 25 ומדד ת"א 100 ירדו ברבעון השלישי של שנת 2015 בשיעורים חדים של 9.6% ו-8.3% בהתאמה בעיקר בשל השפעת הירידות בסין.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 עלה מדד ת"א 25 ב- 1.8% ומדד ת"א 100 ב- 0.9%.

מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 2.4% ומדד האגרות הממשלתיות הצמודות למדד ירד ב- 0.1%. מדד המק"מ עלה ב- 0.2%.

לבנק תיק ניירות ערך המושקע כולו באגרות חוב ממשלתיות ובמלווה קצר מועד. למידע נוסף ראה פרק ב', בנושא התפתחויות בסעיפי המאזן.

חלק מהמידע המופיע במסגרת המידע על "התפתחויות עיקריות במשק" הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה סעיף "מידע צופה פני עתיד" בפרק א' בדוח הדירקטוריון.

חקיקה והוראות רגולטוריות במערכת הבנקאית

ראה תיאור מפורט בדוח כספי לשנת 2014 עמ' 23-33 .

חקיקה בנקאית

חלק מהמידע המופיע במסגרת המידע על "חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים מיוחדים" הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה סעיף "מידע צופה פני עתיד" בפרק א' בדוח הדירקטוריון.

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

בתקופת הדוח פורסמו מספר רב של הצעות לשינויים רגולטורים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הבנק, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הבנק, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הבנק ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הבנק. מרבית ההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הבנק.

חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 47 והוראת שעה) (הפטר לחייב מוגבל באמצעים), התשע"ה-2015

ביום 3 באוגוסט 2015 פורסם התיקון הנ"ל לחוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 47 והוראת שעה) (הפטר לחייב מוגבל באמצעים). התיקון בחוק מיזג לתוכו את הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון – הפטר לחייב), התשע"ה 2015 אשר אושרה ביום 24 ביוני 2015 בקריאה טרומית. חוק ההוצאה לפועל מסדיר הליך של "חייב מוגבל באמצעים". בהתאם לחוק, רשאי רשם ההוצאה לפועל להכריז על חייב כחייב מוגבל באמצעים, לקבוע צו תשלומים חודשי בהתאם ליכולתו הכלכלית של החייב, וכן, להטיל על החייב הגבלות שונות הקבועות בחוק.

התיקון לחוק נועד לאפשר לחייבים מוגבלים באמצעים לקבל את ההפטר שהיו זכאים לו במצב בו היו פונים להליכי פשיטת רגל, וזאת בהתאם לתנאי סף שנקבעו בתיקון ולסייגם שנקבעו למתן צו הפטר.

ביום 7 בספטמבר 2015 פורסמו תקנות ליישום תיקון מס' 47 הנ"ל.

הצעות חקיקה

הצעת חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה - 2015

ביום 6 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק לסליקה אלקטרונית של שיקים. ההצעה עוסקת בהסדרת אופן ביצוע הסליקה האלקטרונית של שיקים על ידי הבנקים, ובכלל זה, הסדרת קבילותו הראייתית של השיק הממוחשב בהליך משפטי, הסמכת הנגיד בהסכמת שר המשפטים והשר לבטחון פנים, לקבוע כללים בדבר חובת שמירת שיקים ושיקים ממוחשבים והסדרת היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחות.

הצעת חוק הסדרת חובות (תיקוני חקיקה), התשע"ה - 2015 (אנדורן)

ביום 12 ביולי 2015 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה את הצעת חוק הסדרת חובות (תיקוני חקיקה), התשע"ה - 2015, אשר מיישמת את ההמלצות הסופיות של הוועדה לבחינת הסדרי חוב בישראל.

ההצעה מאמצת מתווה מובנה בן שני שלבים לשיפור הליך הסדר חוב:

שלב ראשון- חל על חברה בקשיים פיננסיים כאשר זו עדיין עומדת בתשלומים למחזיקי האג"ח. בשלב זה ימונה נציג מיוחד מטעם מחזיקי האג"ח. הנציג המיוחד ינהל את המו"מ, יישב כמשקיף בדירקטוריון החברה ובוועדותיו וימסור למחזיקי האג"ח מידע על צעדים שבהם החברה מתכוונת לנקוט, שעלולים לפגוע בנושים. בנוסף, יינתנו לחברה הגנות מסוימות במהלך ניהול המשא ומתן להסדר החוב.

שלב שני- כאשר חברה לא עמדה בתשלום חוב לנושיה הפיננסיים (הכל כמשמעו בהצעת החוק) במשך 45 יום, חזקה עליה שהיא חדלת פירעון, וימונה לה בעל תפקיד על ידי בית המשפט. בנסיבות אלו, חייב נאמן האג"ח לפנות לביהמ"ש בבקשה לפתיחת הליך להבראת החברה או לפירוקה (אלא אם כן התקיים החריג המפורט בחוק).

ההצעה מתייחסת לנושאים נוספים, כגון: אם לא ניתן צו הקפאת הליכים, רשאי נושה לפעול לשם גביית חובו לפי כל דין, אפשרות כפיית הסדר חוב על החברה - בהתאם לבקשת נושה במצב בו החברה חדלת פירעון, חיוב נאמן של סדרת אגרות חוב שהתקיימה בה התניה לפירעון מידי או למימוש בטוחות, לכנס אסיפת בעלי אגרות חוב תוך 45 יום מיום שבו התקיימה התניה לשם קבלת החלטה כיצד לפעול, צמצום העילות לקיומם של ניגודי עניינים אצל מחזיקי אג"ח בהצבעתם באסיפת מחזיקי אג"ח, מינוי "נאמן מוביל" על ידי החברה, החל ממועד ההנפקה, שייצג את כל הסדרות של אגרות החוב שמנפיקה החברה, קביעת פרמטרים למגבלה על סך האשראי שרשאית ליטול קבוצה עסקית מגופים מוסדיים ומהמערכת הבנקאית. הטלת חובת פיקוח ישירה על נושאי משרה בתאגיד למניעת קבלת אשראי מעל מגבלת האשראי, וכן לעמידה בחובות הדיווח של התאגיד (קביעת חזקה שנושא משרה הפר את חובתו אם התאגיד הפר את חובותיו אלה) ועוד.

לאחרונה פרסמה רשות ניירות ערך הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת התשקיף -מבנה וצורה), התשכ"ט-1969; והצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, לשם יישום המלצות הוועדה הנ"ל. ההצעות מתייחסות בעיקרן לחובות גילוי ביחס לאשראי שנלקח למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגיד, ביחס להתנהלות קודמת של בעל השליטה בחברה בקשיים פיננסיים וביחס לגובה האשראי

הקובע כמשמעו בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות התשע"ד - 2013 שקיבלה הקבוצה העסקית עליה נמנה התאגיד.

הצעת חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ה - 2015

ביום 27 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת החוק לצמצום השימוש במזומן. ההצעה מאמצת את המלצות הוועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי - ועדת לוקר. על פי ההצעה, יוטלו הגבלות על סוג וסכום העסקאות בהן ניתן להשתמש במזומן, ומגבלות על השימוש בשיקים והסבתם.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה - 2015

ביום 27 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון. ההצעה נועדה להוות הסדר מקיף וחדש של דיני השעבודים. הצעת החוק מהפכנית במובנים רבים וכוללת נושאים שיש בהם להשליך על הבנקים, ובכלל זה, אפשרות החייב ליצור שעבודים נוספים על נכס משועבד, ללא הסכמת בעל השעבוד, אפשרות ליחיד ליצור שעבוד על נכסים עתידיים, ביטול מוסד ה"שעבוד השוטף" הקיים כיום ועוד.

הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ - בנקאיות (תיקון מס' 3), התשע"ה - 2015

ביום 27 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות. במסגרת ההצעה, מוצע להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לבין הנורמות החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. בין היתר מוצע, כי תיקבע תקרת ריבית מרבית בשוק האשראי הקמעונאי שתחייב גם את הבנקים. חריגה מתקרת הריבית שתיקבע תהווה עבירה פלילית. שר המשפטים בהסכמת שר האוצר, יוסמך להרחיב את תחולת החוק שכיום חל רק על יחידים, גם על סוגי תאגידים כפי שיקבע.

תזכיר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ה - 2015

ביום 3 באוגוסט 2015 פרסם משרד המשפטים את תזכיר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי. התזכיר כולל רפורמה מקיפה, מבנית ומהותית, בהליכי חדלות הפירעון של יחידים ותאגידים. בתזכיר כלולות הוראות המתייחסות לכלל סוגי החייבים, ולצידן הוראות העוסקות בהיבטים הייחודיים לסוגי חייבים שונים - יחידים ותאגידים, למעט עמותות וחברות לתועלת הציבור.

תזכיר החוק כולל, בין היתר, את החידושים הבאים:

- הגדרת חדל פירעון תהיה לפי המבחן התזרימי ובהתאם לכך חדל הפירעון הוא מי שאינו יכול לשלם את חובותיו במועד, וזאת חלף המבחן המאזני הנוהג כיום.
- נושה יוכל להגיש בקשה למתן צו חדלות פירעון רק כאשר החייב לא שילם לו חוב במועד. נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתוח בהליכים, אלא בנסיבות בהן החייב פועל במטרה להונות את נושיו.
- בית המשפט המוסמך לעניין הליכי חדלות פירעון של יחיד יהיה בית משפט השלום ואילו הליכי חדלות פירעון של תאגיד ימשיכו להתנהל בפני בית המשפט המחוזי.

- בקשה לפתיחת הליכים נגד תאגיד תוגש באופן אחיד. בית המשפט הוא שיכריע לגבי מסלול הטיפול בתאגיד - הבראה או פירוק.
- לגבי יחידים - יועבר ניהולם של חלק גדול מההליכים מבית המשפט לכונס הרשמי. ההליכים יחלו בתקופת בדיקה בה יבחן מצבו הכלכלי של החייב ובמהלכה תחול הקפאת הליכים. בתום הבדיקה יגיש הכונס הרשמי דוח לבית המשפט על בסיסו תיקבע תכנית שיקום לחייב, שעם השלמתה יופטר היחיד מחובותיו. אם ליחיד אין יכולת לשלם לנושיו הוא יופטר באופן מיידי. בנוסף מוצע לקבוע מסלולי שיקום מהירים לחייבים חסרי אמצעים ובעלי חובות נמוכים, שחלקם יתנהלו בידי גורמים מנהליים ללא מעורבות של בית המשפט.
- מעמדם העדיף של מרבית ה"חובות בדין קדימה" - יבוטל.
- שעבוד צף יחול רק על הנכסים של החייב במועד מתן הצו ועל נכסים שיגיעו לחייב ממועד זה ואילך כתמורה או כנכס חלופי הניתן לזיהוי ועקיבה.
- נושה מובטח בשעבוד צף יהיה זכאי לפרוע את חובו המובטח מהשעבוד הצף רק עד לסכום השווה ל -75% משווי הנכסים עליהם חל השעבוד. יתרת הנכסים המשועבדים תשמש לתשלום לנושים הכלליים.
- במקרה בו הנושים הרגילים לא נפרעו לכל הפחות בשיעור של 25% מסך כל החובות הרגילים או מיליון ש"ח, לפי הנמוך ("שיעור הנשייה המזערית"), יהיה הנושה המובטח בשעבוד קבוע זכאי לתשלום של עד 75% בלבד מחובו המובטח ויתרת הנכסים המשועבדים בשעבוד קבוע תשמש לתשלום לנושים הרגילים עד להשלמת שיעור הנשייה המזערית.
- דירקטורים בתאגיד הנמצא בחדלות פירעון נדרשים לנקוט באמצעים סבירים לצמצום היקפה של חדלות הפירעון.
- לראשונה נוסף חלק המתייחס לניהול הליכי חדלות פירעון שיש להם היבטים בין לאומיים.
- תאגיד יוכל לבצע הסדר חוב בשלב מוקדם, עוד בטרם חדלות הפירעון, במטרה לעצור את התדרדרותו, וזאת בהתאם להמלצות הוועדה לבחינת הסדרי חוב בישראל (ועדת אנדרון).

תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים), התשע"ה-2015

ביום 26 באוגוסט 2015 פרסם משרד האוצר את תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים), התשע"ה-2015.

תזכיר החוק מציע להקים רגולטור פיננסי ייעודי חדש, שייקרא 'המפקח על נותני שירותים פיננסיים' ויפעל בשלב זה במשרד האוצר. מוצע, כי הרגולטור החדש יפעל באופן שיביא מחד לפיתוח השוק וליצירת חלופה למערכת הבנקאית בתחום מתן השירותים הפיננסיים, ומאידך ימנע מגורמי פשיעה וגורמים עבריינים מלעשות שימוש בענפים אלה למטרות שאינן כשרות.

גופים אשר חל עליהם כבר היום פיקוח לעניין מתן שירותים פיננסיים (דוגמת בנקים או גופים מוסדיים), יוחרגו מתחולתו של חוק זה.

התזכיר מציע לקבוע כללים המסדירים דרישות סף לרישום ורישוי של נותני שירותים פיננסיים. בנוסף, מוצע לתת למפקח כלים וסמכויות מתאימים לפיקוח.

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה) התשע"ה-2015

ביום 31 באוגוסט פורסמה הצעת החוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה.

על פי הצעת החוק, תיקבע בפקודת מס הכנסה חובת דיווח מיוחדת על גופים פיננסיים וסולקים, כך שנתונים על פעילותם של לקוחותיהם בחשבונותיהם העסקיים, המנוהלים אצלם, ידווחו לרשות המסים מדי חודש, וכן על פי דרישות ספציפיות של הרשות.

בנוסף, ההצעה קובעת, כי בעתיד יוקמו מנגנונים שמטרתם לוודא, שדרישת המידע לא תפגע יתר על המידה בזכות פרטיות, וכן מנגנונים שיוודאו, שהדרישות מכוח החוק לא מכבידות יתר על המידה על הגופים הפיננסיים.

הצעה לתיקון חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981

במסגרת הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015, אשר עברה בקריאה ראשונה ביום 2 בספטמבר 2015, מוצע לתקן את חוק הבנקאות (רישוי) באופן המאפשר לגופים חוץ בנקאיים העוסקים במתן אשראי, לגייס הון באמצעות הנפקת תעודות התחייבות לציבור, בתנאים הבאים:

- סך הערך הנקוב של תעודות ההתחייבות שהנפיק התאגיד לציבור לא יעלה על שני מיליארד וחצי שקלים חדשים ("התקרה"). בחישוב התקרה לא יבוא בחשבון הערך הנקוב של תעודות התחייבות שנפרעו, ואם נפרעו בחלקן - החלק היחסי שנפרע. שר האוצר יהיה רשאי לקבוע תקרה גבוהה יותר שלא תעלה על חמישה מיליארד שקלים חדשים, וזאת לגבי כלל תעודות ההתחייבות או לגבי סוגים מסוימים של תעודות התחייבות.
- האשראי ניתן ליחיד או לתאגיד, ואם מקבל האשראי הוא תאגיד - הכנסתו השנתית של התאגיד בשנה שקדמה למתן האשראי, לא עלתה על 400 מיליון ש"ח.

- האשראי שניתן אינו אשראי למטרות דיור שפירעונו מובטח על ידי רישום משכנתה, התחייבות לרישום משכנתה שבשלה נרשמת הערת אזהרה, או משכון זכויות לגבי מקרקעין לפי חוק המשכון.

הצעת חוק שירות נתוני אשראי התשע"ו-2015

ביום 12 באוקטובר 2015 אושרה בקריאה ראשונה בכנסת הצעת חוק שירות נתוני אשראי.

החוק המוצע קובע הסדר כולל להקמתה ולפעילותה של מערכת לשיתוף בנתוני אשראי של יחידים, למעט קטינים. המערכת המוצעת בחוק כוללת הקמת מאגר לנתוני אשראי בבנק ישראל, אשר יאסוף נתוני אשראי ממקורות המידע, וימסור אותם לשכוחות אשראי וללקוחות, בהתאם לשימושים והמטרות המפורטים בחוק.

מוצע כי איסוף המידע אל המאגר ייעשה כברירת מחדל ולא על פי הסכמה של לקוח. על אף האמור, ולשם צמצום הפגיעה בפרטיות הלקוחות, מוצע לאפשר ללקוחות לבקש, כי לא יכללו נתונים אודותיהם במאגר. עם זאת, במקרה שבו נמסרו לגבי לקוח נתונים המעידים באופן מובהק על כך שהוא אינו עומד בפירעון התשלומים בהם התחייב, לא יהיה הלקוח זכאי להגיש בקשה לאי הכללת הנתונים במאגר.

על פי המוצע, יאספו במאגר נתוני אשראי ממגוון מקורות מידע ובהם, כונס הנכסים הרשמי, לשכות ההוצאה לפועל, בנק ישראל, בית המשפט, חברת תשתית ציבורית, תאגיד בנקאי ומנפיק כרטיסי חיוב. עוד מוצע כי היקף המידע הנאסף יהיה רחב. סוגי המידע המועבר יקבעו על ידי שר המשפטים על בסיס עקרונות הסטנדרט הבין-לאומי הפומבי "מטרו 2".

נותן אשראי יהיה רשאי לבקש דוח אשראי רק לשם המטרות הקבועות בהצעת החוק. העברת המידע מותנית בכך שנותן האשראי הוא מקור מידע שמעביר אשראי למאגר או שהתחייב להעביר נתוני אשראי למאגר (עקרון ההדדיות), ובכפוף לכך שהלקוח נתן הסכמתו לכך שנתוני האשראי לגביו יימסרו.

תזכיר חוק החברות (הסמכה למתן הקלות), התשע"ה-2015 והקלות נוספות בתקנות שהוצאו מכוח חוק החברות

משרד המשפטים פרסם ביום 9 בספטמבר 2015 הצעות להקלות שונות בחוק החברות ובתקנות מכוחו. בין היתר מוצעות ההקלות הבאות:

- וועדת ביקורת תוכל לשמש גם כוועדת תגמול אם הרכבה יענה לדרישות ההרכב של שתי הוועדות.
- הדרישה לכלול במדיניות התגמול קריטריונים מדידים לתגמול משתנה – לא תחול ביחס לנושאי משרה הכפופים למנכ"ל.
- תשלום בונוס, בשיקול דעת, בגובה של עד שלוש משכורות עומד בתנאים לפיהם ניתן להעניק חלק לא מהותי מהתגמול המשתנה לפי קריטריונים שאינם ניתנים למדידה.

- במקרה בו במהלך כהונתו של דח"צ, נוצר קשר עסקי או מקצועי זניח, שאינו חד פעמי בינו לבין החברה, רשאית וועדת הביקורת ולאחריה האסיפה הכללית לאשר כי הקשר לא מהווה זיקה, בכפוף לכך שהדירקטור הצהיר כי לא ידע ולא יכול היה לדעת על היווצרותו של הקשר וכי אין לו שליטה על קיומו או סיומו, וועדת הביקורת אישרה שהחברה לא ידעה ולא יכלה לדעת על היווצרות הקשר ואין לה שליטה על קיומו או סיומו.
- שינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה הכפוף למנכ"ל, לא יהיה טעון אישור ועדת התגמול והדירקטוריון, אם אושר בידי המנכ"ל בגבולות הקבועים במדיניות התגמול.
- חברה שפרסמה מודעה על זימון אסיפה כללית לציבור באתר האינטרנט שלה, תהיהפטורה מפרסום מודעה בעיתון.

תזכיר חוק תיקוני אכיפה בדיני ניירות ערך (תיקוני חקיקה) התשע"ו-2015

ביום 24 בספטמבר 2015 פרסם משרד האוצר את תזכיר חוק תיקוני אכיפה בדיני ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"ו – 2015. התזכיר מתייחס למספר נושאים, ובין היתר:

- איסור ביצוע פעולות הטרמה (front-running) על ידי מתווך פיננסי, עובדו, יחיד בעל רישיון או אחרים העשויים לקבל מהם מידע. בהתאם לתזכיר, דינו של מבצע הטרמה מאסר חמש שנים. כמו כן פעולת הטרמה נתונה לסנקציות מנהליות של רשות ניירות ערך בגובה מיליון ש"ח ליחיד וחמישה מיליון ש"ח לתאגיד. התיקון המוצע קובע מספר מקרים הכוללים נסיבות אשר בהתקיימן לא תחשב פעולה להטרמה ולא תוטל אחריות פלילית בגינה.
- מוצע לקבוע באופן מפורש כי העושה שימוש בחוות דעת שהגיעה לידיו מאת איש פנים בחברה, נחשב עושה שימוש במידע פנים, אם יש לו יסוד סביר להניח כי מידע פנים מצוי בידי איש הפנים שמסר לו את חוות הדעת.
- מוצע לקבוע הסדר עקבי ביחס להגבלות על החזקה ועשיית עסקאות בניירות ערך, הקבועות כיום בסעיף 4 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הייעוץ), ובהוראות לפי חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק השקעות משותפות). בהתאם למוצע, הסדר כאמור ייקבע בחקיקה משנית על ידי שר האוצר, וישרת את ההוראות משני החוקים, בהתאם למאפיינים המיוחדים של כל אחד מהם.
- מוצע לקבוע כי מידע לא ייחשב כמידע פנים אם הוא פורסם במגא וחלפו 30 דקות מפרסומו.

הוראות מהותיות של בנק ישראל

הוראות בעקבות המלצות הוועדה לבחינת הסדרי החוב בישראל (וועדת אנדרון)

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראות לביצוע המלצות הוועדה לבחינת הסדרי החוב בישראל, בנוגע לקביעת מגבלות פנימיות על אשראי ללווים ממונפים, חיזוק הסטנדרטים לניהול הלוואות ממונפות, וקביעת מתכונת לדיווחים לפיקוח על הבנקים לגבי הסדרי חוב.

להלן פירוט ההוראות:

- תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 311 - ניהול סיכון אשראי

בהתאם לתיקון נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע מגבלות על היקף ההלוואות הממונפות שבתיק האשראי שלהם, ומגבלות על מתן אשראי ללווים בעלי רמות מינוף גבוהות מהמקובל בענף.

נקבעו הנחיות ביחס להשתתפות של תאגיד בנקאי בעסקת סינדיקציה, הן כמארגן והן כנותן אשראי. בפרט, התאגיד הבנקאי המארגן נדרש לניהול סיכונים זהיר בשל החשש לספיגת הפסדים כתוצאה מעיכוב בתהליך המכירה של החשיפות, ואילו התאגיד הבנקאי המשתתף נדרש לבצע הערכת סיכונים עצמאית בלתי תלויה כאילו היה הוא עצמו יוזם ההלוואה.

בעת העמדת אשראי לתאגיד בסכום מהותי (מעל 50 מיליון ש"ח), תאגידים בנקאיים יידרשו לקבל מידע על אשראי שנטל בעל השליטה בתאגיד הלווה לרכישת מניות השליטה בתאגיד (או בשעבודן) ועל התנהלותו בעבר, ולהביאו בחשבון.

בנוסף, תאגידים בנקאיים יידרשו לעגן בנהליהם תחשיבים כמותיים מתאימים, שיהוו בסיס לשיקולי הבנק טרם ביצוע הסדר חוב, וכן דרישה לבחינת מספר חלופות, למיצוי החזר החוב.

האמור בתיקון להוראה יחול על אשראי שיינתן החל מיום 1 בינואר 2016.

- תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 323 - מגבלות על מימון עסקאות הוניות

ההוראה, אשר יוחדה עד כה לאשראי לרכישת אמצעי שליטה, הורחבה, והיא תחול על כל "אשראי למטרת עסקה הונית". עסקה הונית מוגדרת כעסקה שמטרתה רכישת זכות הונית בתאגיד אחר, רכישת עצמית או חלוקת הון (למשל, דיבידנד). הגדרת ההון, אשר ממנה נגזר שיעור המגבלה הקבוע בהוראה, צומצמה מבסיס ההון הכולל להון רובד 1, כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202.

האמור בתיקון להוראה יחול על אשראי שיינתן החל מיום 1 בינואר 2016.

- הוראת ניהול בנקאי תקין 327 - ניהול הלוואות ממונפות

במסגרת ההוראה, חודדו הציפיות המינימליות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בדבר ניהול הסיכונים בהלוואות אלו. ההוראה החדשה מנחה את התאגידים הבנקאיים להגדיר מהי הלוואה ממונפת, וקובעת סטנדרטים שונים ביחס להלוואות אלה, לרבות בכל הנוגע למדיניות האשראי, דיון תקופתי בדירקטוריון, נוהלי חיתום

והערכת שווי, דיווח וניתוח כמותי, סיווג הלוואות ממונפות, ניתוח אשראי, בקרת אשראי ומבחני קיצון.

האמור בהוראה יחול על אשראי שיינתן החל מיום 1 בינואר 2016.

- הוראת דיווח לפיקוח 811 - דוח על ארגון מחדש של חוב בעייתי

ההוראה מחייבת את התאגידים הבנקאיים להעביר דיווח רבעוני מפורט לפיקוח על הבנקים, על ביצוע ארגון מחדש של חובות בעייתיים.

תחילתה של הוראה זו היא מהדיווח ליום 30 בספטמבר 2015.

תהליך רישוי והקמת אגודות בנקאיות בישראל

ביום 5 במאי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה בנוגע לתהליך רישוי והקמת אגודות בנקאיות בישראל. "אגודה בנקאית" היא התאגדות פיננסית שיתופית בבעלות ובשליטת החברים, שאינה פועלת למטרות רווח. אגודה בנקאית נועדה לאפשר לחבריה שירותי ניהול חשבון בנק, חיסכון, קבלת הלוואות, וקבלת שירותים בנקאיים בסיסיים נוספים. בעלי מניות החברות באגודה בנקאית, בהיותה מוסד פיננסי שיתופי, הם בעלי החשבונות עצמם, והם אלו שבחרים את דירקטוריון האגודה. בכל אגודה בנקאית ייקבעו כללים שיגדירו את הזכויות והתנאים לחברות בה, בכפוף לדרישות החוק ובהתבסס על מכנה משותף בין החברים, ורק חבר האגודה יוכל לנהל בה חשבון.

ההוראה מפרטת את תנאי הסף להקמת אגודות בנקאיות בישראל, ואת השלבים הנדרשים להקמתן. ההוראה מהווה צעד נוסף באימוץ המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015

ביום 10 במאי 2015 חתמה נגידת בנק ישראל על צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015. במסגרת הצו הוכרז שירות הודעות או התראות כשירות בר פיקוח וסכום העמלה המרבי בגינו נקבע על חמישה ש"ח להודעה או להתראה. השינוי הקטין את הכנסות הבנק מעמלות אלו בתשעת החודשים של שנת 2015 בסך של 1.6 מיליון ש"ח.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 308 - ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי

ביום 3 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים נוסח מתוקן להוראה 308, בנושא ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי.

במסגרת ההוראה המתוקנת, הורחבה מאוד ההגדרה של הוראות ציות, והיא כוללת עתה את כל החוקים, התקנות, הוראות הרגולציה (לרבות עמדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור), נהלים פנימיים והקוד האתי.

בנוסף כוללת ההוראה המתוקנת הוראות בדבר: אחריות הדירקטוריון לפקח על ניהול סיכון הציות של התאגיד הבנקאי, אחריות ההנהלה הבכירה לניהול אפקטיבי של סיכון הציות, מדיניות הציות, פונקציית הציות ומאפייניה ועוד.

מועד תחילת התיקון ביום 1 בינואר 2016.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 313 - מגבלות על חבות של לוואי ושל קבוצת לוויים

ביום 9 ביוני 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לוואי ושל קבוצת לוויים.

במסגרת התיקון להוראה 313 נקבע, בין היתר, כי הון הבנק, אשר על בסיסו יחושבו השיעורים המרביים לחבות של לוואי ולחבות של קבוצות הלוויים השונות, יהא "הון רובד 1" בלבד ולא ההון המלא, כמצוין בהוראה הקיימת. כמו כן, יופחת שיעור החבות המרבי של קבוצת לוויים בנקאית לתאגיד בנקאי מ-25% מההון ל-15%. בוצעו עוד מספר תיקונים, טרמינולוגיים ברובם, בפירוט הסכומים שניתן להפחיתם לצורך חישוב החבויות השונות.

מועד התחילה של התיקונים להוראה הוא 1 בינואר 2016. למרות האמור לעיל, לעניין הגדרת הון יחול האמור להלן: הון רובד 1 כאמור בהגדרת ההון בתוספת הון רובד 2 כפי שיפורסם בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. תוספת זו תופחת בשיעורים שווים על פני 12 רבעונים, עד לאיפוסה ביום 31 בדצמבר 2018.

בהתאם לתיק האשראי של הבנק, נכון לתקופת הדוח, לא צפויה השפעה מהותית לפעילות הבנק כתוצאה מהוראה זו. עם זאת, ככלל, הבנק יצטרך להביא בחשבון הנחיה זו בעת הקצאת מסגרות אשראי למימון פעילות עתידית של הלוויים הגדולים ו/או קבוצות לוויים מסוימות. למידע בנושא המגבלות על חבות של לוואי ושל קבוצת לוויים ראה בפרק תאור עסקי הבנק לפי מגזרים ותחומי הפעילות.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 411 - מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות

ביום 4 באוגוסט 2014 פרסמו רשות ניירות ערך והפיקוח על הבנקים מתווה עקרונות שיאפשר הנפקת תעודות סל העוקבות אחר תשואות מניות של בנקים מבלי שמניות אלו יימנו לעניין "החזקה" של החברות המנפיקות, ולפיכך לא יחשבו לצורך המגבלה הקבועה בחוק הבנקאות לגבי החזקה של לא יותר מ-5% מכל סוג של אמצעי שליטה בבנק ("המתווה").

ביום 9 ביוני 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411 בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות. במסגרת התיקון נוסף להוראה פטור מרישום נהנים בחשבון בבעלות נאמן, המנוהל עבור מחזיקי תעודת סל "שקופה" ביחס למדד תל אביב בנקים, שהמנגנון הקבוע בה להפעלת זכויות ההצבעה, כאמור בסעיף 4.1.2 למתווה הנ"ל, אושר על ידי רשות ניירות ערך ועל ידי בנק ישראל בנוגע להתקיימות המבחן התפעולי הקבוע במתווה.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיר

ביום 21 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 454 בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיר. מטרת התיקון ליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיר לפירעון מוקדם של הלוואה שאינה לדיר, ולקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הריבית לפיה מחושב רכיב ההיוון בהלוואות שאינן לדיר.

ההוראה תחול על כל הלוואה שצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדיר) אינו חל עליה. ביחס להלוואה שניתנה לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים, כהגדרתם בהוראה, תחול הנוסחה הקבועה בהוראה. ביחס ליתר ההלוואות קובעת ההוראה, כי תחול עמלת פירעון מוקדם לפי כללים סבירים שיבטאו את הנזק הנגרם לתאגיד הבנקאי כתוצאה מהפירעון המוקדם, ושייקבעו מראש למקרים אלה. ההוראה מתייחסת למספר נושאים, ובכלל זה: אופן חישוב רכיב ההיוון בעת פירעון מוקדם, שיעור העמלה בשל אי הודעה מוקדמת של 10 ימים לפחות, אופן מסירת הודעת הפירעון המוקדם, עיתוי מסירת דפי

ההסבר ותוכנם.

תחילת ההוראה ביום 1 באפריל 2016.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 21 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 425 בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. הנוסח המתוקן כולל תיקונים והבהרות בעקבות שאלות שעלו מהבנקים בשלב ההיערכות ליישום ההוראה. תחילתם של התיקונים ביום 28 בפברואר 2016, בהתייחס לדוחות השנתיים בגין שנת 2015.

הוראת ניהול בנקאי תקין 423 - שירות המסלולים ומכתב הפיקוח על הבנקים בנושא שירות המסלולים

ביום 21 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא שירות המסלולים ומכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא זה.

מטרת ההוראה והמכתב להגביר את מודעות הלקוחות, החדשים והקיימים, לשירות המסלולים ולמאפייניו. ההוראה קובעת כי לגבי לקוחות חדשים, במועד פתיחת חשבון עובר ושב ימסור להם התאגיד הבנקאי תעריפון מצומצם של ניהול חשבון עובר ושב, וכן דף הסבר אודות "שירות מסלול". בדף ההסבר יוצגו, בין השאר, מחירי כל מסלול בהשוואה למחירי השירותים הכלולים בו, על פי התעריפון המצומצם שלא במסגרת שירות המסלול, וכן מידע אודות דרכי ההצטרפות ל"שירות מסלול".

על מנת שיהיה ביטוי ברור לבחירת הלקוח באשר לאופן בו יחויב חשבונו, על התאגיד הבנקאי לפעול במועד פתיחת חשבון עובר ושב לקבלת אישור הלקוח באשר לאופן חיוב החשבון המבוקש על ידו- חיוב על פי "שירות מסלול" או חיוב על פי סוגי הפעולות שיבצע.

לגבי לקוחות קיימים קובעת ההוראה, כי על התאגיד הבנקאי למסור ללקוח המבקש להצטרף למסלול, טרם הצטרפותו, מידע בכתב על סכומי העמלות שנגבו ממנו במהלך הרביע שלפני הרביע שקדם למועד הגשת בקשת ההצטרפות או ברביע שקדם למועד הגשת הבקשה.

בנוסף קובעת ההוראה כי התאגיד הבנקאי יפרסם במקום בולט בדף הראשי של אתר האינטרנט שלו קישור לדף הסבר שכותרתו תהיה "עמלות - שירות מסלולים".

מועד תחילת ההוראה ביום 1 בינואר 2016 למעט הסעיף הדין בפרסום הקישור באתר האינטרנט שתחילתו ביום 1 באוגוסט 2015.

במסגרת מכתב הפיקוח לתאגידים הבנקאיים בנושא שירות המסלולים, נדרשים התאגידים הבנקאיים לאתר מבין הלקוחות הקיימים את אלה שבמהלך החודשים ינואר עד מאי 2015 שילמו סך של 10 ש"ח לפחות בכל אחד מהחודשים בנפרד, או ששילמו במצטבר מעל 50 ש"ח עבור התקופה כולה, עבור שני השירותים הבאים במצטבר: פעולה על ידי פקיד, פעולה בערוץ ישיר. ללקוחות אלה יש לפנות בכתב ולהודיע את סכום החיוב בפועל בכל אחד מהחודשים האמורים בהשוואה למחיר המסלול הבסיסי או מחיר המסלול המורחב, אילו היו מצטרפים אליו, ופירוט דרכי ההצטרפות לשירות המסלולים. מועד משלוח ההודעה - לא יאוחר מיום 1 באוקטובר 2015.

מכתב בנק ישראל בנושא פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים

ביום 23 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים.

לאור הגידול המשמעותי בהיקף האשראי הקמעונאי ועל מנת לוודא שהאשראי המוצע תואם את צרכי הלקוח, מתבקשים התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות, נהלים ותהליכים הקשורים לפנייה יזומה למתן אשראי ללקוח קמעונאי ספציפי, ולוודא כי תהליך הפנייה היזומה כאמור הינו מוסדר ומפורט.

בין היתר מתבקשים התאגידים הבנקאיים: להגדיר קהלי יעד ספציפיים, תחומים וברורים, לקבוע תסריטי שיחה מתאימים, לקבוע את אופן הפנייה ללקוח לרבות התאמת אמצעי השיווק למאפייני אוכלוסיית היעד ולתעד את הפנייה ללקוח.

הבנק העביר את המדיניות והנהלים בעניין זה לפיקוח על הבנקים, כנדרש.

תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה - 2015

ביום 28 ביוני 2015 פורסם בקובץ התקנות תיקון לכללי העמלות, המתייחס לנושאים שונים, ובין היתר: איסור על גביית עמלה בעד כרטיס חיוב מיידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המיידי, ביטול עמלה על מכתבי מעקב וביטול עמלת חיוב מפקיד בהחזרת שיק.

מכתב בנק ישראל לגבי ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן

ביום 29 ביוני 2015 פרסם בנק ישראל מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן.

במכתב מפורטים כללים ומגבלות לגבי שימוש בשירותי מחשוב ענן, ובכלל זה: איסור על שימוש בשירותי מחשוב ענן עבור פעילויות ליבה או מערכות ליבה, תנאים לאחסון מידע או נתוני לקוחות בענן מחוץ לגבולות ישראל וקביעה כי מחשוב ענן מהווה מקרה פרטי של מיקור חוץ והכפפתו לכללים החלים בנושא. עוד קובע המכתב כי תאגיד בנקאי נדרש לקבל היתר מראש ובכתב מהמפקח על הבנקים לפני כל התקשרות עם ספק מחשוב ענן שבמסגרתו מאוחסן מידע אצל ספק, גם אם לא מדובר במידע של לקוחות.

בנוסף קובע המכתב הנחיות לגבי ממשל תאגידי, ניהול סיכונים, ודרישות שיש לכלול בהסכם עם ספק, בכל הנוגע לשירותי ענן.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 301 - דירקטוריון

ביום 29 ביוני 2015 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא דירקטוריון. בהתאם לתיקון, קבלת החלטות בוועדת הביקורת, בוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים ובוועדת התגמול תעשה בנוכחות חברי הוועדה וגורמים שחוק החברות התיר את נוכחותם, בתנאים שנקבעו בחוק. כן נקבע, כי הדירקטוריון לא יקבל החלטות בשימוש באמצעי תקשורת, בין השאר, גם לגבי עסקה עם מי שהציע מועמד לכהונת דירקטור בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה וקרובו, כל עוד הם נחשבים אנשים קשורים.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 470 בנושא כרטיסי חיוב ומכתב לגבי הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי (דביט)

ביום 29 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 470 בנושא כרטיסי חיוב וכן מכתב לגבי הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי (דביט).

במסגרת התיקון להוראה 470 נוספו להוראה שני פרקים:

א. פרק לגבי "כרטיס חיוב מיידי וכרטיס נטען" – הקובע הוראות שונות לגבי כרטיסים אלה, ובכלל זה, הוראות לעניין מועד חיוב הלקוח בעסקות אלה, הוראות לגבי מועד העברת הכספים ממנפיק לסולק ומסולק לבית העסק, הוראות לעניין בידול חזותי של הכרטיסים, והוראות לעניין הגילוי שיינתן ללקוח ביחס לעסקאות בכרטיסים אלה.

ב. פרק לגבי "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" – הקובע הוראות להטמעת תקן אבטחה EMV (כרטיס חכם) לכרטיסי חיוב.

במכתב לגבי הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי, קבע הפיקוח על הבנקים הנחיות לגבי הגברת תפוצת כרטיסי החיוב המיידי, ובכלל זה כללים לגבי הצעת כרטיסים ללקוחות קיימים וחדשים.

התיקונים להוראה ייכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2016, למעט מספר סעיפים, שייכנסו בהדרגה עד 1 בינואר 2018.

נקבע, כי עד לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2016, כל כרטיסי החיוב (למעט כרטיס כספומט) שיונפקו על ידי הבנק ולאומי קארד, צריכים לעמוד בתקן EMV.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 301A – מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא מדיניות התגמול בתאגיד בנקאי.

להלן עיקרי התיקון:

- על התאגיד הבנקאי לעגן מראש בהסדרי התגמול את יכולתו לדרוש מעובד מרכזי להשיב תגמולים משתנים ששולמו לו, ולנקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב את התגמולים בפועל, בהתקיים נסיבות חריגות במיוחד אותן על התאגיד הבנקאי לקבוע. בנוסף יקבע התאגיד הבנקאי את סכומי ההשבה או את שיעורי ההשבה ההולמים סוגי נסיבות שונים. כמו כן, קוצבת ההוראה את תקופת ההשבה. למרות האמור לעיל, כאשר סך התגמול המשתנה בשנה קלנדרית מסוימת אינו עולה על 1/6 מהתגמול הקבוע באותה שנה, אין חובה להפעיל את מנגנון ההשבה על חלק זה של התגמול המשתנה.
- תגמול יו"ר הדירקטוריון וחברי הדירקטוריון האחרים יהיה תגמול קבוע בלבד. ההוראה קובעת את המנגנונים לפיהם ישולם התגמול.
- תאגיד בקבוצה בנקאית לא יישא בעלויות העסקתו של נושא משרה בכירה או של עובד בתאגיד, בשל כהונתם בתפקיד בתאגיד אחר בקבוצה. משמע, על כל תאגיד בקבוצה לשאת בעלויות נושא המשרה הבכירה או העובד שלו, בהתאם להיקף המשרה, הסמכות והאחריות בתפקידו זה.

- איסור על עובד מרכזי לקבל תגמול בכל צורה שהיא ישירות מבעלי השליטה בתאגיד, מקרוביהם או מתאגידים בשליטת גורמים אלו. ההנחיה לא תחול על דירקטור שאינו חיצוני, אך תחול על יושב ראש הדירקטוריון.

בהוראה כלולות הוראות מעבר מפורטות ליישומה.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שנותן מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015

ביום 26 באוגוסט 2015 פרסם הצו הנ"ל ברשומות. בצו הכריזה נגידת בנק ישראל על שירות שנותן מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידי כשירות בר-פיקוח לעניין העמלה הנגבית בעדו, וקבעה כי העמלה תעמוד על שיעור של 0.3% מסכום העסקה.

תוקפו של הצו לשנה החל מיום 1 באפריל 2016 ועד ליום 31 במרס 2017.

טיטות מהותיות של בנק ישראל

טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין 450- הליכי גביית חובות

ביום 18 במאי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת הוראה חדשה בנושא הליכי גביית חובות, אשר נועדה להסדיר את הפעולות שיש, לדעת הפיקוח על הבנקים, לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחות שהם יחידים ועסקים קטנים, אשר אינם פורעים חובותיהם כסדרם.

טיטת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 357- ניהול טכנולוגית המידע

ביום 15 ביולי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 357 בנושא ניהול טכנולוגית המידע.

להלן עיקרי התיקון המוצע:

- הקלה לפיה מנהל טכנולוגיית המידע ומנהל אבטחת מידע בתאגיד הבנקאי יכולים לשמש בתפקידים אלו גם בתאגידים הנשלטים על ידי אותו תאגיד בנקאי, בהתקיים תנאים מסוימים.
- קביעה כי התאגיד הבנקאי אינו נדרש עוד לקבל את אישורו של המפקח על הבנקים למשלוח מידע לבנק זר בנוגע לחשבונו באמצעות דואר אלקטרוני שאינו מוצפן.
- התאגיד הבנקאי אינו נדרש עוד להודיע למפקח על הבנקים על כל ערוץ חדש שהוא מאפשר לקבל באמצעות חתימה על הסכם מקוון.
- הוגדרו הפעילויות הטכנולוגיות החדשות הנדרשות באישור המפקח על הבנקים, והפעילויות הטכנולוגיות החדשות הנדרשות בדיווח בלבד לפיקוח. בנוסף, עודכנו דרישות הדיווח וקבלת ההיתר.

הוראות ונושאים נוספים

ייעוץ פנסיוני

חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

ביום 6 במאי 2015 פרסמה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ("הממונה"), חוזר לגבי מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני. החוזר קובע מבנה של "רשומה אחודה" לשימוש הגורמים השונים בשוק החיסכון הפנסיוני במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם.

בנוסף קובע החוזר את הנסיבות שבהתקיימן יהא בעל רישיון וגוף מוסדי מחויב להעביר את המידע הנדרש, ביחס לאחד מהממשקים המוסדרים בחוזר.

תחילתו של החוזר ביום 1 בנובמבר 2015, למעט מספר נושאים אשר יכנסו לתוקף בהדרגה במועדים מאוחרים יותר עד ליום 1 בינואר 2017.

ביום 17 בספטמבר 2015 פורסמה טיוטת חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני. טיוטה זו מעדכנת את נספח ד' לחוזר הנ"ל – ממשק האירועים בשדות הנוגעים ל- הצטרפות לקופת גמל או לקרן פנסיה, עדכון מוטבים ועדכון פרטי ביטוח בקרן פנסיה. יישום פעולות אלה במערכת סליקה פנסיונית מרכזית צפוי להתממש ברבעון ראשון של שנת 2017.

מערכת סליקה פנסיונית

ביום 28 במאי 2015 פרסמה הממונה את החוזרים הבאים בעניין מערכת סליקה פנסיונית מרכזית ("המערכת"):

א. חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית - המפרט ומעדכן את הפעולות שגופים מוסדיים ובעלי רישיון מחויבים לבצע באמצעות המערכת. הוראות החוזר יכנסו לתוקף בהדרגה החל מיום 1 בינואר 2016 ועד ליום 1 ביולי 2017.

ב. חוזר "תשלום עבור דמי שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית" - הקובע את דמי השימוש שאישרה הממונה לגבות מהמשתמשים במערכת. תחילתו של החוזר ביום פרסומו.

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון), התשע"ה - 2015

ביום 20 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), (תיקון) התשע"ה – 2015.

במסגרת הצעת החוק מוצע, בין היתר:

א. לאפשר לחוסכים לבצע משיכה במישרין גם מקופת גמל לא משלמת לקצבה (אשר בתזכיר מוצע להחליף את שמן כך שיקראו "קופת גמל לחיסכון").

ב. לאפשר תשלום קצבה מקופת גמל לחיסכון באמצעות שילוב של משיכה תקופתית (אנונה) ורכישת ביטוח אריכות ימים ממבטח חיצוני.

ג. לקבוע כי בעת ההצטרפות לקרן פנסיה חדשה יועברו כספי החיסכון העומדים לרשות החוסך בחשבונות לא פעילים בקרנות פנסיה חדשות אחרות לקרן הפנסיה החדשה אליה הוא מבקש להצטרף, לפי מנגנון לאיחוד כספים המפורט בהצעת החוק.

חוזר מסמך הנמקה

ביום 23 ביוני 2015 פרסמה הממונה נוסח מעודכן לחוזר מסמך הנמקה, שמטרתו לקבוע נוסח אחיד חדש למסמך ההנמקה שיימסר ללקוחות אגב הליך ייעוץ או שיווק פנסיוניים. תחילתו של החוזר ביום 1 ביולי 2016, (למעט ההוראה הכלולה בדבר חובתו של בעל רישיון חדש לברר את זהות המוצרים שבידי לקוח באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית, שתחילתה ביום 1 בנובמבר 2015). בעל רישיון רשאי ליישם את הוראות החוזר מיום פרסומו.

חוזר יפוי כח לבעל רישיון

ביום 6 באוגוסט 2015 פרסמה הממונה עדכון לחוזר יפוי כוח לבעל רישיון, במסגרתו נכללו, בין היתר, הוראות בדבר הרחבת האפשרויות באמצעותן יהיה רשאי לקוח לאשר את יפוי הכוח לפי נספח א' לחוזר (הרשאה חד פעמית לקבלת מידע), כך שניתן יהיה לאשר את יפוי הכוח הנ"ל באמצעות אתר אינטרנט של בנק; באמצעות כרטיס אשראי או כרטיס למשיכת מזומנים במכשיר בנק אוטומטי; או באמצעות אישור יפוי הכוח בפני אדם מטעם הבנק, שאינו בעל רישיון.

תחילתו של הנוסח המתוקן של החוזר הינה ביום 1 בנובמבר 2015, עם זאת ההוראות בדבר הרחבת האפשרויות לאישור יפוי כוח לפי נספח א' לחוזר, תחילתן במועד פרסום החוזר וכן עודכן מועד התחילה של הוראות נוספות של החוזר.

תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני")

במסגרת הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015, אשר עברה בקריאה ראשונה ביום 2 בספטמבר 2015, מוצע לתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני") באופן שיאפשר ביצוע העסקאות שלהלן שלא כחלק מייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני:

א. ביצוע עסקה לגבי מוצר פנסיוני בין לקוח לגוף מוסדי, בידי הלקוח במישרין, בעקבות פנייה יזומה של הלקוח לגוף המוסדי;

ב. הפקדת תשלומים בעבור עובד בקופת גמל, בידי מעסיקו, לאחר שניתנה לעובד ההזדמנות לבחור קופת גמל אחרת וכל עוד לא בחר העובד בקופה כאמור, לפי הוראות סעיף 20(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

ג. ביצוע פעולה במוצר פנסיוני בידי גוף מוסדי מכוח חובה לפי דין.

כמו-כן, במסגרת הצעת החוק הנ"ל מוצע לתקן את חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, באופן שיחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח לעניין הגשת דו"חות והודעות לממונה

וכן את החובה המוטלת על מבטח לעניין התניית ביטוח, כך שבעל רישיון לא יתנה קניית מוצר פנסיוני אחד בקניית מוצר פנסיוני אחר.

טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון) התשע"ה - 2015

ביום 29 ביולי 2015 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון) - התשע"ה-2015, במסגרתן מוצע לקבוע כי משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים שלאחד מהם יש הסכם התקשרות עם תאגיד בנקאי למתן שירותי ניהול או תפעול אינו רשאי לרכוש או למכור באמצעות אותו התאגיד הבנקאי או ממנו, או באמצעות צד קשור למשקיע המוסדי או ממנו, נייר ערך או מטבע חוץ וכן אינו רשאי להחזיק ניירות ערך באמצעות אותו תאגיד בנקאי.

טיוטת התקנות אף קובעת כללים בדבר הליך תחרותי שיידרשו לקיים משקיעים מוסדיים לצורך רכישה ומכירה של ניירות ערך וכן לצורך החזקה וסליקה של ניירות ערך.

יישום התקנות עלול לגרום לפגיעה ביכולת הבנק להעניק שירותי תפעול לגופים מוסדיים.

הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים

ביום 3 ביוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל את הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים (ועדת שטרם). בהתאם לכתב המינוי, חברי הוועדה יבחנו את האפשרות להכניס שחקנים חדשים לתחרות באספקת שירותים בנקאיים, לרבות האפשרות להפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים. כמו כן הוועדה תבחן יישומים של צעדים משלימים הנדרשים והסרת חסמים לקידום התחרות.

טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות מרביים בביטוח חיים ומבנה אגב הלוואה לדיור) (תיקון) התשע"ה - 2015

ביום 17 ביוני 2015 פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר טיוטת תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות מרביים בביטוח חיים ומבנה אגב הלוואה לדיור), שמטרתו לקבוע שיעור מרבי לדמי העמילות בביטוח חיים אגב משכנתא, בדומה לזה הקבוע לגבי ביטוח מבנה אגב משכנתא.

רגולציה בינלאומית

FATCA ותקן הדיווח האחיד לחילופי מידע אוטומטיים של ה-OECD

תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, (תיקון מס') התשע"ה 2015

במסגרת יישום הסכם ה-FATCA והיערכות לחתימה על הסכמים בהתאם לתקן הדיווח האחיד לחילופי מידע אוטומטיים של ה-OECD (ה-CRS), פורסם ב-25 ביוני 2015 תזכיר חוק מס הכנסה, שלהלן עיקריו:

תיקונים בפקודת מס הכנסה

מתן סמכות לשר האוצר לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שמוסד פיננסי ישראלי החייב בדיווח מחויב לבצע.

- מתן סמכות לשר האוצר לקבוע בתקנות את התנאים, אשר בהתקיימם, מוסד פיננסי ישראלי החייב בדיווח, יסגור חשבון חדש שנפתח, אשר לגביו לא הצליח המוסד הפיננסי לקבל הצהרות או מסמכים.

- הטלת עיצומים כספיים על מוסדות פיננסיים בשל אי ביצוע כנדרש של הליך זיהוי בעל חשבון ובשל אי העברת מידע/העברת מידע חלקי ביחס לחשבונות המנוהלים אצלו.

- סנקציות והטלת אחריות אישית על אדם העושה פעולות במטרה להתחמק מקיום חילופי מידע לשם אכיפת דיני המס במדינה אחרת, או במטרה לעזור לאדם אחר להתחמק מקיום חילופי מידע לשם אכיפת דיני המס במדינה אחרת.

- מתן סמכות לרשות המסים הישראלית להעביר מידע לרשות מס במדינה אחרת בהתאם להסכם בינלאומי.

תיקון חוק איסור הלבנת הון

מוסד פיננסי יהא רשאי לעשות שימוש בפרטי זיהוי שהגיעו אליו מתוקף חוק איסור הלבנת הון, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, לצורך ה-FATCA או לשם קיום הסכם בינלאומי.

הבנק ממשיך ליישם את דרישות ה-FATCA ולהיערך לעמידה בדרישות התקן לחילופי מידע אוטומטיים (CRS) של ה-OECD.

מידע צופה פני עתיד

דוח הדירקטוריון כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע המתייחס לעתיד המוגדר בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 כ"מידע צופה פני עתיד". "מידע צופה פני עתיד" מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד. מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תוכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

המידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדירקטוריון נסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי יכולת לחזות בוודאות שאמנם תחזיות אלה תתממשה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של הבנק עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלו.

האמור אינו גורע מחובת הדיווח של הבנק על פי כל דין.

ב. התפתחות עסקי הבנק

החל מיום 1 בינואר 2015 יושמו הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא זכויות עובדים הכוללות עדכון דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. בנוסף, ביצע הבנק תיקון לאופן צבירת ההתחייבויות לפנסיה, ראה באור 1(ג)1. מספרי השוואה לתקופות המתחילות ב 1 בינואר 2013 ואילך תוקנו בהתאם.

נתונים עיקריים

לתשעה חודשים שהסתיימו			לשלושה חודשים שהסתיימו			נתוני רווח והפסד
ביום 30 בספטמבר			ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2014	2015	שינוי	2014	2015	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
באחוזים			באחוזים			
4.1	239.4	249.2	6.1	81.8	86.8	הכנסות ריבית, נטו
(3.7)	13.5	13.0	48.9	8.8	13.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.6	86.7	87.2	(5.7)	29.7	28.0	הכנסות שאינן מריבית
4.5	(א)199.5	208.4	(4.3)	(א)69.3	66.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
3.2	(א)43.4	44.8	6.2	(א)12.9	13.7	הפרשה למיסים על הרווח
0.7	(א)69.7	70.2	5.9	(א)20.5	21.7	רווח נקי
16.8	(א)72.1	84.2	3.2	(א)21.7	22.4	רווח כולל
(2.0)	(א)16.7%	14.7%	(1.4)	(א)14.6%	13.2%	תשואה נטו על ההון (ב)

נתונים מאזניים					שינוי לעומת
30.9.2015	30.9.2014	31.12.2014	30.9.2014	31.12.2014	
במיליוני ש"ח					באחוזים
8,232.7	(א)7,530.3	(א) 7,597.2	9.3	8.4	סך כל מאזן
5,565.9	4,993.1	5,064.8	11.5	9.9	אשראי לציבור, נטו
5,101.4	4,651.7	4,794.5	9.7	6.4	פיקדונות הציבור
703.0	(א)604.5	(א) 618.8	16.3	13.6	הון

(א) הוצג מחדש ראה באור 1(ג)1.

(ב) על בסיס שנתי.

להלן יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים) לתקופות שהסתיימו ביום:

יחסים פיננסיים עיקריים	30.9.2015	30.9.2014	31.12.2014
אשראי לציבור, נטו לסך מאזן	67.6	66.3 (ג)	66.7 (ג)
ניירות ערך לסך מאזן	2.8	4.9 (ג)	5.4 (ג)
פיקדונות הציבור לסך מאזן	62.0	61.8 (ג)	63.1 (ג)
פיקדונות הציבור לסך האשראי נטו	91.7	93.2	94.7
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.07	12.89 (ג)	13.24 (ג)
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	12.00	11.81 (ג)	12.15 (ג)
הון למאזן	8.5	8.0 (ג)	8.1 (ג)
רווח נקי להון ממוצע (א)	14.4	16.6 (ג)	16.8 (ג)
שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים	39.0	38.4 (ג)	38.6 (ג)
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור נטו (א)	0.3	0.4	0.3
מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור נטו (א)	- (ב)	0.1	0.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי לציבור (א)	0.3	0.3	0.3
הכנסות ריבית, נטו לסך המאזן (א)	4.0	4.2 (ג)	4.2 (ג)
סך כל ההכנסות לסך כל המאזן (א)	5.4	5.8 (ג)	5.8 (ג)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך המאזן (א)	3.4	3.5 (ג)	3.6 (ג)
רווח נקי לסך כל הנכסים הממוצעים (א)	1.2	1.3 (ג)	1.3 (ג)
פער הריבית	4.38	4.57	4.53
ההוצאות התפעוליות והאחרות מסך כל ההכנסות	62.0	61.2 (ג)	61.2 (ג)
הכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות	25.9	26.6	27.1
תשואה נטו על ההון (א)	14.7	16.7 (ג)	16.4 (ג)
ההכנסות מעמלות מסך ההוצאות התפעוליות והאחרות	40.7	42.4 (ג)	42.3 (ג)
משכורות והוצאות נלוות מסך ההוצאות התפעוליות והאחרות	56.7	56.7 (ג)	56.9 (ג)

(א) על בסיס שנתי.

(ב) קטן מ 0.1 אחוז.

(ג) הוצג מחדש ראה ביאור 1(ג)1

התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 249.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 239.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 9.8 מיליוני ש"ח, המהווה גידול של 4.1%.

פער הריבית הכולל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ירד לשיעור של 4.38% לעומת 4.57% בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה נטו על נכסים נושאי ריבית הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-4.53% לעומת 4.75% בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בהכנסה נטו נובע מעליה של 25.2 מיליוני ש"ח בנפחי הפעילות העסקית אשר קוזזה מירידה של 15.4 מיליוני ש"ח בפערי הריבית.

הכנסות ריבית, נטו בשלושת החודשים שהסתיימו ב-30.9.2015 הסתכמו ב- 86.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 81.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 5.0 מיליוני ש"ח.

להלן ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית בהקצאה בין שינויים המיוחסים לכמות לבין שינויים המיוחסים למחיר:

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014			
שינוי בגין			
כמות	מחיר	שינוי נטו	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית			
24.3	(23.4)	0.9	אשראי לציבור
1.4	(6.9)	(5.5)	נכסים נושאי ריבית אחרים
25.7	(30.3)	(4.6)	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
0.1	(7.8)	(7.7)	פיקדונות הציבור
0.4	(7.1)	(6.7)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
0.5	(14.9)	(14.4)	סך כל הוצאות הריבית
25.2	(15.4)	9.8	סך הכנסות ריבית נטו

הוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו בהוצאה של 13.0 מיליוני ש"ח בהשוואה להוצאה של 13.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 0.5 מיליוני ש"ח.

ההוצאות נטו להפסדי אשראי (ללא הוצאות בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו בהוצאה בסך של 9.1 מיליוני ש"ח לעומת הוצאה בסך של 8.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד עליה בסך של 0.5 מיליוני ש"ח.

ההוצאות להפסדי אשראי בגין ההפרשה הקבוצתית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו בסך של 3.9 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה בסך של 4.9 מיליוני ש"ח תקופה המקבילה אשתקד, ירידה בהוצאה בסך של 1.0 מיליוני ש"ח.

הוצאות הפרשה הקבוצתית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב 13.0 מיליוני ש"ח, ונבעו בעיקר מעלייה ביתרות האשראי הלא בעייתי שקוזזו חלקית על ידי ירידה בהיקף האשראי הבעייתי.

הוצאה להפסדי אשראי ברבעון השלישי של השנה הסכמה בסך 13.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 8.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 4.3 מיליוני ש"ח.

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית של בגין חוב בעייתי בארגון מחדש שכשל. השפעת היישום לראשונה של ההנחיות שנקבעו בקובץ השאלות והתשובות המעודכן הינה גידול של 2.5 מיליוני ש"ח בהוצאות להפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2015. מנגד קטנה יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2015 בסך של 7.9 מיליוני ש"ח לאור רישום מחיקות חשבונאיות בגין חובות ששונה להם בעבר מסלול בחינת ההפרשות.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (כולל הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני) ליום 30 בספטמבר 2015 מסתכמת ב – 65.6 מיליוני ש"ח לעומת 70.0 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2014 – 70.6 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

להלן ריכוז ההוצאות בגין הפסדי אשראי:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
במיליוני ש"ח				
40.5	40.7	15.8	17.7	הוצאות להפסדי אשראי (א)
(31.9)	(31.6)	(10.0)	(9.0)	גביית חובות
8.6	9.1	5.8	8.7	הוצאות נטו להפסדי אשראי (א)
4.9	3.9	3.0	4.4	הוצאות להפסדי אשראי בגין הפרשה קבוצתית
13.5	13.0	8.8	13.1	סך כל ההוצאה בגין הפסדי אשראי

(א) ללא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (א):

30.9.2014			30.9.2015			יתרה ליום
במיליוני ש"ח						
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	1. סיכון אשראי בעייתי (ב):
34.6	-	34.6	29.0	2.9	26.1	סיכון אשראי פגום
19.2	-	19.2	18.8	-	18.8	סיכון אשראי נחות
45.6	2.4	43.2	42.7	22.8	19.9	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
99.4	2.4	97.0	90.5	25.7	64.8	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
						*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
		16.9			13.9	
						2. נכסים שאינם מבצעים (א):
		34.6			25.7	חובות פגומים

31.12.2014			יתרה ליום
במיליוני ש"ח			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	1. סיכון אשראי בעייתי (ב):
35.8	-	35.8	סיכון אשראי פגום
14.0	-	14.0	סיכון אשראי נחות
40.7	2.8	37.9	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
90.5	2.8	87.7	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
			*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
		12.6	
			2. נכסים שאינם מבצעים (א):
		35.8	חובות פגומים

(א) חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית

(ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	להלן פירוט מדדי סיכון האשראי:
באחוזים			
0.7	0.7	0.5	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.2	0.3	0.2	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.3	1.3	1.1	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
189.1	194.0	239.1	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
139.9	130.1	156.0	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
1.5	1.6	1.3	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.4	0.4	0.3	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור (במונחים שנתיים)
0.2	0.1	0.5	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי הממוצעת לציבור (במונחים שנתיים)
11.5	9.6	38.5	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור (במונחים שנתיים)

הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 236.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 225.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 4.6%.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ב- 73.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 73.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 0.7 מיליוני ש"ח המהווים גידול של 1.0% לעומת תקופה מקבילה.

הכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 87.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 86.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 0.5 מיליוני ש"ח המהווים גידול של 0.6% לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 84.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 84.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 0.3 מיליוני ש"ח המהווים גידול של 0.4% לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

עיקר הגידול מוסבר מחד מעלייה בפעילות ממכשירי טכנולוגיה, כרטיסי אשראי, פעולות בניירות ערך והפצת מוצרים פיננסיים ומאידך עלייה זו קוזזה עקב הפחתת תעריפי עמלות שעיקרן החזרת שיק ושרות הודעות והתראות אשר הביא לירידה בהכנסות מעמלות בסך של 2.5 מיליוני ש"ח.

ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מהוות 25.2% מסך כל ההכנסות (קרי, הכנסות ריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי ובתוספת הכנסות שאינן מריבית) קיטון של 0.7 נקודות האחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד ולעומת שנת 2014.

ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מכסות 40.7% מההוצאות התפעוליות והאחרות לעומת 42.4% בתקופה המקבילה אשתקד ו- 42.3% בכל שנת 2014.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההכנסות שאינן מריבית ב 28.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל - 29.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של 1.7 מיליוני ש"ח המהווים קיטון של 5.7%.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-208.4 מיליוני ש"ח לעומת 199.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 8.9 מיליוני ש"ח המהווה גידול של 4.5%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מהוות 62.0% מסך כל ההכנסות לעומת 61.2% בתקופה המקבילה אשתקד ובכל שנת 2014.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות ב 66.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 69.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של 3.0 מיליוני ש"ח המהווים קיטון של 4.3% לעומת תקופה מקבילה.

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 118.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 113.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 4.9 מיליוני ש"ח המהווים 4.3%.

העלייה בשכר נובעת בעיקר מתכנית פרישה מרצון שהגדילה את הוצאות השכר בסך של 12.0 מיליוני ש"ח, אשר קוזזה מירידה כתוצאה מהסכם שכר אשר נחתם ברבעון הראשון והביא לקיטון של כ- 6.6 מיליוני ש"ח.

למידע נוסף ראה הרחבה בביאור 3 (ב) לדוחות הכספיים.

הוצאות השכר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מהוות כ- 56.7% מסך כל סעיפי ההוצאות התפעוליות והאחרות בהשוואה לכ- 56.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

I - 56.9% בכל שנת 2014.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הוצאות השכר ב 39.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 39.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של 0.5 מיליוני ש"ח המהווים קיטון של 1.3%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות למעט שכר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 90.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 86.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 4.0 מיליוני ש"ח, המהווים 4.6%.

הגידול בהוצאות תפעוליות ואחרות נבע בעיקר מ:

- גידול בסך 2.2 בהוצאות אחזקה ופחת בניינים הנובע בעיקר מהפחתה חד פעמית של נכסי תוכנה שהונו בסך 2.6 מיליוני ש"ח אשר בוצעה ברבעון השני.
- ראה הרחבה בנושא בביאור 1(ג)3 "יישום לראשונה של תקנים חשבונאיים".
- גידול בסך של 1.8 בהוצאות אחרות בעיקר בסעיפי שיווק ופרסום, הוצאות מחשב והוצאות משפטיות.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות למעט שכר ב- 27.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 29.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של 2.5 מיליוני ש"ח המהווים קיטון של 8.5% לעומת תקופה מקבילה עיקר הקיטון נובע מההפחתה החד פעמית של נכסי תכנה שבוצעה ברבעון השני.

הרווח לפני מסים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב- 115.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 113.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 1.7%

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם הרווח לפני מסים ב- 35.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 33.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 6.0%.

הפרשה למסים על הרווח הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 44.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 43.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מס בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הינו 39.0% לעומת 38.4% בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 0.6 נקודות האחוז.

הרווח הנקי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 70.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 69.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 0.7%.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם הרווח הנקי ב- 21.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 20.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 5.9%.

התשואה נטו על ההון בחישוב שנתי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ל-14.7% בהשוואה ל-16.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ל- 69.2 ש"ח, בהשוואה ל- 68.7 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 0.7%.

הרווח הכולל האחר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 לסך של 14.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 2.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 11.6 מיליוני ש"ח. הגידול נובע בעיקר מהתאמות של ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים. למידע נוסף ראה ביאור 12 לדוח הכספי.

הרווח הכולל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ל- 84.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 72.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12.1 מיליוני ש"ח המהווים 16.8%. למידע נוסף ראה ביאור 12 לדוח הכספי.

התפתחויות בסעיפי המאזן

המאזן ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב- 8,232.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 7,597.2 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2014 ו- 7,530.3 מיליוני ש"ח בסוף ספטמבר 2014 גידול של 8.4% ושל 9.3% בהתאמה.

מזומנים ופיקדונות בבנקים הסתכמו ב- 30 בספטמבר 2015 בסך 2,285.1 מיליוני ש"ח לעומת סך 1,961.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014 וסך 2,007.1 מיליוני ש"ח בסוף ספטמבר 2014, גידול של 16.5% ושל 13.9% בהתאמה. הגידול נובע בעיקר מעליה בפיקדונות המופקדים בלאומי גב-אל-גב, לצורך כיסוי חלק מהפיקדונות לזמן קצוב של הלקוחות.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ב- 30 בספטמבר 2015 בסך 228.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 407.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014 וסך 370.6 מיליוני ש"ח ב- 30 בספטמבר 2014, קיטון של 44.0% ושל 38.5% בהתאמה הנובע בעיקר ממכירה ופדיון אגרות חוב זמינים למכירה.

לפירוט נוסף ראה דיווח על מצב הנזילות ומקורות הבנק.
קרן ההתאמות לשווי ההוגן שנזקפו ישירות להון, בניכוי השפעת המס, הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2015 בסך של 0.7 מיליוני ש"ח, קיטון של 1.6 מיליוני ש"ח לעומת סוף שנת 2014.

ההשקעה באגרות חוב משמשת את הבנק בניהול נכסים והתחייבויות והקטנת הסיכונים הפיננסיים.

האשראי לציבור, נטו הסתכם ב- 30 בספטמבר 2015 ב- 5,565.9 מיליוני ש"ח לעומת סך 5,064.8 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2014 וסך 4,993.1 מיליוני ש"ח ב- 30 בספטמבר 2014, גידול של 9.9% ושל 11.5% בהתאמה.
מדיניות הבנק כוללת ניהול סיכונים אשראי מוקפד לשמירה על איכות תיק האשראי. בנוסף, ראה סקירה על ניהול סיכונים אשראי בפרק ד' בדוח הדירקטוריון.

פיקדונות הציבור הסתכמו ב- 30 בספטמבר 2015 ב- 5,101.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 4,794.5 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2014 וסך 4,651.7 מיליוני ש"ח בתום התקופה המקבילה אשתקד, גידול של 6.4% ושל 9.7% בהתאמה.
סך הנכסים הכספיים של הלקוחות המנוהל באמצעות הבנק הכולל פיקדונות הציבור, יעוץ ומידע בקופות גמל וקרנות השתלמות ואחזקת ניירות ערך למשמרת הסתכם בסוף ספטמבר 2015 לסך 7,056.1 מיליוני ש"ח, בסוף שנת 2014 לסך 6,816.4 מיליוני ש"ח ובסוף ספטמבר 2014 לסך 6,668.6 מיליוני ש"ח, גידול של 3.5% ושל 7.1% בהתאמה, אשר נובע בעיקר מעליה בשווי תיקי ניירות ערך ובפיקדונות הציבור.
לפירוט נוסף ראה ביאור 3א לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמו לסך של 2,087.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 1,744.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014 ו- 1,854.8 מיליוני ש"ח ב- 30 בספטמבר 2014 גידול של 19.7% וגידול של 12.6% בהתאמה.
מרבית הפיקדונות מבנקים גויסו מחברת האם ומשמשים לצרכי הנזילות של הבנק, ראה גם סעיף מזומנים ופיקדונות בבנקים לעיל. למידע נוסף ראה פרק ד', סעיף "מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק".

כתבי התחייבות נדחים

ביום 30 באפריל 2015 ביצע הבנק פירעון מוקדם של כתב התחייבות נדחה בסך של 100 מיליוני ש"ח (קרן) וזאת לאחר אישור בנק ישראל בנושא המותנה באי חלוקת דיבידנד בשנת 2015.

יתרת כתב ההתחייבות ליום 31.12.2014 הסתכמה לסך של 103.3 מיליוני ש"ח וביום 30 בספטמבר 2014 לסך של 102.5 מיליוני ש"ח.

מצב האמצעים ההוניים

ההון של הבנק הסתכם ב- 30 בספטמבר 2015 ב- 703.0 מיליוני ש"ח לעומת 618.8^(א) מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2014 וסך 604.5^(א) מיליוני ש"ח ב- 30 בספטמבר 2014, עלייה של 13.6% ושל 16.3% בהתאמה.

יחס הון למאזן ביום 30 בספטמבר 2015 הגיע ל- 8.5% בהשוואה ל- 8.1% ביום 31 בדצמבר 2014 ו- 8.0% ב- 30 בספטמבר 2014.

יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2015, על פי הוראות באזל 3, הינו 13.07% לעומת 13.24%^(א) ליום 31 בדצמבר 2014 ושיעור של 12.89%^(א) ליום 30 בספטמבר 2014.

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2015, על פי הוראות באזל 3, הינו 12.00% לעומת 12.15%^(א) ליום 31 בדצמבר 2014 ושיעור של 11.81%^(א) ליום 30 בספטמבר 2014.

הוראות באזל קובעות כי על הבנקים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימאלי בשיעור של 9% וביחס הון כולל מינימאלי בשיעור של 12.5%, החל מיום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון עצמי רובד 1 בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% ואת היחס הכולל לרכיבי סיכון בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 "מגבלות למתן הלוואות לדירור". על פי ההוראה המתוקנת, התאגיד הבנקאי יידרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון שנקבע הוא 1 בינואר 2017, ועל התאגידים הבנקאיים להגדיל את יעד ההון בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה על יעדי הלימות ההון של הבנק הינה שולית ומסתכמת נכון ל- 30 בספטמבר 2015 לשיעור הנמוך מ- 0.01%.

בכוונת הבנק לשמור על הלימות הון גבוהה מהדרישות הרגולטוריות.

גילוי על יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 "יחס מינוף".

ההוראה מאמצת את הנחיית ועדת באזל מינואר 2014 להוסיף יחס מינוף פשוט, שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלים לדרישות הון מבוססות סיכון. יחס המינוף נועד להגביל את הצטברות המינוף במגזר הבנקאי, בכדי למנוע תהליכי צמצום מינוף שעלולים לפגוע במערכת הפיננסית ובכלכלה.

(א) הוצג מחדש בגין יישום למפרע של אופן צבירת התחייבות לפנסיה. ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. למידע נוסף ראה ביאור 1(ג).

יחס המינוף מוגדר כמדידת ההון מחולק במדידת החשיפה, כאשר היחס מבטא באחוזים. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס מינוף מזערי בשיעור שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. בנוסף, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%.

הדרישה תחול מיום 1 בינואר 2018 בהתאם לאמור להלן:

א. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

ב. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

יחס המינוף ל-30 לספטמבר 2015 הינו 8.25%.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק: www.aibank.co.il.

למידע נוסף על דרישות באזל 3, הלימות הון והערכת הלימות ההון, ראה בפרק ד' החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם בדוח הדירקטוריון וכן בביאור 4 לדוחות הכספיים.

התחייבויות תלויות

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטית, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים לכל התביעות. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים אשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך כ- 0.8 מיליוני ש"ח.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט בביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2014 ובנוסף לאמור בביאור 1(ג) בדוח הרבעוני ליום 30 בספטמבר 2015.

הכנת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות.

האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

הנושאים החשבונאיים הקריטיים העיקריים שצוינו בדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2014 הם כדלהלן: הפרשה להפסדי אשראי וסווג חובות בעייתיים, התחייבויות בגין זכויות עובדים, התחייבויות תלויות ומסים על הכנסה.

התחייבויות בגין זכויות עובדים

התחייבויות לתשלומים פנסיונים, הטבות בעת עזיבות מיוחדות, הטבות לאחר פרישה, מענקי יובל ופדיון ימי מחלה מחושבים על בסיס היוון של זכויות עתידיות צפויות המחושבות על בסיס אקטוארי.

חישובי ההתחייבויות מבוססים על אומדנים למרכיבים השונים המשפיעים על שווי הזכויות בעתיד.

האומדנים הללו נדרשים לחזות תקופות זמן ארוכות ועל כן חשופים למידה רבה של אי ודאות, ומתייחסים לעתודות שסכומן מהותי.

המודלים האקטואריים כוללים הנחות לגבי: תוחלת חיים, שיעורי נכות, שיעורי עזיבה, שיעורי עזיבה עם תנאים מועדפים, שיעור ניצול זכויות הפנסיה ושיעור משיכת כספי פיצויים ותגמולים, שיעור היוון, שיעור עליית שכר, שיעור עליית מדד וכד'. על אף שהפרמטרים נקבעו בזהירות ובמקצועיות ראויה, שינוי בכל אחד מהפרמטרים האקטואריים או בכמה מהם ו/או בשיעור ההיוון ו/או בשיעור עליית השכר יביא לשינוי בגובה ההתחייבויות של הבנק.

כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישת ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

החוזר קובע, בין היתר, כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

ביום 11 בינואר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר משלים לחוזר שפורסם ביום 9 באפריל 2015 שכולל מתכונת גילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות. כמו כן מעדכן החוזר נושאים כגון: שיעור היוון, הוראות מעבר, דרישות הגילוי בדוח על הרווח הכולל, בבאור על רווח כולל אחר מצטבר ודרישות גילוי בדוח הדירקטוריון.

בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות עובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב

קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה. מסיבות פרקטיות נקבע שחישוב המרווח יתבסס, על מרווחי אגרות החוב הקונצרניות בארה"ב. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, יפנה לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג (AA מקומי) בישראל.

הבנק תיקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים הנובעים משינויים בשיעורי ההיוון נקבע:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראות השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
 - רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל עד שיתרה זו תתאפס.
 - רווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל והפסדים אקטואריים, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
 - רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013 ובתקופות שלאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויפחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
 - השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.
- בנוסף, ברבעון הראשון של שנת 2015 בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים לחברת האם לאומי, תיקן הבנק את אופן צבירת ההתחייבות לפנסיה. בהתאם לשיטת הצבירה החדשה הבנק צובר את ההתחייבות הפנסיונית של עובדי דור א' בשיטת הקו הישר עד לגיל הפרישה המוקדמת, בהתאם לממוצע הפרישה בפועל של עובדי דור א' בשנים האחרונות בחברת האם לאומי. לאחר מועד זה, הטבות נוספות מיוחסות לשנים עוקבות בהתבסס על נוסחת תוכנית ההטבות של עובדי דור א'. התיקון ליום 1 בינואר 2013 הגדיל את ההתחייבות בסך של 6.6 מיליון ש"ח והקטין את העודפים וההון בסך של 3.6 מיליון ש"ח. השינויים העוקבים מיום 1 בינואר 2013 אינם מהותיים.

ההשפעה ליום 31 בדצמבר 2014 בגין יישום הכללים החדשים לרבות השפעת התיקון האמור לעיל הינה גידול בנכסים בסך של כ- 21.0 מיליון ש"ח, גידול בהתחייבויות בסך של

כ- 55.6 מיליון ש"ח וקיטון בהון בסך של כ-34.6 מיליון ש"ח . מידע מפורט אודות השפעה לתקופות ההשוואה ראה ביאור 1(ג)(1).

ברבעון הראשון עדכן הבנק בעיקר את האומדנים לשינוי השנתי בשכר הריאלי, הזכאות למענק יובל, חופשת יובל והזכאות להמרת ימי מחלה שלא נוצלו בימי חופשה הנובעים בעיקר מיישום הסכם שכר שנחתם עם העובדים בחודש ינואר 2015.

למידע נוסף אודות האומדנים אשר שימשו לחישוב ההתחייבויות ראה ביאור 3(ב).

להלן רגישות השינויים באומדנים השונים:

השינוי	גידול בהתחייבות במיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2015
העלאת אומדן השינוי השנתי בשכר ב- 1%	17.6
הקטנת שיעור ההיוון לחישוב העתודות ב-1%	46.5

למידע נרחב באשר למדיניות החשבונאית שמיישם הבנק כיום בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1(ג')(1).

ג. תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי הפעילות

להלן תיאור מגזרי הפעילות:

מגזר משקי בית - כולל לקוחות פרטיים, בעיקר שכירים, אשר פעילותם עם הבנק משמשת בעיקר לניהול שוטף של משק ביתם. האשראי הניתן ללקוחות אלו מאופיין בפיזור על פני מספר רב של לווים.

מגזר מסחריים גדולים - לקוחות המנוהלים במרכז עסקים פרימיום, הכולל קבוצה מצומצמת של לקוחות מסחריים אשר פעילותם עם הבנק משמשת לצרכי עסקיהם והיקף האשראי הניתן להם עולה בדרך כלל על 5 מיליוני ש"ח ו/או מחזור פעילותם עולה על 25 מיליון ש"ח.

מגזר מסחריים קטנים ורשויות מקומיות - כולל את יתר קבוצת הלקוחות המסחריים של הבנק שלא נכללו בלקוחות מסחריים לעיל.

מגזר ניהול פיננסי - במגזר זה נכללו בעיקר תוצאות ניהול סיכוני השוק של הבנק מניהול נכסים והתחייבויות, ופעילות הנוסטרו.

סכומים שלא הוקצו והתאמות - הפעילויות האחרות של הבנק שאינן משויכות למגזר מוגדר.

להלן התפתחות אשראי לציבור ופיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

אשראי לציבור, נטו	30.9.2015	30.9.2014	31.12.2014	שינוי לעומת 30.9.2014	שינוי לעומת 31.12.2014
מגזר	במיליוני ש"ח		באחוזים		
משקי בית	3,303.5	2,902.4	2,949.5	13.8	12.0
מסחריים קטנים					
ורשויות מקומיות	1,661.9	1,532.6	1,513.7	8.4	9.8
מסחריים גדולים	599.9	557.4	601.2	7.6	(0.2)
סכומים שלא הוקצו					
והתאמות	0.6	0.7	0.4	(14.3)	50.0
סך הכל	5,565.9	4,993.1	5,064.8	11.5	9.9

פיקדונות הציבור	30.9.2015	30.9.2014	31.12.2014	שינוי לעומת 30.9.2014	שינוי לעומת 31.12.2014
מגזר	במיליוני ש"ח		באחוזים		
משקי בית	3,573.9	3,273.9	3,327.4	9.2	7.4
מסחריים קטנים					
ורשויות מקומיות	1,195.2	1,116.9	1,159.0	7.0	3.1
מסחריים גדולים	325.8	254.5	298.9	28.0	9.0
סכומים שלא הוקצו					
והתאמות	6.5	6.4	9.2	1.6	(29.3)
סך הכל	5,101.4	4,651.7	4,794.5	9.7	6.4

רווח נקי

שנתי	30.9.2014 (א)	30.9.2015	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום
באחוזים	במיליוני ש"ח		מגזר
7.2	34.8	37.3	משקי בית
(7.3)	23.2	21.5	מסחריים קטנים ורשויות מקומיות
23.6	5.5	6.8	מסחריים גדולים
(27.9)	6.1	4.4	ניהול פיננסי
100	0.1	0.2	סכומים שלא הוקצו והתאמות
0.7	69.7	70.2	סך הכל

שנתי	30.9.2014 (א)	30.9.2015	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
באחוזים	במיליוני ש"ח		מגזר
10.0	10.0	11.0	משקי בית
7.7	6.5	7.0	מסחריים קטנים ורשויות מקומיות
14.3	1.4	1.6	מסחריים גדולים
(20.0)	2.5	2.0	ניהול פיננסי
-	0.1	0.1	סכומים שלא הוקצו והתאמות
5.9	20.5	21.7	סך הכל

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)1.

א. מגזר משקי בית

תוצאות פעילות מגזר משקי בית

הרווח הנקי של מגזר משקי בית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב- 37.3 מיליון ש"ח לעומת 34.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.2%.

הכנסות ריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 157.7 מיליון ש"ח לעומת 146.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.9%. הגידול נובע מעליה בפעילות השוטפת.

הכנסות שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב- 50.9 מיליון ש"ח לעומת 50.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 0.9 מיליון ש"ח המהווים 1.8%.

הוצאות להפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב- 9.2 מיליון ש"ח לעומת סך של 8.0 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 1.2 מיליון ש"ח. הגידול נובע מעליה בהפרשה הקבוצתית בין התקופות.

אשראי לציבור, נטו במגזר זה ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם בסך 3,303.5 מיליון ש"ח, לעומת 2,902.4 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2014, וסך 2,949.5 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, עליה של 13.8% ושל 12% בהתאמה.

יתרת פיקדונות הציבור במגזר זה ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה בסך 3,573.9 מיליון ש"ח, לעומת 3,273.9 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2014, וסך 3,327.4 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, עליה של 9.2% ושל 7.4% בהתאמה.

להלן תוצאות פעילות מגזר משקי בית:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
142.0	-	3.2	138.8
15.7	-	(0.1)	15.8
הכנסות שאינן מרבית:			
50.9	6.8	12.0	32.1
-	-	-	-
208.6	6.8	15.1	186.7
9.2	-	-	9.2
37.3	1.2	3.8	32.3

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
131.7	-	3.5	128.2
14.4	-	(0.4)	14.8
הכנסות שאינן מרבית:			
49.9	6.2	11.7	32.0
0.1	-	-	0.1
196.1	6.2	14.8	175.1
8.0	-	-	8.0
34.8	0.8	3.0	31.0

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)(1).

להלן תוצאות פעילות מגזר משקי בית (המשך):

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
47.6	-	1.1	46.5
- מחיצוניים			
7.4	-	-	7.4
-בינמגזרי			
הכנסות שאינן מרבית:			
16.0	2.2	4.1	9.7
- מחיצוניים			
-	-	-	-
-בינמגזרי			
71.0	2.2	5.2	63.6
סך ההכנסות			
9.0	-	-	9.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי			
11.0	0.5	1.4	9.1
רווח נקי			

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
43.3	-	1.1	42.2
- מחיצוניים			
6.7	-	(0.1)	6.8
-בינמגזרי			
הכנסות שאינן מרבית:			
17.4	2.2	4.0	11.2
- מחיצוניים			
0.1	-	-	0.1
-בינמגזרי			
67.5	2.2	5.0	60.3
סך ההכנסות			
5.5	-	-	5.5
הוצאות בגין הפסדי אשראי			
10.0	0.3	1.1	8.6
רווח נקי (א)			

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)(1).

ב. מגזר מסחריים קטנים ורשויות מקומיות

תוצאות פעילות מגזר מסחריים קטנים ורשויות מקומיות

הרווח הנקי של מגזר מסחריים קטנים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב- 21.5 ש"ח לעומת 23.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 7.3%.

הכנסות ריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 72.7 מיליון ש"ח, לעומת 72.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 0.7%.

הכנסות שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב- 28.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 29.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 2.7%.

הוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו בהוצאה בסך של 4.5 מיליון ש"ח לעומת הוצאה של 4.4 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול בסך של 0.1 מיליון ש"ח.

אשראי לציבור, נטו במגזר זה ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם בסך של 1,661.9 מיליון ש"ח, לעומת 1,532.6 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2014, וסך 1,513.7 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, עליה של 8.4% ושל 9.8% בהתאמה.

יתרת פיקדונות הציבור במגזר זה ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה בסך של 1,195.2 מיליון ש"ח, לעומת 1,116.9 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2014, וסך 1,159.0 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, עליה של 7.0% ועלייה של 3.1% בהתאמה.

להלן תוצאות פעילות מגזר מסחריים קטנים ורשויות מקומיות:

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
72.2	-	0.6	71.6
0.5	-	-	0.5
הכנסות שאינן מרבית:			
28.5	1.7	2.0	24.8
-	-	-	-
101.2	1.7	2.6	96.9
4.5	-	-	4.5
21.5	0.5	0.9	20.1

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014:

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
73.2	-	0.6	72.6
(1.0)	-	(0.1)	(0.9)
הכנסות שאינן מרבית:			
29.3	1.4	2.0	25.9
-	-	-	-
101.5	1.4	2.5	97.6
4.4	-	-	4.4
23.2	0.4	0.8	22.0

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)(1).

להלן תוצאות פעילות מגזר מסחריים קטנים ורשויות מקומיות (המשך):

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
24.8	-	0.2	24.6
0.1	-	-	0.1
הכנסות שאינן מרבית:			
9.2	0.5	0.7	8.0
-	-	-	-
34.1	0.5	0.9	32.7
3.1	-	-	3.1
7.0	0.1	0.3	6.6

הכנסות רבית, נטו:

- מחיצוניים

- בינמגזרי

הכנסות שאינן מרבית:

- מחיצוניים

- בינמגזרי

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

רווח נקי

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
24.5	-	0.2	24.3
(0.1)	-	-	(0.1)
הכנסות שאינן מרבית:			
9.3	0.5	0.6	8.2
-	-	-	-
33.7	0.5	0.8	32.4
2.5	-	-	2.5
6.5	0.2	0.2	6.1

הכנסות רבית, נטו:

- מחיצוניים

- בינמגזרי

הכנסות שאינן מרבית:

- מחיצוניים

- בינמגזרי

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

רווח נקי (א)

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)(1).

ג. מגזר מסחריים גדולים

תוצאות פעילות מגזר מסחריים גדולים

הרווח הנקי של מגזר מסחריים גדולים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב- 6.8 מיליון ש"ח לעומת 5.5 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 23.6%.

הכנסות ריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 12.9 מיליון ש"ח, לעומת 12.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3.2%.

הכנסות שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב- 5.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 5.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של-3.9%.

סך הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו ב- 18.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 17.6 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 3.4%.

הכנסות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמו בסך של 0.7 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאות של 1.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 1.8 מיליון ש"ח. הירידה נבעה בעיקר עקב ירידה בהפרשה הקבוצתית בין התקופות.

אשראי לציבור נטו במגזר זה ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם בסך 599.9 מיליון ש"ח, לעומת 557.4 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2014, וסך 601.2 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, עליה של 7.6% וקיטון של 0.2% בהתאמה.

יתרת פיקדונות הציבור במגזר זה ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמו בסך 325.8 מיליון ש"ח, לעומת 254.5 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2014, וסך 298.9 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, עליה של 28% ושל 9.0% בהתאמה.

להלן תוצאות פעילות מגזר מסחריים גדולים:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015:

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
13.2	-	-	13.2
(0.3)	-	-	(0.3)
הכנסות שאינן מרבית:			
5.3	0.4	0.1	4.8
-	-	-	-
18.2	0.4	0.1	17.7
(0.7)	-	-	(0.7)
6.8	0.1	0.1	6.6

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014:

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
13.6	-	-	13.6
(1.1)	-	-	(1.1)
הכנסות שאינן מרבית:			
5.1	0.4	-	4.7
-	-	-	-
17.6	0.4	-	17.2
1.1	-	-	1.1
5.5	0.2	-	5.3

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)(1).

להלן תוצאות פעילות מגזר מסחריים גדולים (המשך):

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
4.5	-	-	4.5
(0.1)	-	-	(0.1)
הכנסות שאינן מרבית:			
1.7	0.1	0.1	1.5
-	-	-	-
6.1	0.1	0.1	5.9
1.0	-	-	1.0
1.6	-	0.1	1.5

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח			
הכנסות רבית, נטו:			
4.3	-	-	4.3
(0.3)	-	-	(0.3)
הכנסות שאינן מרבית:			
1.8	0.1	-	1.7
-	-	-	-
5.8	0.1	-	5.7
0.8	-	-	0.8
1.4	0.1	-	1.3

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)(1).

ד. מגזר ניהול פיננסי

תוצאות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מצביעות על רווח נקי בסך של 4.4 מיליון ש"ח לעומת 6.1 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של 1.7 מיליון ש"ח, הנובע משחיקה במרווחי הריבית של הבנק, כתוצאה מסביבת ריבית נמוכה, שהביאה לירידה בהכנסות הריבית, נטו בין התקופות.

ה. סכומים שלא הוקצו והתאמות

במגזר זה נכללו כל פעילויות הבנק שאינן משויכות למגזר בר דיווח על פי הוראות המפקח על הבנקים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 נרשם רווח נקי בסך של 0.2 מיליון ש"ח, לעומת 0.1 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 0.1 מיליון ש"ח.

ד. החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

חומרת גורמי הסיכון

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הכספי לשנת 2014 (ע"מ 109-73), על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוח השנתי.

הבנק מקיים תהליך פנימי מקיף של זיהוי והערכת הסיכונים להם הוא חשוף. במסגרת זו, מתקיים תהליך של הערכת איכות הניהול של כל סיכון בבנק והנזקים האפשריים מהתמשות. כמו כן, במסגרת תהליך ה-ICAAP, נערכה הקצאת הון מתאימה כנגד הסיכונים המזוהים ואיכות הניהול שלהם. לנוכח הדרישות הרגולטוריות החדשות בהתייחס ליישום תקן זכויות עובדים, צפויה עליה בהשפעה של שינויים בריבית על הון הבנק. על רקע זה הוחלט ברבעון השני של שנת 2015 להעלות את ההערכה לחשיפה לסיכון ריבית מסיכון נמוך לסיכון בינוני. יש לציין שהגידול בסיכון ריבית לא נובע מנטילה יזומה של סיכונים אלא משינויים כתוצאה מהתקינה החשבונאית בנושא זכויות עובדים.

הוראות באזל

הנחיות באזל, החלות על תאגידים בנקאיים, קובעות דרישות איכותיות וכמותיות לצורך ניהול הסיכונים. נכסי הסיכון מחושבים בבנק בהתאם לגישת המדידה הסטנדרטית, על-פי הנדבך הראשון בהוראות באזל הכולל סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים. יחס הלימות ההון מכסה על-פי הערכות הבנק את ההון הנדרש בגין הנדבך הראשון והנדבך השני, כולל תרחישי הקיצון המשמשים את הבנק בהערכותיו הפנימיות (על-פי תהליך ה-ICAAP).

ההוראות קובעות כי על הבנקים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימאלי בשיעור של 9% וביחס הון כולל מינימאלי בשיעור של 12.5%, וזאת ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון עצמי רובד 1 המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% ואת היחס הכולל לרכיב סיכון בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017.

חלק מהמידע המופיע במסגרת המידע על "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה סעיף "מידע צופה פני עתיד" בפרק א' בדוח הדירקטוריון.

הלימות ההון

יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2015, על פי הוראות באזל 3, הינו 13.07% לעומת 12.89%^(א) בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 13.24%^(א) ליום 31 בדצמבר 2014.

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2015, על פי הוראות באזל 3, הינו 12.00% לעומת 11.81%^(א) בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 12.15%^(א) ליום 31 בדצמבר 2014.

מגבלות למתן הלוואות לדיור

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 "מגבלות למתן הלוואות לדיור". על פי ההוראה המתוקנת, התאגיד הבנקאי יידרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון שנקבע הוא 1 בינואר 2017, ועל התאגידים הבנקאיים להגדיל את יעד ההון בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

ההשפעה על יעדי הלימות ההון הינה שולית ומסתכמת נכון ליום 30 בספטמבר 2015 לשיעור הנמוך מ-0.01%.

זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור חלות מיום 1 בינואר 2015. בעת היישום לראשונה הבנק תיקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך. למידע נוסף ראה ביאור 1 (ג)(1).

למרות ההשפעה המהותית על הקטנת ההון של הבנק, לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל 3, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד כולל מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו, בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא תבוא בחשבון באופן מיידי אלא הינה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס על פני חמש שנים החל משנת 2014.

להשפעת אימוץ התקינה האמריקאית בנושא זכויות עובדים על הלימות ההון ראה ביאור 4ב'.

(א) הוצג מחדש בגין יישום למפרע של אופן צבירת התחייבות לפנסיה. ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

עיקרי גילוי של באזל:

- א. גילוי על המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון שהונפקו.
- ב. גילוי על רכיבי ההון הפיקוחי.
- ג. הצגת הקשר בין המאזן בדוחות הכספיים שפורסמו לבין רכיבי ההון הפיקוחי.

להלן הגילויים הנדרשים על נדבך 3 של באזל ומיקומם :

נושא	טבלה	דוח דירקטוריון/ אתר אינטרנט	סקירת הנהלה/ דוח כספי
מבנה רכיבי ההון- גילוי איכותי נספח א' – תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו	2	(*)	-
מבנה רכיבי ההון- גילוי כמותי נספח ב' – הרכב ההון הפיקוחי	2	(*)	ביאור 4
מבנה רכיבי ההון- גילוי כמותי נספח 3' – הקשר בין המאזן לדוחות הכספיים שפורסמו ורכיבי ההון הפיקוחי	2	(*)	
הלימות ההון- גילוי כמותי	3	(*)	ביאור 4
סיכון אשראי – גילוי כמותי	4 ב	(*)	-
חשיפות סיכון אשראי לפי סוגי אשראי עיקריים	4 ד	(*)	-
חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי וסוגי אשראי עיקריים	4 ה	(*)	-
חשיפות סיכון אשראי לפי תקופה לפירעון			
חשיפות סיכון אשראי פגום והוצאות להפסדי אשראי לפי ענפי משק	4 ו	-	תוספת ג'
תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי	4 ח	-	ביאור 3 א'
חשיפות אשראי לפי משקל סיכון	5	(*)	-
הפחתת סיכון אשראי – גילוי כמותי	7	(*)	-
סיכון שוק- גילוי כמותי	-	-	ביאור 4
סיכון ריבית	14	עמ' 59	תוספת ב'
יחס כיסוי הנזילות- גילוי כמותי	16	(*)	ביאור 4
השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף - גילוי כמותי	17	(*)	-
גילוי על יחס המינוף- גילוי כמותי	18	(*)	ביאור 4

(*) הגילוי ניתן באתר האינטרנט של הבנק: www.aibank.co.il/Home03/Financial-reports/7954

ניהול סיכונים אשראי

מדיניות האשראי של הבנק מתבססת על פיזור הסיכונים וניהולם המבוקר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים ועל פני מספר רב של לווים, ובהתאם למגבלות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. דירקטוריון הבנק קבע את מדיניות האשראי והביטחונות של הבנק אשר במסגרתה נקבעו עקרונות וקווים מנחים, לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי של הבנק, במטרה לשפר

את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. עקרונות וכללים אלה מתייחסים הן למאפייני הלקוח הבודד והן למאפייני ענפי משק השונים. מסמך תיאבון סיכון האשראי של הבנק כולל מגבלות המתייחסות לגידולי האשראי ביחס למגזרי הלקוחות ולענפי משק. מגבלות אלה מהוות את התשתית למדיניות האשראי של הבנק.

בהתאם להוראות באזל, מסמך מדיניות האשראי של הבנק מגדיר ומתווה קריטריונים למתן אשראי והיקף המסגרות המאושרות בהתייחס לסוג ומאפייני הלקוח. בנוסף, הגדיר הבנק פעילויות אותן ירצה לממן, פעילויות שימומנו באופן סלקטיבי ופעילויות אשר כחלק מהגדרת תיאבון הסיכון שלו, ימנע הבנק ממימון.

הדירקטוריון מבצע מעקב הן במסגרת ועדותיו השונות והן במסגרת מליאת הדירקטוריון אחר התפתחות האשראי, העמידה במגבלות שנקבעו על ידו והתפתחות החובות הבעייתיים.

דגשים בניהול סיכוני אשראי

הבנק מבצע הבחנה בין רמות הסיכון של לקוחות שונים תוך התאמת מרווחי האשראי ותנאיו בהתאם.

הבנק קבע מגבלות על סיכון האשראי הכולל בניכוי בטחונות מותרים לניכוי, לכל ענף, כאחוז מסך סיכון האשראי הכולל. להלן המגבלות: נדל"ן ומסחר - 15%, תחבורה ואחסנה - 10% לכל ענף, תעשייה - 8%, שירותים ציבוריים - 7% לכל ענף, יתר הענפים למעט משקי בית - 5%.

כמו כן, נקבעו מגבלות על תתי ענפים: תעשיות מוצרי בנייה - 5%, מסחר מוצרי בנייה - 7%. מגבלה פנימית נוספת הינה כי חלק האשראי המסחרי בתיק, לפני ניכוי בטחונות, לא יעלה על 55% מסך האשראי. נכון ליום 30 בספטמבר 2015 השיעור הינו 42.5%.

פרטים נוספים על חלוקת האשראי לציבור לפי ענפי משק - ראה בתוספת ג' לסקירת ההנהלה.

התפתחות סיכון האשראי הכולל ^(א) לפי ענפי משק עיקריים

סיכון האשראי הכולל					ענף משק
שינוי לעומת 31.12.2014	שינוי לעומת 30.9.2014	31.12.2014	30.9.2014	30.9.2015	
באחוזים		במיליוני ש"ח			
10.3	9.7	221.1	222.2	243.8	תעשייה
4.6	9.3	917.9	878.6	960.2	בינוי ונדל"ן
6.3	6.9	797.4	793.3	847.8	מסחר
3.9	(0.2)	333.7	347.4	346.8	תחבורה ואחסנה
6.2	12.6	208.6	196.7	221.5	שירותים עסקיים
					שירותים ציבוריים
10.8	11.4	203.7	202.6	225.6	וקהילתיים
9.1	10.4	3,399.0	3,358.3	3,707.3	לקוחות פרטיים
8.1	0.5	140.4	151.0	151.8	אחר
7.8	9.0	6,221.8	6,150.1	6,704.8	סך הכל

שיעור מסיכון האשראי הכולל			ענף משק	
31.12.2014	30.9.2014	30.9.2015		
באחוזים				
3.6	3.6	3.6	תעשייה	
14.8	14.3	14.3	בינוי ונדל"ן	
12.8	12.9	12.6	מסחר	
5.4	5.6	5.2	תחבורה ואחסנה	
3.4	3.2	3.3	שירותים עסקיים	
			שירותים ציבוריים	
3.3	3.3	3.4	וקהילתיים	
54.5	54.6	55.3	לקוחות פרטיים	
2.2	2.5	2.3	אחר	
100.0	100.0	100.0	סך הכל	

סיכון אשראי שאינו לציבור

סיכון האשראי שאינו לציבור כולל פיקדונות בבנקים, בעיקר פיקדונות בבנק לאומי המופקדים בתנאי גב אל גב כנגד חלק מפיקדונות הציבור לזמן קצוב ^(ב) (למידע נוסף ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים), וכן תיק אגרות חוב הכולל נכון ליום 30 בספטמבר 2015 אגרות חוב ממשלתיות ומק"מ. ההשקעה באגרות חוב משמשת את הבנק בניהול מדיניות נכסים והתחייבויות והקטנת הסיכונים הפיננסיים ובהתאם לצרכי הנזילות.

(א) אשראי לציבור ברוטו לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני ולפני הפרשה להפסדי אשראי.

(ב) למידע נוסף ראה ביאור 3א' לדוחות הכספיים לספטמבר 2015.

ניהול סיכוני שוק (א)

סיכון שוק הוא הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינויים בתנאי השוק – שינוי ברמת המחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה ומחיר מניות, הקורלציה ביניהם ורמות התנודתיות שלהם.

החשיפה לסיכוני שוק מתבטאת בתוצאות העסקיות, בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות, בהון העצמי ובתזרימי המזומנים. פעילות הבנק הינה במסגרת תיק בנקאי. הבנק אינו מנהל תיק למסחר.

אמידת הסיכונים נעשית באופן שוטף תוך הלימה עם המדיניות הקבוצתית, העקרונות וההנחות המקובלים בחברת האם – לאומי, בהתבסס על הוראות בנק ישראל 339 ו-342 לניהול בנקאי תקין וכן הנחיות ניהול הסיכונים שהוצאו במסגרת ועדות באזל. כל זאת, בהתאם להיקף הפעילות ולהערכות ההנהלה לגבי הסיכונים הטמונים בפעילויות השונות.

התפתחות החשיפה בבסיס

סיכון בסיס ההצמדה הינו ההפסד שעלול להיגרם עקב שינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין, כתוצאה מהפער בין הנכסים להתחייבויות, בכל מגזר הצמדה.

ביום 30 לספטמבר 2015 הסתכם עודף ההתחייבות על הנכסים במגזר הצמוד למדד בשיעור של 3.8% מההון החשוף, לעומת עודף נכסים על התחייבויות של 14.5% ב-30 לספטמבר 2014 ושל 12.4% ב-31 לדצמבר 2014. הקיטון בחשיפה למגזר הצמוד למדד הושפע בין היתר מפירעון אג"ח צמוד למדד ופיקדון צמוד מדד שהופקד בלאומי ומיישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. למידע נוסף ראה באור 1(ג)1 לדוחות הכספיים. מספרי השוואה מוצגים ללא השפעת ההצגה מחדש בגין הטבות לעובדים, כאמור בביאור 1(ג)1.

עודף הנכסים במגזר המט"ח ל-30 בספטמבר 2015 עומד על 0.5% מההון החשוף בדומה לחשיפה ב-30 בספטמבר 2014 ולעומת 0.6% מההון החשוף ב-31 בדצמבר 2014.

(א) פירוט נרחב בנוגע למדיניות ניהול סיכוני שוק, סמכויות ומנגנוני בקרה וכן מידע על אופן המדידה והדיווח, ראה בדוח השנתי של הבנק לשנת 2014 בעמודים 84-101. מידע לגבי הנחות העבודה לניהול סיכוני השוק בדוחות הפנימיים וההבדלים בינם לדוחות על פי כללים חשבונאיים בסקירת ההנהלה והדוחות הכספיים, מוצגים בדוח הכספי של הבנק לשנת 2014 בעמוד 84.

להלן מידע על מצב החשיפות בבסיס (א):

חשיפה בבסיס (א) (ב)							30 לספטמבר 2015
מגזר הצמדה			מגבלה (טווח)		חשיפה בפועל		נקודות קיצון במהלך התקופה
			ב - %		ב - %		מינימום
			ב - %		ב - %		מקסימום
			ב - %		ב - %		מוצע
לא צמוד			70		115		99.4
צמוד מדד			(10) (ג)		25		-
מט"ח וצמוד מט"ח			(5) (ג)		5		0.6

חשיפה בבסיס (א) (ב)							31 לדצמבר 2014 (ד)
מגזר הצמדה			מגבלה (טווח)		חשיפה בפועל		נקודות קיצון במהלך התקופה
			ב - %		ב - %		מינימום
			ב - %		ב - %		מקסימום
			ב - %		ב - %		מוצע
לא צמוד			70		115		85.4
צמוד מדד			(10) (ג)		25		14.1
מט"ח וצמוד מט"ח			(5) (ג)		5		0.5

חשיפה בבסיס (א) (ב)							30 לספטמבר 2014 (ד)
מגזר הצמדה			מגבלה (טווח)		חשיפה בפועל		נקודות קיצון במהלך התקופה
			ב - %		ב - %		מינימום
			ב - %		ב - %		מקסימום
			ב - %		ב - %		מוצע
לא צמוד			70		115		85.1
צמוד מדד			(10) (ג)		25		14.4
מט"ח וצמוד מט"ח			(5) (ג)		5		0.5

(א) מחושב לפי דוחות חשיפה פנימיים (ראה סעיף "מתודולוגיה" בדוח הכספי לשנת 2014 עמוד 84).

(ב) מחושב כאחוז מההון החשוף (הון בניכוי נכסים קבועים (רכוש קבוע), נכסים והתחייבויות אחרים לא כספיים).

(ג) סימן שלילי מציין עודף התחייבויות על נכסים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים ללא השפעת ההצגה מחדש בגין הטבות לעובדים, כאמור בביאור 1(ג)(1).

(ה) להלן הרגישות להשפעת שינוי במדד המחירים לצרכן על ההון במגזר הצמוד למדד ובשערי החליפין על ההון במגזר המט"ח וצמוד מט"ח במיליוני ש"ח, בהתאם לדוחות הפנימיים של הבנק:

30.9.2014				30.9.2015				מגזר הצמדה
עליה של		ירידה של		עליה של		ירידה של		
10%	5%	10%	5%	10%	5%	10%	5%	
(8.1)	(4.0)	8.1	4.0	2.5	1.2	(2.5)	(1.2)	צמוד מדד
(0.3)	(0.2)	0.3	0.2	(0.4)	(0.2)	0.4	0.2	מט"ח וצמוד מט"ח (א)

(א) מזה, החשיפה לדולר ארה"ב מהווה ב- 30 לספטמבר 2015 95% וב- 30 לספטמבר 2014 כ-94% מסך החשיפה למט"ח ולצמוד מט"ח (מחושב בהתאם לנתונים באלפי ש"ח).

נתונים מפורטים על הנכסים וההתחייבויות לפי מגזרי הצמדה בהתאם להוראות בנק ישראל לדיווח הכספי, ניתנים בבאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים הביניים.

התפתחות החשיפה לריבית

סיכון הריבית נובע משינויים עתידיים לא צפויים בשיעורי הריבית חסרת הסיכון, שעלולים לשחוק את הרווח וההון. החשיפה לשינויים בריבית נובעת מרגישות שונה לשינויים בשיעורי הריבית של ערך הנכסים ולעומת ערך ההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים, כתוצאה מפערים בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית.

ביום 1 ליולי 2014 נכנסה לתוקפה הוראה 333 בנושא סיכון ריבית. ההוראה מאמצת את עקרונות מסמך באזל בנושא ניהול ריבית בהתאמות הנדרשות. במרכז ההוראה דרישה לבקורות איכותיות, הפרדת תפקידים ושימוש בתרחישי קיצון ומודלים מתקדמים לניהול סיכון הריבית.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים של אחוז אחד בריבית לפי מודל פנימי (לפני מס) (א):

רווח שנתי			שווי כלכלי			
30.9.14	31.12.14	30.9.15	30.9.14	31.12.14	30.9.15	
במיליוני ש"ח						
28.1	29.4	32.9	2.9	1.6	12.8	חשיפה כוללת (ב)
29.0	29.0	38.0	22.1	22.1	24.8	מגבלה כוללת (ב)

(א) השפעת שינוי מיידי מקביל של 1% בעקום התשואות, מחושב לפי דוחות חשיפה פנימיים (ראה סעיף "מתודולוגיה" בדוח הכספי לשנת 2014 עמוד 84).

(ב) המגבלה הינה לפוזיציה המסבה נזק לבנק.

הגידול בחשיפה של השווי הכלכלי הוא תוצאה של יישום מודל התנהגות חדש לפריסת יתרות העו"ש בש"ח.

חישוב החשיפה לריבית לפי המודל הפנימי שונה מאופן החישוב של החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית לפי הוראות בנק ישראל לדיווח הכספי בתוספת ב' לסקירת ההנהלה. על ההבדלים בין הדוחות ראה בסעיף "מתודולוגיה" בדוח הכספי לשנת 2014 עמוד 84.

להלן רגישות ההתחייבויות האקטואריות לזכויות עובדים ברוטו, לשינוי של אחוז אחד בריבית (לפני מס):

השחיקה הפוטנציאלית בשווי הכלכלי (א)	
30.9.2015	
במיליוני ש"ח	
גידול בשיעור של 1%	(36.5)
קיטון בשיעור של 1%	46.5

(א) השווי הכלכלי לפי דרישת בנק ישראל - היוון על בסיס תשואות אג"ח ממשלתיות בישראל, בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדרוג AA בארה"ב.

למידע נוסף בנושא החלת התקן והשפעתו ראה פרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים לעיל, ובביאור 1(ג)(1) בדוחות הכספיים.

להלן נתונים על משך החיים הממוצע (להלן "מח"מ") לפי המודל הפנימי ולפי תוספת ב' המחושבת לפי כללים חשבונאיים:

30 בספטמבר 2015							
מודל פנימי				תוספת ב'			
מח"מ	פער	התחייבויות	נכסים	פער	התחייבויות	נכסים	משך חיים ממוצע
ההון	המח"מ			המח"מ			בשנים:
מגזר הצמדה:							
(0.94)	(0.29)	0.78	0.49	0.06	0.41	0.47	לא צמוד
(7.36)	(9.38)	11.97	2.59	(0.13)	4.07	3.94	צמוד מדד
(א)	(א)	(א)	(א)	0.03	0.87	0.90	סך מגזרי הצמדה

(א) הבנק מודד שינוי בשיעור של 1% בריבית בכל אחד מהמגזרים ולא בסך המגזרים ועל כן אין מדידה של מח"מ כולל.

31 בדצמבר 2014							
תוספת ב'				מודל פנימי			
משך חיים ממוצע בשנים:	נכסים	התחייבויות	פער המח"מ	נכסים	התחייבויות	פער המח"מ	מח"מ ההון
מגזר הצמדה:							
לא צמוד	0.48	0.40	0.08	0.54	0.55	(0.01)	0.46
צמוד מדד	3.91	4.25	(0.34)	1.66	11.59	(9.93)	(2.19)
סך מגזרי הצמדה	0.94	0.89	0.05	(א)	(א)	(א)	(א)

30 בספטמבר 2014							
תוספת ב'				מודל פנימי			
משך חיים ממוצע בשנים:	נכסים	התחייבויות	פער המח"מ	נכסים	התחייבויות	פער המח"מ	מח"מ ההון
מגזר הצמדה:							
לא צמוד	0.52	0.42	0.10	0.57	0.57	-	0.56
צמוד מדד	4.16	4.54	(0.38)	1.78	11.35	(9.57)	(1.60)
סך מגזרי הצמדה	1.01	0.95	0.06	(א)	(א)	(א)	(א)

(א) הבנק מודד שינוי בשיעור של 1% בריבית בכל אחד מהמגזרים ולא בסך המגזרים ועל כן אין מדידה של מח"מ כולל.

להלן נתונים על משך החיים הממוצע בשנים (להלן "מח"מ") המבוסס על תזרים מקורי של תוספת ב' שאינו כולל התייחסות לפרעונות מוקדמים:

נכסים			התחייבויות			פער המח"מ		
מגזר הצמדה:	30.9.15	31.12.14	30.9.14	31.12.14	30.9.15	30.9.14	31.12.14	30.9.15
לא צמוד	0.50	0.49	0.52	0.46	0.44	0.46	0.05	0.06
צמוד מדד	4.75	4.96	5.07	4.92	5.45	5.59	(0.49)	(0.52)
סך מגזרי הצמדה	1.01	1.09	1.14	1.02	1.08	1.12	(0.01)	0.02

רוב הנכסים וההתחייבויות של הבנק הינם לתקופה קצרה של עד שנה או בריבית ניידת, כאשר במגזר הלא צמוד שיעור זה מתקרב ל-90% (לפי תוספת ב'). החשיפה במגזר המט"ח זניחה בשל הפעילות המצומצמת יחסית והעובדה שרוב הנכסים וההתחייבויות הם לטווח קצר. התזרימים כוללים אומדן לגבי פירעונות מוקדמים עתידיים בפיקדונות הציבור על סמך התנהגות המפקידים בשנת הדוח.

פרטים נוספים על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית, לפי הוראות בנק ישראל לדיווח הכספי ראה בתוספת ד' לסקירת ההנהלה וסעיף "מתודולוגיה" בדוח הכספי לשנת 2014 עמוד 84.

להלן מידע על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית):

30.9.2015					
במיליוני שקלים חדשים					
מטבע חוץ (ב)			מטבע ישראלי		
סה"כ	אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
8,118.2	20.1	39.0	990.0	7,069.1	נכסים פיננסים (א)
7,450.2	19.9	35.7	940.6	6,454.0	התחייבויות פיננסיות (א)
668.0	0.2	3.3	49.4	615.1	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסים

31.12.2014					
במיליוני שקלים חדשים					
מטבע חוץ (ב)			מטבע ישראלי		
סה"כ	אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
7,474.9	12.1	40.8	1,001.5	6,420.5	נכסים פיננסים (א)
6,880.4	11.9	37.7	868.8	5,962.0	התחייבויות פיננסיות (א)
594.5	0.2	3.1	132.7	458.5	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסים

30.9.2014					
במיליוני שקלים חדשים					
מטבע חוץ (ב)			מטבע ישראלי		
סה"כ	אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
7,428.3	12.2	40.0	1,017.2	6,358.9	נכסים פיננסים (א)
6,886.0	12.0	37.1	882.2	5,934.7	התחייבויות פיננסיות (א)
562.3	0.2	2.9	135.0	424.2	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסים

(א) כולל מכשירים פיננסים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(ב) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסים, ראה בעמודים 84 ו- 102 בדוח הכספי לשנת 2014.

להלן מידע על השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים

30.9.2015						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (א)				שינוי בשווי הוגן		
השינוי בשיעורי הריבית	מטבע ישראלי	מטבע חוץ (ב)		סה"כ	במש"ח	ב- %
		במיליוני שקלים חדשים				
		לא צמוד	צמוד			
למדד						
גידול מיידי מקביל של 1%	607.8	47.4	3.3	0.2	658.7	(9.3) (1.4)
גידול מיידי מקביל של 0.1%	614.4	49.2	3.3	0.2	667.1	(0.9) (0.1)
קיטון מיידי מקביל של 1%	622.9	51.5	3.3	0.2	677.9	9.9 1.5
31.12.2014						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (א)				שינוי בשווי הוגן		
השינוי בשיעורי הריבית	מטבע ישראלי	מטבע חוץ (ב)		סה"כ	במש"ח	ב- %
		במיליוני שקלים חדשים				
		לא צמוד	צמוד			
למדד						
גידול מיידי מקביל של 1%	452.5	130.5	3.1	0.2	586.3	(8.2) (1.4)
גידול מיידי מקביל של 0.1%	457.9	132.5	3.1	0.2	593.7	(0.8) (0.1)
קיטון מיידי מקביל של 1%	466.9	134.5	3.1	0.2	604.7	10.2 1.7

ראה הערות בעמוד הבא.

30.9.2014							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (א)							
שינוי בשווי הוגן							
ב- %	במש"ח	במיליוני שקלים חדשים					
		סה"כ	מטבע חוץ (ב)		מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
			אחר	דולר	לא צמוד למדד	צמוד	
	סה"כ						
							גידול מידי
(1.6)	(8.9)	553.4	0.2	2.9	132.9	417.4	מקביל של 1%
							גידול מידי
(0.2)	(0.9)	561.4	0.2	2.9	134.8	423.5	מקביל של 0.1%
							קיטון מידי
2.5	13.9	576.2	0.2	2.9	136.5	436.6	מקביל של 1%

(א) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי הוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי הוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

(ב) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ: השפעת שינוי של 1% בשיעור הריבית במגזר הצמוד למט"ח אינה מהותית.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בעמודים 84 ו-102 בדוח הכספי לשנת 2014.

ערך הנתון לסיכון Value At Risk – VAR

ה- VAR הוא מודל הסתברותי לאומדן הנזק המרבי הפוטנציאלי הצפוי מהחזקת הפוזיציות הקיימות בבנק במשך תקופה עתידית של שבועיים, ברמת בטחון סטטיסטית של 99%, כתוצאה משינויים אפשריים במחירי השוק, לרבות תשואות אגרות חוב, שערי חליפין, אינפלציה ומניות. מגבלת החשיפה המותרת בבנק במונחי VAR ליום 30 בספטמבר 2015 הינה 6.0 מיליון ש"ח לעומת 4.0 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

סך ה- VAR של הבנק ל- 30 לספטמבר 2015 הסתכם ל- 5.2 מיליון ש"ח לעומת 1.2 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014, לפי מטבע בסיס שקל לא צמוד. הגידול ב- VAR הוא בעיקר תוצאה של יישום מודל התנהגות חדש על פיו מחושבות פירעונות יתרות העו"ש בש"ח. ה- VAR הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, לפי דיווח חודשי, הסתכם ל- 3.5 מיליון ש"ח.

תרחישי קיצון לסיכונים שוק

שוקי ההון בארץ ובעולם עשויים להיות נתונים מעת לעת לזעזועים, המתבטאים בתנודה חריפה של נתוני השוק מעבר לתנודות הנצפות על ידי ההתפלגות וההתנהגות ההיסטורית. מודל ה- VAR אינו מהווה מידע מספק על הפסדים שעלולים להתרחש בתנאי שוק קיצוניים, או מעבר לרמת המובהקות הנדרשת. לכן, הבנק מבצע אומדנים של תרחישי קיצון ומבחני רגישות על סיכונים שוק. לבנק סט של תרחישי קיצון הנבחנים באופן תדיר. המגבלה על הפסד כתוצאה מתרחיש קיצון בגין סיכון שוק נקבעה על 100.0 מיליון ש"ח. תוצאות התרחישים השונים לא חרגו בתקופת הדיווח מהמגבלה לעיל.

סיכון הנזילות, מצב הנזילות, וגיוס המקורות בבנק

סיכון הנזילות (*)

סיכון הנזילות הוא הסיכון לרווחי הבנק ולהונו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. סיכון זה נובע מאי וודאות לגבי זמינות המקורות וגיוסם באופן בלתי צפוי בזמן קצר תוך השפעה חריגה על המחירים, וכן מסיכון לאי יכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

ניטור סיכון הנזילות מתבצע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342 לניהול סיכון הנזילות והוראה 221 - יחס כיסוי הנזילות.

עיקר הנכסים הנזילים של הבנק הינם: תיק ניירות הערך של הבנק בסך 228.0 מיליון ש"ח, נכון ל- 30 בספטמבר 2015, אותו ניתן לממש או לשעבד כנגד אשראי מבנק ישראל. בנוסף, לבנק מזומנים ויתרות בבנק ישראל (בניכוי חובת הנזילות הסטטוטורית הנדרשת), המסתכמים ל- 57.7 מיליון ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2015.

לבנק מסגרת פעילות מלאומי אותה ניתן לנצל במצב רגיל לצורך מימון הפעילות העסקית. בהתממשות תרחיש קיצון בנזילות, הוסכם כי המסגרת הלא מנוצלת תתבטל ובמקביל אישר לאומי לבנק מסגרת לתרחיש קיצון העומדת נכון ל- 30 בספטמבר 2015 על 200 מיליון ש"ח. למידע נוסף על מסגרת הפעילות מלאומי, ראה להלן סעיף "גיוס המקורות ומצב הנזילות" בפרק זה.

הבנק אומד את סיכון הנזילות בתאם להוראה 342, באמצעות מודל פנימי תחת מגוון תרחישים, בהם מצב רגיל, תרחיש סטטיסטי (במט"י בלבד) ותרחישי קיצון שונים. עבור כל תרחיש הבנק בוחן האם האמצעים הנזילים העומדים לרשותו, מספקים על מנת לעמוד בצרכי הנזילות בכל תרחיש.

הבנק קבע שבכל תרחיש יחס הנזילות לתקופה של חודש יהיה גבוה מ- 1 וזאת כנדרש בהוראה. בנוסף, נקבעו התראות על יחס ופער הנזילות לתקופות שונות, אשר יכולות להעיד על שינוי במצב הנזילות של הבנק ומנגנון טיפול בהתראות אלו.

(*) דיווח מפורט על ניהול סיכון הנזילות, הגדרות והמודלים ראה בדוח הכספי לשנת 2014, עמודים 97-99.

פער הנזילות ויחס הנזילות במטבע ישראלי, לפי הוראה 342, בכל סוג תרחיש שהוגדר, לתקופת פירעון של חודש:

30.09.2015				
מטבע חוץ (א)		סך המטבעות		
פער הנזילות, במש"ח (ג)	יחס הנזילות (ב)	פער הנזילות, במש"ח (ג)	יחס נזילות מזערי (ב)	תרחיש
4	1.1	138	1.7	רגיל
(ד)	(ד)	54	1.2	סטטיסטי (ד)
30	2.2	171	2.0	לחץ (ה)

א. למעט צמוד מט"ח

ב. יחס נזילות מזערי - היחס בין כרית הנזילות לתזרים יוצא חזוי נטו.

ג. פער הנזילות - הפער בין תזרים הפירעון של הנכסים לבין זה של ההתחייבויות בכל תקופת זמן.

ד. המודל הסטטיסטי הינו במטבע ישראלי בלבד.

ה. תרחיש קיצון משולב החמור ביותר.

החל מיום 1 באפריל 2015 נדרש הבנק לעמוד גם בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 221- יחס כיסוי הנזילות, המאמצת את המלצות באזל 2 לחישוב תקן מזערי לנזילות (LCR - Liquidity Coverage Ratio), תוך ביצוע התאמות למשק הישראלי. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה). תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתית ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות. הדרישה המזערית ליחס כיסוי הנזילות עד סוף שנת 2015 היא 60%. יחס כיסוי הנזילות של הבנק ל- 30 בספטמבר 2015 עומד על 285.1% ובממוצע ברבעון השלישי של שנת 2015 על 328.1% (מחושב לפי 73 תצפיות). במהלך הרבעון השלישי של שנת 2015 עמד השיעור המזערי של יחס כיסוי הנזילות על 220.4% והשיעור המרבי על 420.1%. הפערים מוסברים בעיקר משינוי בכרית הנזילות כתוצאה מניהול הנזילות הסטטוטורית ומגיוסים ופירעונות של פיקדונות ציבור.

למידע נוסף ראה ביאור 4 הלימות הון, נזילות ומינוף.

מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק

חלק מהמידע המופיע במסגרת המידע על "מצב הנזילות וניהול הסיכונים" הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה סעיף "מידע צופה פני עתיד" בפרק א' בדוח הדירקטוריון.

גיוס המקורות בבנק הוא ברובו במטבע ישראלי ומתבסס על פיקדונות הציבור. חלק מפיקדונות הציבור במטבע ישראלי (צמוד ולא צמוד) מופקדים בלאומי בתנאים זהים (ראה באור 1 (22) לדוחות הכספיים לשנת 2014) והם מהווים ביום 30 לספטמבר 2015 32.6% מסך פיקדונות הציבור, לעומת 28.4% בסוף שנת 2014. בנוסף, רוב הפעילות הנקובה במטבע זר, היא בפיקדונות ציבור לתקופה קצרה משנה וכנגד פעילות זו מופקדים פיקדונות בסכום ובתנאים זהים בלאומי.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 גדלו פיקדונות הציבור ב- 306.9 מיליון ש"ח. מרבית פיקדונות הציבור הם במטבע ישראלי לא צמוד והם מהווים כ- 81.4% מסך פיקדונות הציבור. הפיקדונות באפיק הצמוד למדד מהווים 17.5% מהפיקדונות ובמגזר המט"ח והצמוד למט"ח 1.1% מהפיקדונות. פיקדונות הציבור בניכוי הפיקדונות המופקדים בלאומי (במטבע ישראלי ובמטבע זר) גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 0.8 מיליון ש"ח.

יתרת סך הפיקדונות של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות הסתכמה ב- 30 לספטמבר 2015 לסך 152.4 מיליון ש"ח, לעומת 141.8 מיליון ש"ח ב- 31 לדצמבר 2014. למידע נוסף ראה באור 3א בדוחות הכספיים.

למימון פעילותו השוטפת הועמדה לבנק מסגרת פעילות מחברת האם לאומי. המסגרת ליום 30 לספטמבר 2015, שאושרה ביום 1 לפברואר 2015, נקבעה ל- 2.8 מיליארד ש"ח, מזה עד 10.0 מיליון ש"ח במט"ח, לעומת 2.2 מיליארד ש"ח ו- 20.0 מיליון ש"ח בהתאמה בדצמבר 2014. כן ניתן יהיה לנצל עד 200 מיליון ש"ח באשראי לזמן קצוב מעל שנה, במחירים הנהוגים בחברת האם. עלות המימון של המסגרת במטבע ישראלי עד 2.0 מיליארד ש"ח, מבוססת על ריבית בנק ישראל והחל מה-1 לפברואר 2015 עלתה בשיעור של 0.15 נקודות האחוז. מימון במטבע ישראלי מעבר לסכום של 2.0 מיליארד ש"ח ניתן יהיה לנצל בתנאי חח"ד בשיעור הריבית הנקבעת על ידי בנק ישראל.

ביום 30 באפריל 2015 פרע הבנק את כתב התחייבות נדחה בסך 100.0 מיליון ערך נקוב. למידע נוסף ראה ביאור 13(ב).

סך המימון מבנקים ליום 30 לספטמבר 2015 הגיע ל- 2,087.7 מיליון ש"ח, גידול של 343.6 מיליון ש"ח מתחילת השנה. הגידול במימון הושפע מגידול של 501.1 מיליון ש"ח באשראי לציבור נטו ופרעון מוקדם של כתב התחייבות נדחה, שקוזזו על ידי קיטון בתיק ניירות הערך של הבנק בסך 179.1 מיליון ש"ח.

ההון של הבנק גדל במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב- 84.2 מיליון ש"ח.

תיק ניירות הערך של הבנק התיק מושקע באגרות חוב ממשלתיות ובמק"מ בלבד. התיק הינו תיק זמין למכירה ומסתכם ל- 228.0 מיליון ש"ח. בנוסף לתיק ניירות הערך, הבנק נעזר בניהול סיכוני השוק והנזילות שלו גם בהפקדת פיקדונות לזמן קצוב בלאומי. ב-30 לספטמבר 2015 הסתכמו פיקדונות אלו ב- 358.7 מיליון ש"ח, קיטון של 13.1 מיליון ש"ח לעומת סוף שנת 2014. 99.4% מהפיקדונות הם במגזר הלא צמוד והיתר במגזר הצמוד למדד.

בנק ישראל מאפשר לבנקים לממן פערי נזילות, באם יוצרו, באמצעות אשראי יומי או תוך יומי מבנק ישראל. לשם כך, חתם הבנק על איגרת חוב לטובת בנק ישראל להבטחת סכומים המגיעים או שיגיעו לבנק ישראל מהבנק. כערובה לכך הבנק שיעבד לטובת בנק ישראל בשעבוד שוטף ללא הגבלה בסכום אגרות חוב המופקדות בחשבון ספציפי המתנהל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב על שם בנק ישראל. הבנק רשם שיעבוד כנ"ל ברשם החברות. הדירקטוריון אישר שיעבוד עד גובה תיק ניירות הערך של הבנק לצורך קבלת אשראי מבנק ישראל. ביום 30 לספטמבר 2015 הסתכם סך ניירות הערך שהועברו לפיקדון המשועבד ב- 44.8 מיליון ש"ח. (למידע נוסף ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים).

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים, בין השאר כתוצאה משיטות פגומות לעיבוד נתונים, טעויות אנוש והעדר תהליכי בדיקה ובקרה נאותים. הבנק פועל במגוון רחב של פעילויות פיננסיות ולפיכך חשוף לסיכונים תפעוליים, הכוללים בין היתר סיכונים מעילות והונאות, סיכונים משפטיים, סיכונים ציז, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע.

דירקטוריון הבנק קבע מדיניות ניהול סיכונים תפעוליים, כללים ועקרונות על מנת לצמצם את ההשלכות של סיכונים אלו ולהפחית את הסבירות להתרחשותם.

בבנק כמו בחברה האם לאומי קיימים נהלים ושיטות עבודה שנועדו למזער את הסיכונים התפעוליים. ניהול הסיכונים התפעוליים מושתת על תהליך פראקטיבי של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח בקרה/הפחתה של הסיכונים המהותיים. הבנק מקיים בקורות רבות ברמות השונות שמטרתן לגלות ולהתריע על הסיכונים לסוגיהם. תהליך מזעור הסיכונים מורכב מאיתור מוקדי הסיכון, הכנת הנחיות, נהלים והסכמים וקיום בקרה אחר ביצוע ההנחיות.

סיכון למתקפות סייבר (דיווח כמידע צופה פני עתיד) - בשנים האחרונות ניתן להבחין בעליית מדרגה באיומי הסייבר בעולם. בוצעו מתקפות בארץ ובעולם כנגד תשתיות לאומיות, גופי ממשל ותאגידים. הבנק ובנק לאומי כארגונים פיננסיים, מהווים מטרה אטרקטיבית לתוקפים שונים. מערכות המחשוב ורשתות התקשורת הותקפו וסביר שימשיכו להיות תחת התקפות סייבר, וירוסים ותוכנות זדוניות, התקפות דיוג (Fishing) וחשיפות נוספות שמטרתן פגיעה בשירות, גניבה או פגיעה בנתונים.

הבנק רואה במידע של הבנק ולקוחותיו נכס עיקרי ומשקיע מאמצים ביישום מנגנוני ותהליכי בקרה והגנה.

לאומי, המספק לבנק את מרבית שרותי המחשב, אבטחת מידע ותקשורת, ביצע סקר לבחינת עמידות בפני איומי סייבר. בעקבות הסקר החל לאומי במהלך רב-שנתי לשיפור יכולות ההתגוננות מפני איומי הסייבר.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, לא אירעה בבנק תקרית מהותית של אבטחת מידע ו/או תקרית סייבר.

ה. נושאים שונים

אחריות תאגידית

הבנק מציב בסדר היום שלו את נושאי האחריות התאגידית בעדיפות גבוהה, כשהוא שוקד על פיתוחה ומביא לידי ביטוי מעשי היבטים מגוונים שלה בתחום האחריות הסביבתית, החברתית וממשל תאגידי.

בנק ערבי ישראלי דורג בדירוג "מעלה" בדירוג הגבוה ביותר שהינו פלטינה+.

הדירוג הגבוה מבטא את המשאבים הרבים המושקעים בנושא ואת המחויבות המתמשכת של הבנק וקבוצת לאומי לניהול התחום.

אחריות חברתית

הבנק רואה בפעילות החברתית שלו, יעד אסטרטגי, שבא לידי ביטוי בהשקעות חברתיות בקהילה שבקרבה הוא פועל, בהתנדבות עובדים ובמתן חסויות ותרומות לאירועים ופעולות קהילתיות. פעילות הבנק בנושא מבוססת על תפיסה של השקעה, מתוך אמונה שפירותיה יבואו לידי ביטוי ביצירת חברה טובה יותר. בעיקר בתחומי חינוך, חברה וספורט. ההשקעות החברתיות המשמעותיות מנותבות דרך עמותת "לאומי אחרי" וגם בפעילות ישירה של הבנק בתוך הקהילה בה הבנק פועל.

בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2015 המשיכה מעורבות עובדי הבנק בחברה ובקהילה הערבית, במגוון של מיזמים ותחומים חברתיים כגון תכנית נע"מ (נוער ערבי מצטיין) של "עתידיים"; חסות לקבוצות הכדורגל "בני סכנין" ו"מכבי א.א. פחם", מועדוניות, מועדוני קשישים ופעילויות מקומיות ביוזמת העובדים.

אחריות סביבתית

פעילות הבנק במסגרת האחריות הסביבתית מבוצעת בשיתוף עם חברת האם. גם בתשעה החודשים הראשונים לשנת 2015 שקד הבנק על העלאת חומרי הסברה באתר השיווקי של הבנק בנושא אחריות סביבתית, הוקם פורום נאמני סביבה בכל יחידות הבנק, ונמשכו פעילויות לשיפור איכות הסביבה במחזור ניר, ציוד אלקטרוני, סוללות וכד'. פותחה אפליקציה אשר מאפשרת מדידת צריכת חשמל, מים, מחזור נייר, סוללות ועוד.

סינוף

לבנק ערבי ישראלי 37 סניפים אשר היקף פעילותם מהווה חלק נכבד מהמערך הבנקאי בסקטור הערבי בצפון הארץ ובמשולש הצפוני.

משאבי אנוש

הסכם שכר

ביום 21 בינואר 2015 הודיע לאומי, כי הנהלת לאומי וארגון עובדי לאומי הגיעו להסכמות לגבי הסכם קיבוצי מיוחד (להלן: "ההסכם הקיבוצי"), ואלו אושרו על ידי דירקטוריון לאומי ועל ידי מועצת העובדים של לאומי. ההסכמות לגבי ההסכם הקיבוצי הושגו לאחר שהסכם קיבוצי קודם משנת 2010, הסתיים בדצמבר 2014. ההסכם הקיבוצי הינו לתקופה של ארבע שנים, דהיינו עד ליום 31 בדצמבר 2018. ההסכם חל גם על בנק ערבי ישראלי ועובדיו.

לעיקרי השינויים שנקבעו בהסכם הקיבוצי, ביחס להסכם הקיבוצי הקודם ראה ביאור 3(ב) לדוחות הכספיים.

מבקר פנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2014.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2015 הוגשה ביום 13 בינואר 2015, ונדונה בועדת הביקורת ובמליאת הדירקטוריון ביום 20 בינואר 2015. דוח המבקר הפנימי, למחצית השנייה של שנת 2014 והדוח השנתי המסכם של שנת 2014 הוגשו ביום 15 בפברואר 2015 ונדונו בועדת הביקורת ביום 19 בפברואר 2015 ובמליאת הדירקטוריון ביום 22 בפברואר 2015. דוח המבקר הפנימי, למחצית הראשונה של שנת 2015 הוגש ביום 16 בספטמבר 2015 ונדון בועדת הביקורת ובמליאת הדירקטוריון ביום 20 בספטמבר 2015. יתר הפרטים בדבר העסקתה של המבקרת הפנימית ופעילות הביקורת הינם בהתאם לדיווח שנכלל בדוח הכספי לשנת 2014 ובתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

הליך אישור הדוחות הכספיים (א)

להלן תיאור הליך אישור הדוחות הכספיים:

דירקטוריון הבנק הוא הגורם המופקד על בקרת העל בבנק ועל אישור הדוחות הכספיים של הבנק. תשעה מתוך עשרה חברי הדירקטוריון הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. הדיון בדוחות הכספיים וההמלצה לדירקטוריון בדבר אישורים מתקיימים בועדת הביקורת של הדירקטוריון, וזאת בהתאם לקבוע בהוראה 301 של המפקח על הבנקים. ועדת הביקורת של הדירקטוריון בוחנת את הדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים לציבור וממליצה לדירקטוריון על אישורם.

לפני הבאת הדוחות הכספיים לדיון בועדת ביקורת ובמליאת הדירקטוריון, מתקיים דיון בועדת הגילוי של הנהלת הבנק. ועדת הגילוי הינה ועדת הנהלה בראשות המנכ"ל וחברים בה כל חברי הנהלה ומנהלים בכירים אחרים בבנק. ועדת הגילוי בוחנת, בין השאר, כי המידע בדוחות הכספיים הינו מדויק, מלא ומוצג באופן נאות כמו כן, מועלים ליקויים ו/או חולשות ככל שקיימים ובחינת השפעתם על הליך הבקרה הפנימית לצורך הגילוי והדיווח הכספי. בישיבות ועדת הגילוי משתתפים גם נציגי רואי החשבון המבקרים והמבקרת הפנימית של הבנק (ועדת הגילוי הוקמה כחלק מיישום הוראת הפיקוח על הבנקים המתבססת על סעיף 302 של חוק SOX).

הדוחות הכספיים מובאים לדיון בהנהלת הבנק לפני אישורם בדירקטוריון.

(א) דוחות כספיים כוללים: דוח הדירקטוריון, סקירת הנהלה, דוח כספי, הגילויים הנדרשים במסגרת נדבך 3 של באזל וכל מידע נוסף שנדרש לגלותו בקשר עם הדיווח הנ"ל.

ועדת הביקורת של הדירקטוריון מקיימת דיון בדוחות הכספיים, בהשתתפות המנכ"ל וחברי ההנהלה הרלוונטיים ובכללם החשבונאי הראשי, המבקרת הפנימית ונציגי רואי החשבון המבקרים של הבנק.

חומר הרקע הנשלח לחברי הועדה לקראת הדיון כולל את פרוטוקול הדיון בועדת הגילוי והחלטותיה, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיוטת הדוחות הכספיים, סקירת תהליך הערכת הבקרה הפנימית על דווח כספי (sox 404), הכולל גילוי על ליקויים משמעותיים ו/או חולשות באם נתגלו. עוד מקבלים חברי הועדה פרטים בדבר דרישות גילוי חדשות (ככל שקיימות) החלות על הבנק (לרבות נוסח ההוראות), דוח מנכ"ל הכולל בין היתר סקירה על פעילות הבנק ועניינים אחרים שקיבלו ביטוי בדוחות הכספיים, מידע בדבר חשיפות הבנק לתביעות משפטיות ותיאור התביעות המשפטיות החדשות וכן נאותות הפרשות להפסדי אשראי.

במסגרת הדיון דנה ועדת הביקורת בנאותות הפרשות. המנכ"ל ומנהל אגף בנקאות מסחרית ואשראי פרטי, מציגים בפני הועדה את היקפי הפרשות והסיווגים לחובות בעייתיים ואת השינויים והמגמות בתחום זה וכן את התייחסותם לאשראים ספציפיים. אגף הסיכונים מציג את אופן חישוב ההפרשה הקבוצתית ומרכיביה ואת חומרת גורמי הסיכון. נושא התביעות המשפטיות וחשיפת הבנק בגין מוצגות ע"י אחראי על התביעות ו/או מנהל הסיכונים המשפטיים. הנושאים העיקריים שנדונו בועדת גילוי מוצגים ע"י המנכ"ל ו/או החשבונאי הראשי.

החשבונאי הראשי של הבנק מציג בפני הועדה את הנושאים העיקריים והמהותיים בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים, את השינויים במדיניות החשבונאית הקריטית, אם היו כאלה ואת הערכת הבקורות על דיווח כספי ומהות הליקויים המשמעותיים באם היו. ועדת הביקורת מגישה את המלצתה לאישור הדוחות למליאת הדירקטוריון. המלצות הועדה מתייחסות בין היתר: (בהתאם לקבוע בתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע -2010) להערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות; הבקורות הפנמיות הקשורות בדוח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של הבנק; הערכות שווי, לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן ושעליהן נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.

במליאת הדירקטוריון מתקיים דיון בטיטה המעודכנת של דוח הדירקטוריון והדוחות הכספיים, בהשתתפות המנכ"ל, חברי ההנהלה הרלוונטיים, המבקרת הפנימית ונציגי רואי החשבון המבקרים. כחומר רקע לקראת הדיון מקבלים הדירקטורים את הטיטה המעודכנת של הדוחות הכספיים, יחד עם חומר רקע נלווה נוסף ופרוט הפרשות, לרבות הפרשות להפסדי אשראי.

במסגרת דיון זה סוקר המנכ"ל של הבנק את תוצאות הפעילות של הבנק. החשבונאי הראשי מציג ומנתח את תוצאות פעילות הבנק, ומנהל אגף בנקאות מסחרית ואשראי פרטי, סוקר את היקפי הפרשות והסיווגים לחובות בעייתיים ואת השינויים והמגמות בתחום זה.

לאחר מכן מקיימת מליאת הדירקטוריון דיון ובהתאם מאשרת את הדוחות הכספיים.

כאמור, כל דיוני הדירקטוריון בנושא הדוחות הכספיים נערכים בהשתתפות רואי החשבון המבקרים של הבנק אשר עומדים לרשות הדירקטוריון לשאלות ולהבהרות. רואי החשבון המבקרים מציגים ממצאים שעלו מתהליך סקירת הדוחות הכספיים ולאחר מכן מאושרים הדוחות הכספיים על ידי הדירקטוריון.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

מסגרת משולבת חדשה של ארגון COSO לבקרה פנימית:

בחודש מאי 2013 פרסם ארגון COSO גרסה סופית של המסגרת המשולבת החדשה לבקרה פנימית. המסגרת החדשה מעדכנת את המסגרת המקורית שפורסמה בשנת 1992. עדכון המסגרת נועד לשקף שינויים בסביבה העסקית ובפעילות התפעולית אשר התרחשו בשני העשורים האחרונים. כמו כן, נועד העדכון להרחיב את המסגרת המקורית בכדי ליישמה לא רק בהיבט הדיווח הכספי אלא גם בהיבטי ציות ופעילות תפעולית. המסגרת החדשה שומרת על הגדרות הליכה של תהליכי הבקרה הפנימית ועל חמשת מרכיבי הבקרה הפנימית של מודל ה COSO וממשיכה להדגיש את חשיבות שיקול הדעת של ההנהלה בתכנון, יישום ניהול הבקרה הפנימית והערכת האפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית.

השינוי המהותי במסגרת החדשה הינו קידוד של 17 עקרונות (PRINCIPLES) התומכים בחמשת רכיבי מודל ה COSO המקורי. המסגרת החדשה מחייבת כי מחמשת מרכיבי מודל ה COSO-17 העקרונות הנגזרים מהם יוצגו ויתפקדו בארגון באופן אפקטיבי ומשולב בשלבי התכנון והיישום של מערכת הבקרה הפנימית. הבנק מיישם את המסגרת המקורית שפורסמה בשנת 1992. נכון למועד פרסום הדוח הכספי, בנק ישראל טרם פרסם הנחיות מפורטות ליישום מסגרת זו.

הדירקטוריון

הדירקטוריון קיים במהלך תשעת החודשים של שנת 2015, 12 ישיבות מליאה ו- 21 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

בתאריך 9 באוגוסט 2015, הודיע מר מנחם שוורץ על התפטרותו מדירקטוריון הבנק, שתיכנס לתוקפה בתאריך 10 לאוגוסט 2015. הדירקטוריון מודה למר שוורץ על פועלו ומאחל לו הצלחה בהמשך דרכו.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 20 לספטמבר 2015, מונה מר יצחק מלאך לחבר בועדת ניהול הסיכונים של הבנק חלף מר דן כהן שהודיע על התפטרותו מחברות בועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון וכן ליו"ר הועדה חלף מר מנחם שוורץ שהודיע על התפטרותו מדירקטוריון הבנק.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 8 בנובמבר 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים הבלתי מבוקרים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 ולתקופה שנסתיימה באותו התאריך.

ד.גיטר
מנהל כללי

ד. כהן
יו"ר הדירקטוריון

8 בנובמבר 2015

סקירת ההנהלה

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' -

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015		
שעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (א)	שעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (א)
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
7.31	84.6 (ה)	4,752.6	6.75	87.5 (ה)	5,317.4
2.53	11.3	1,803.5	2.07	10.5	2,049.3
1.35	1.3	387.6	1.03	0.6	233.9
5.72	97.2	6,943.7	5.29	98.6	7,600.6
		170.6			183.9
		(ח) 234.9			219.2
		(ח) 7,349.2			8,003.7

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור (ב)
פיקדונות בבנקים
אג"ח זמינות למכירה (ג)
סך כל הנכסים נושאי ריבית
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (ד)
סך כל הנכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015		
שעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת (א)	שעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת (א)
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
1.30	12.5	3,859.1	1.07	10.6	3,964.3
0.51	2.1	1,665.1	0.25	1.2	1,900.6
3.17	0.8	102.0	-	-	-
1.10	15.4	5,626.2	0.81	11.8	5,864.9
		818.5			1,130.1
		170.6			183.9
		(ח) 146.5			136.1
		(ח) 6,761.8			7,315.0
		(ח) 587.4			688.7
		(ח) 7,349.2			8,003.7
4.62			4.48		
4.80	81.8	6,943.7	4.65	86.8	7,600.6

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
כתבי התחייבויות נדחים
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית
סך כל ההתחייבויות
סך כל האמצעים ההוניים
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
פער הריבית
תשואה נטו (ו) על נכסים נושאי ריבית

הערות והפניות ראה בסוף תוספת א' של סקירת ההנהלה.

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך) חלק ב' -

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית-מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015		
שעור הכנסה (הוצאה) %	הכנסות (הוצאות) ריבית במיליוני ש"ח	יתרה ממוצעת (א) %	שעור הכנסה (הוצאה) %	הכנסות (הוצאות) ריבית במיליוני ש"ח	יתרה ממוצעת (א) %
6.24	90.6 (ה)	5,937.4	5.71	92.1 (ה)	6,589.7
(0.86)	(10.3)	4,797.2	(0.55)	(6.9)	4,983.8
5.38			5.16		
2.79	6.6	955.5	2.78	6.5	945.3
(2.50)	(5.1)	822.5	(2.25)	(4.9)	877.2
0.29			0.53		
0.15	- (ט)	50.8	0.09	- (ט)	65.6
(0.43)	- (ט)	6.5	(0.41)	- (ט)	3.9
(0.28)			(0.32)		
5.72	97.2	6,943.7	5.29	98.6	7,600.6
(1.10)	(15.4)	5,626.2	(0.81)	(11.8)	5,864.9
4.62			4.48		

מטבע ישראלי לא צמוד

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ) (ז)

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

סך פעילות בישראל

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

הערות והפניות ראה בסוף תוספת א' של סקירת ההנהלה.

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך) חלק ג' -

ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

השינוי בהכנסות מריבית מוקצה בין שינויים המיוחסים לכמות לבין שינויים המיוחסים למחיר לפי כללי ההקצאה הבאים:
א. השינוי המיוחס לשינוי בכמות מחושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות.
ב. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 לעומת לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014
גידול (קטון) בגלל שינוי

כמות	מחיר	שינוי נטו
במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית בישראל		
9.2	(6.3)	2.9
0.5	(2.0)	(1.5)
9.7	(8.3)	1.4
התחייבויות נושאות ריבית בישראל		
0.2	(2.1)	(1.9)
(0.1)	(1.6)	(1.7)
0.1	(3.7)	(3.6)
9.6	(4.6)	5.0

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור

נכסים נושאי ריבית אחרים

סך כל הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פיקדונות הציבור

התחייבויות נושאות ריבית אחרות

סך הכל הוצאות הריבית

סך הכנסות ריבית נטו

הערות והפניות ראה בסוף תוספת א' של סקירת ההנהלה.

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק א' -

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015		
שעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (א)	שעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (א)
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
7.32	(ה) 252.4	4,641.6	6.63	253.3 (ה)	5,132.8
2.12	27.2	1,718.6	1.67	24.2	1,933.6
1.34	4.0	400.1	0.64	1.5	310.7
5.63	283.6	6,760.3	5.07	279.0	7,377.1
		163.7			173.6
		(ח) 241.3			242.3
		(ח) 7,165.3			7,793.0

נכסים נושאי ריבית בישראל

אשראי לציבור (ב)

פיקדונות בבנקים

אג"ח זמינות למכירה (ג)

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (ד)

סך כל הנכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015		
שעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת (א)	שעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת (א)
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
1.15	33.5	3,890.3	0.88	25.8	3,903.9
0.69	8.1	1,560.0	0.26	3.6	1,819.2
3.43	2.6	101.6	1.20	0.4	44.5
1.06	44.2	5,551.9	0.69	29.8	5,767.6
		741.9			1,036.8
		163.7			173.6
		(ח) 146.1			167.2
		(ח) 6,603.6			7,145.2
		(ח) 561.7			647.8
		(ח) 7,165.3			7,793.0
4.57			4.38		
4.75	239.4	6,760.3	4.53	249.2	7,377.1

התחייבויות נושאות ריבית בישראל

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

כתבי התחייבויות נדחים

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו (ו) על נכסים נושאי ריבית בישראל

הערות והפניות ראה בסוף תוספת א' של סקירת ההנהלה.

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
חלק ב' -

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית-מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014			2015		
שעור	הכנסות	יתרה	שעור	הכנסות	יתרה
הכנסה	(הוצאות)	ממוצעת	הכנסה	(הוצאות)	ממוצעת
(הוצאה)	ריבית	(א)	(הוצאה)	ריבית	(א)
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
6.30	(ה) 270.1	5,761.5	5.64	267.5 (ה)	6,368.0
(0.99)	(34.8)	4,707.0	(0.58)	(21.5)	4,908.4
5.31			5.06		
1.89	13.4	949.6	1.61	11.5	951.6
(1.50)	(9.4)	838.0	(1.30)	(8.3)	855.6
0.39			0.31		
0.14	0.1	49.2	0.07	- (ט)	57.5
(0.37)	(ט) -	6.9	(0.37)	- (ט)	3.6
(0.23)			(0.30)		
5.63	283.6	6,760.3	5.07	279.0	7,377.1
(1.06)	(44.2)	5,551.9	(0.69)	(29.8)	5,767.6
4.57			4.38		

מטבע ישראלי לא צמוד

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
(ז)

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

סך פעילות בישראל

סך נכסים נושאי ריבית

סך התחייבויות נושאות ריבית

פער הריבית

הערות והפניות ראה בסוף תוספת א' של סקירת ההנהלה.

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך) חלק ג' -

ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית (ח)

השינוי בהכנסות מריבית מוקצה בין שינויים המיוחסים לכמות לבין שינויים המיוחסים למחיר לפי כללי ההקצאה הבאים:
א. השינוי המיוחס לשינוי בכמות מחושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות.
ב. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014			גידול (קיטון) בגלל שינוי כמות
שינוי נטו	מחיר	שינוי נטו	
במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית בישראל			
0.9	(23.4)	24.3	אשראי לציבור
(5.5)	(6.9)	1.4	נכסים נושאי ריבית אחרים
(4.6)	(30.3)	25.7	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית בישראל			
(7.7)	(7.8)	0.1	פיקדונות הציבור
(6.7)	(7.1)	0.4	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(14.4)	(14.9)	0.5	סך הכל הוצאות הריבית
9.8	(15.4)	25.2	סך הכנסות ריבית נטו

הערות והפניות ראה בסוף תוספת א' של סקירת ההנהלה.

תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

הערות

- א. על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד-על בסיס יתרות יומיות).
- ב. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, ולרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- ג. מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/(הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן":
במגזר מטבע ישראלי לא צמוד-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 בסך 2.1 מיליוני ש"ח
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014 בסך 6.4 מיליוני ש"ח
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 בסך 3.3 מיליוני ש"ח
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014 בסך 5.7 מיליוני ש"ח.
במגזר מטבע ישראלי צמוד מדד-
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 בסך (0.1) מיליוני ש"ח
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014 בסך 0.3 מיליוני ש"ח.
- ד. נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- ה. עמלות שנכללו בהכנסות ריבית:
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 סך של 4.5 מיליוני ש"ח
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014 סך של 3.9 מיליוני ש"ח
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 סך של 13.0 מיליוני ש"ח
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2014 סך של 11.0 מיליוני ש"ח
- ו. תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- ז. מחושב על פי הדוחות באלפי ש"ח.
- ח. הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1(ג)1.
- ט. נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ב'
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2015

30 בספטמבר 2015							
עם	מערל	מערל	מערל	מערל	מערל	מערל	מערל
דרישה	חודש	שלושה	שנה	שלוש	חמש	עשר	מערל
עד	עד 3	עד	עד	עד	עד	עד	מערל
חודש	חודשים	שנה	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים

במיליוני ש"ח

5,551.4	342.4	409.7	296.8	278.8	182.4	1.5	-
5,261.7	135.5	314.1	405.1	230.3	86.0	21.3	-
289.7	206.9	95.6	(108.3)	48.5	96.4	(19.8)	-
289.7	496.6	592.2	483.9	532.4	628.8	609.0	609.0

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים סה"כ שווי הוגן של נכסים פיננסיים (א)

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

סה"כ שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות (א)

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים סה"כ שווי הוגן של נכסים פיננסיים (א)

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

סה"כ שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות (א)

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

מטבע חוץ (ב)

55.5	0.9	1.6	0.7	0.4	-	-	-
51.2	1.8	1.5	0.7	0.4	-	-	-
4.3	(0.9)	0.1	-	-	-	-	-
4.3	3.4	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים סה"כ שווי הוגן של נכסים פיננסיים (א)

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

סה"כ שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות (א)

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

5,619.5	381.6	543.6	550.0	487.3	491.5	38.6	-
5,324.0	172.1	436.3	639.2	428.3	390.7	59.6	-
295.5	209.5	107.3	(89.2)	59.0	100.8	(21.0)	-
295.5	505.0	612.3	523.1	582.1	682.9	661.9	661.9

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים סה"כ שווי הוגן של נכסים פיננסיים (א)

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

סה"כ שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות (א)

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

בנוסף, להלן החשיפה לריבית בגין התחייבות לזכויות עובדים, ברוטו (ג)

0.6	1.2	5.2	8.4	9.5	34.9	83.2	79.7
-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

הערות והפניות ראה בסוף תוספת ב' של סקירת ההנהלה.

תוספת ב'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2015 (המשך)

31 בדצמבר 2014			30 בספטמבר 2014						ללא תקופת פרעון
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הון	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הון	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הון	
בשנים	באחוזים	במש"ח	בשנים	באחוזים	במש"ח	בשנים	באחוזים	במש"ח	
0.48	2.73	6,420.5	0.52	2.55	6,358.9	0.47	2.56	7,069.1	6.1
0.40	1.51	5,962.0	0.42	1.44	5,934.7	0.41	1.22	6,454.0	-
3.91	1.08	1,001.5	4.16	0.91	1,017.2	3.94	1.05	990.0	-
4.25	0.69	868.8	4.54	0.41	882.2	4.07	0.38	940.6	-
0.06	1.47	52.9	0.07	1.75	52.2	0.06	1.49	59.1	-
0.08	0.83	49.6	0.07	0.15	49.1	0.07	0.74	55.6	-
0.94	1.81	7,474.9	1.01	1.63	7,428.3	0.90	1.75	8,118.2	6.1
0.89	1.01	6,880.4	0.95	0.81	6,866.0	0.87	0.72	7,450.2	-
						17.38	3.03	222.7	-

תוספת ב'
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2015 (המשך)

הערות כלליות:

- (1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- (2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בבאור 7 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 17 בדוח הכספי לשנת 2014.
- (3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן לתום התקופה.
- (4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

הערות ספציפיות:

- (א) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (ב) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (ג) עיקר ההתחייבות היא במטבע ישראלי לא צמוד.

תוספת ג'
סיכון האשראי לפי ענפי משק

ליום 30 בספטמבר 2015

סיכון אשראי כולל (א)								חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)			
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (ה)	בעייתי (ו)	סך הכל (*)	מזה: (*)			הפסדי אשראי (ד)				
				חובות (ב)	בעייתי (ה)	פגום	הוצאות בגין	מחיקות חשבונאיות נטו			
							יתרת הפרשה להפסדי אשראי				
במיליוני ש"ח											
76.6	75.6	1.0	76.6	66.2	1.0	0.2	(0.2)	(0.2)	(0.8)		
6.5	6.3	0.2	6.5	5.2	0.2	-	(0.1)	-	-		
243.8	241.0	2.8	243.8	209.1	2.8	1.4	(0.1)	0.4	(4.1)		
760.0	722.7	37.3	760.0	529.9	37.3	10.1	5.2	5.2	(8.6)		
200.2	200.0	0.2	200.2	195.2	0.2	0.1	(0.4)	0.2	(0.8)		
3.4	3.4	-	3.4	2.8	-	-	-	-	-		
847.8	833.5	14.3	847.8	721.5	14.3	5.2	(0.9)	0.7	(5.9)		
37.6	35.0	2.6	37.6	31.2	2.6	2.0	(0.1)	0.3	(0.4)		
346.8	345.2	1.6	346.8	306.3	1.6	0.5	0.1	1.0	(1.6)		
9.4	9.2	0.2	9.4	7.4	0.2	0.1	0.4	0.1	(0.6)		
18.3	18.3	-	18.3	15.1	-	-	(0.1)	(0.1)	(0.1)		
221.5	218.0	3.5	221.5	176.4	3.5	2.1	0.4	1.0	(2.3)		
225.6	223.9	1.7	225.6	179.7	1.7	0.4	0.3	0.4	(0.4)		
2,997.5	2,932.1	65.4	2,997.5	2,446.0	65.4	22.1	4.5	9.0	(25.6)		
30.1	30.1	-	30.1	30.1	-	-	-	-	(0.1)		
3,677.2	3,652.1	25.1	3,677.2	3,152.2	25.1	6.9	8.5	9.0	(39.9)		
6,704.8	6,614.3	90.5	6,704.8	5,628.3	90.5	29.0	13.0	18.0	(65.6)		
2,090.4	2,090.4	-	2,090.4	2,089.4	-	-	-	-	-		
228.0	228.0	-	228.0	-	-	-	-	-	-		
9,023.2	8,932.7	90.5	8,795.2	7,717.7	90.5	29.0	13.0	18.0	(65.6)		

פעילות לווים בישראל
ציבור - מסחרי
חקלאות
כרייה וחציבה
תעשייה
בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילויות בנדל"ן
אספקת חשמל ומים
מסחר
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
תחבורה ואחסנה
מידע ותקשורת
שירותים פיננסיים
שירותים עסקיים ואחרים
שירותים צבוריים וקהילתיים

סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות דיור

אנשים פרטיים - אחר

סך כל הציבור - פעילות בישראל

בנקים בישראל
ממשלת ישראל

סך הכל פעילות בישראל

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (ב), אגח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 7,717.7 מיליוני ש"ח, 228.0 מיליוני ש"ח ו- 1,077.5 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

**תוספת ג'
סיכון האשראי לפי ענפי משק (המשך)**

ליום 30 בספטמבר 2014 (ו)								
סיכון אשראי כולל (א)					חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)			
					הפסדי אשראי (ד)			
					הוצאות בגין	מחיקות חשבוניות	יתרת הפרשה	
					הפסדי	נטו	להפסדי	
					פגום	אשראי	אשראי	
במיליוני ש"ח								
	סך הכל	בעייתי (ה)	סך הכל (*)	חובות (ב)	בעייתי (ה)	פגום	הפסדי	הוצאות בגין
	65.5	1.1	65.5	57.1	1.1	0.5	(0.1)	-
	5.1	-	5.1	4.5	-	-	-	(0.9)
	222.2	4.7	222.2	184.3	4.7	2.8	0.4	(0.6)
	718.4	14.3	718.4	474.4	14.3	7.0	2.2	0.6
	160.2	4.2	160.2	154.7	4.2	0.5	0.3	-
	3.0	-	3.0	2.4	-	-	-	-
	793.3	22.4	792.9	658.4	22.4	5.8	1.8	2.0
	40.3	4.4	40.3	34.0	4.4	3.7	(0.3)	(0.4)
	347.4	4.0	347.4	312.3	4.0	1.7	0.8	-
	22.7	0.2	22.7	11.9	0.2	0.2	0.3	0.2
	14.4	0.1	14.4	11.6	0.1	-	-	-
	196.7	5.4	196.7	160.6	5.4	1.2	1.0	0.1
	202.6	2.8	202.6	163.3	2.8	0.1	(0.1)	(0.1)
	2,791.8	63.6	2,791.4	2,229.5	63.6	23.5	6.3	1.8
	26.1	-	26.1	26.1	-	-	-	-
	3,332.2	35.8	3,332.2	2,804.5	35.8	11.1	7.2	3.0
	6,150.1	99.4	6,149.7	5,060.1	99.4	34.6	13.5	4.8
	1,846.6	-	1,846.6	1,845.6	-	-	-	-
	370.2	-	-	-	-	-	-	-
	8,366.9	99.4	7,996.3	6,905.7	99.4	34.6	13.5	4.8

פעילות לווים בישראל

ציבור - מסחרי

חקלאות
כרייה וחציבה
תעשייה
בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילויות בנדל"ן
אספקת חשמל ומים
מסחר
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
תחבורה ואחסנה
מידע ותקשורת
שירותים פיננסיים
שירותים עסקיים ואחרים
שירותים צבוריים וקהילתיים

סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות
דיוור

אנשים פרטיים - אחר
סך כל הציבור - פעילות
בישראל

בנקים בישראל
ממשלת ישראל

סך הכל פעילות בישראל

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (ב), אגח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 6,905.7 מיליוני ש"ח, 370.6 מיליוני ש"ח ו- 1,090.6 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ו) סווג מחדש בעקבות יישום הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה-2011.

**תוספת ג'
סיכון האשראי לפי ענפי משק (המשך)**

ליום 31 בדצמבר 2014 (ז)

סיכון אשראי כולל (א)										חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)					
סיכון אשראי כולל										הפסדי אשראי (ד)					
										דירוג ביצוע אשראי		בעייתי	סך הכל	מזה:	
סך הכל	(ה)	(ו)	(*)	חובות (ב)	בעייתי (ה)	פגום	אשראי	אשראי							
במיליוני ש"ח															
פעילות לזוים בישראל															
ציבור - מסחרי															
72.1	71.2	0.9	72.1	61.7	0.9	0.4	(0.2)	(0.1)	(0.7)						
5.1	5.1	-	5.1	4.5	-	-	-	-	(0.1)						
221.1	217.4	3.7	221.1	189.1	3.7	2.1	(0.2)	(1.1)	(4.5)						
737.0	724.2	12.8	737.0	484.2	12.8	6.2	1.1	1.1	(8.7)						
180.9	176.9	4.0	180.9	174.7	4.0	0.5	(1.3)	-	(1.4)						
2.4	2.4	-	2.4	1.9	-	-	-	-	-						
797.4	780.9	16.5	797.4	669.5	16.5	6.2	1.8	3.0	(7.4)						
39.2	34.8	4.4	39.2	33.0	4.4	3.8	0.4	(0.4)	(1.0)						
333.7	330.2	3.5	333.7	293.3	3.5	2.0	0.2	(0.2)	(2.5)						
6.8	6.6	0.2	6.8	4.6	0.2	0.1	0.2	0.4	(0.4)						
14.8	14.7	0.1	14.8	11.7	0.1	-	-	-	(0.1)						
208.6	204.4	4.2	208.6	167.3	4.2	1.4	1.0	0.1	(2.9)						
203.7	201.4	2.3	203.7	166.7	2.3	0.4	0.2	(0.2)	(0.4)						
2,822.8	2,770.2	52.6	2,822.8	2,262.2	52.6	23.1	3.2	2.6	(30.1)						
25.8	25.8	-	25.8	25.8	-	-	-	-	(0.1)						
3,373.2	3,335.3	37.9	3,373.2	2,844.5	37.9	12.7	14.0	5.3	(40.4)						
6,221.8	6,131.3	90.5	6,221.8	5,132.5	90.5	35.8	17.2	7.9	(70.6)						
1,803.1	1,803.1	-	1,803.1	1,802.1	-	-	-	-	-						
407.1	407.1	-	407.1	-	-	-	-	-	-						
8,432.0	8,341.5	90.5	8,432.0	6,934.6	90.5	35.8	17.2	7.9	(70.6)						
סך הכל פעילות בישראל															

הצהרה לגבי גילוי (Certification)

אני דניאל גיטר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ערבי ישראלי (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי (1) ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (1). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ד. גיטר
מנהל כללי

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון"

הצהרה לגבי גילוי (Certification)

אני יובל צור, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ערבי ישראלי (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי (1) ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (1). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

! צור
סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון"

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ערבי ישראלי בע"מ**מבוא**

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ערבי ישראלי בע"מ (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי ליום 30 בספטמבר 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון ישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 14 בדבר אישור דירקטוריון הבנק ודירקטוריון בנק לאומי למיזוג הבנק עם ולתוך בנק לאומי החל מיום 1 בינואר 2016.

סומך חייקין
רואי חשבון

8 בנובמבר 2015

תמצית מאזן ליום 30 בספטמבר 2015

סכומים מדווחים

31.12.2014	30.9.2014	30.9.2015	
מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	באור
במיליוני ש"ח			
נכסים			
1,961.9	2,007.1	2,285.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
407.1	370.6	228.0	2,11 ניירות ערך
5,132.5	5,060.1	5,628.3	3 אשראי לציבור
(67.7)	(67.0)	(62.4)	3 הפרשה להפסדי אשראי
5,064.8	4,993.1	5,565.9	אשראי לציבור, נטו
67.8	67.6	59.2	בניינים וציוד
95.6 (ב)	91.9 (ב)	94.5	נכסים אחרים
7,597.2 (ב)	7,530.3 (ב)	8,232.7	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
4,794.5	4,651.7	5,101.4	3 א פיקדונות הציבור
1,744.1	1,854.8	2,087.7	פיקדונות מבנקים
103.3	102.5	-	13 ב כתבי התחייבויות נדחים
336.5 (ב)	316.8 (ב)	340.6	התחייבויות אחרות (א)
6,978.4	6,925.8	7,529.7	סך כל ההתחייבויות
618.8 (ב)	604.5 (ב)	703.0	הון
7,597.2 (ב)	7,530.3 (ב)	8,232.7	סך כל ההתחייבויות והון

(א) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים: ליום 30.9.2015 סך 3.2 מיליוני ש"ח, ליום 30.9.2014 סך 3.0 מיליוני ש"ח וליום 31.12.2014 סך 2.9 מיליוני ש"ח.
(ב) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1(ג)1.

ד.כהן יו"ר הדירקטוריון	פ. עזאיזה דירקטור	ד. גיטר מנהל כללי	י. צור חשבונאי ראשי סגן מנהל כללי
---------------------------	----------------------	----------------------	---

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 8 בנובמבר 2015.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סכומים מדווחים

(ב) נמוך מ- 0.1 במיליוני ש"ח.

95

**תמצית דוח על הרווח הכולל
לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015**

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	באור
במיליוני ש"ח					
94.4 (א)	69.7 (א)	70.2	20.5 (א)	21.7	רווח נקי
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:					
- (ג)	3.5	(2.5)	1.9	(1.1)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
(13.0) (א)	0.4 (א)	24.7	- (א)	2.3	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (ב)
(13.0) (א)	3.9 (א)	22.2	1.9 (א)	1.2	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
5.0 (א)	(1.5) (א)	(8.2)	(0.7) (א)	(0.5)	השפעת המס המתייחס
(8.0) (א)	2.4 (א)	14.0	1.2 (א)	0.7	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מסים
12					
86.4 (א)	72.1 (א)	84.2	21.7 (א)	22.4	הרווח הכולל

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1(ג)1.
(ב) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תוכניות הפנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח (הפסד) כולל אחר.
(ג) סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

**תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015**

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר									
2014					2015				
סך כל ההון	עודפים שנצברו	קרן הון מעסקאות עם בעלי שליטה	רווח כולל אחר מצטבר	הון המניות הנפרע וקרנות הון	סך כל ההון	עודפים שנצברו	קרן הון מעסקאות עם בעלי שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הון המניות הנפרע וקרנות הון
לא מבוקר									
במיליוני ש"ח									

26.6	(6.4)	15.1	645.3	680.6	26.6	(10.5)	15.1	551.6	582.8	יתרה לתחילת התקופה
-	-	-	21.7	21.7	-	-	-	20.5	20.5	רווח נקי בתקופה
-	0.7	-	-	0.7	-	1.2	-	-	1.2	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
26.6	(5.7)	15.1	667.0	703.0	26.6	(9.3)	15.1	572.1	604.5	יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר									
2014					2015				
סך כל ההון	עודפים שנצברו	קרן הון מעסקאות עם בעלי שליטה	רווח כולל אחר מצטבר	הון המניות הנפרע וקרנות הון	סך כל ההון	עודפים שנצברו	קרן הון מעסקאות עם בעלי שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הון המניות הנפרע וקרנות הון
לא מבוקר									
במיליוני ש"ח									

26.6	(19.7)	15.1	596.8	618.8	26.6	(11.7)	15.1	502.4	532.4	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
-	-	-	70.2	70.2	-	-	-	69.7	69.7	רווח נקי בתקופה
-	14.0	-	-	14.0	-	2.4	-	-	2.4	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
26.6	(5.7)	15.1	667.0	703.0	26.6	(9.3)	15.1	572.1	604.5	יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
הון המניות הנפרע וקרנות הון	הפסד כולל אחר מצטבר	קרן הון מעסקאות עם בעלי שליטה	עודפים שנצברו	סך כל ההון
מבוקר				
במיליוני ש"ח				

26.6	(11.7)	15.1	502.4	532.4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר) (א)
-	-	-	94.4	94.4	רווח נקי בתקופה (א)
-	(8.0)	-	-	(8.0)	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס (א)
26.6	(19.7)	15.1	596.8	618.8	יתרה לסוף התקופה (א)

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1(ג)1.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2014	2014	2015	2014	2015	2015
מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר
94.4 (א)	69.7 (א)	70.2	20.5 (א)	21.7	
11.6	8.7	10.5	2.9	2.0	
17.2	13.5	13.0	8.8	13.1	
(4.0)	(1.3)	(2.1)	-	(0.8)	
0.2	0.2	-	-	-	
(0.7)	(1.5)	(3.3)	0.8	-	
(א) (2.4)	(א) (3.2)	0.4	(א) (2.9)	(4.6)	
13.9 (א)	8.3 (א)	5.0	2.8 (א)	4.3	
9.1	9.9	7.8	0.8	1.1	
(3.2)	(1.9)	-	(2.3)	(0.1)	
(247.6)	(297.9)	(293.8)	(56.8)	(89.3)	
(500.9)	(425.4)	(513.8)	(120.5)	(176.5)	
0.1	(2.6)	(3.5)	4.0	2.6	
201.7	58.9	306.9	1.0	89.0	
398.1	508.8	343.6	150.5	119.4	
6.5	(א) 6.4	20.0	(א) 2.7	14.2	
(6.0)	(49.4)	(39.1)	12.3	(3.9)	
(175.3)	(81.5)	(58.4)	(39.0)	(12.9)	
127.0	84.3	61.4	-	27.4	
96.4	81.8	167.9	62.1	15.0	
(10.1)	(7.0)	(2.4)	(1.8)	(0.2)	
38.0	77.6	168.5	21.3	29.3	
-	-	(100.0)	-	-	
-	-	(100.0)	-	-	
32.0	28.2	29.4	33.6	25.4	
193.5	193.5	228.7	187.7	232.6	
3.2	1.9	-	2.3	0.1	
228.7	223.6	258.1	223.6	258.1	
375.0	281.9	276.5	94.7	91.8	
71.0	58.8	33.9	11.7	9.0	
62.3	42.8	37.7	17.2	14.8	
2.1	2.1	0.9	2.1	-	

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לתקופה

התאמות:

פחת על בניינים וציוד
הוצאות בגין הפסדי אשראי
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה, נטו
הפסד ממימוש בניינים וציוד
התאמת ערכם של כתבי התחייבויות נדחים
מיסים נדחים, נטו
גידול בעודף העתודות לפיצויי פרישה,
פנסיה, חופשה ומענקי יובל על היעודה, נטו
רבית שהתקבלה מעבר לריבית שנצברה,
בגין אג"ח זמין למכירה
התאמות בגין הפרשי שער חליפין
שינוי נטו בנכסים שוטפים:

פקדונות בבנקים

אשראי לציבור

נכסים אחרים

שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

התחייבויות אחרות

מזומנים נטו לפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

רכישת ניירות ערך זמינים למכירה

תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה

תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה

רכישת בניינים וציוד

מזומנים נטו מפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

פדיון כתבי התחייבויות נדחים

מזומנים נטו לפעילות מימון

גידול (קישון) במזומנים

יתרת מזומנים לתחילת תקופה

השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים

יתרת מזומנים לסוף תקופה

ריבית ומסים ששולמו /או/ התקבלו

ריבית שהתקבלה

ריבית ששולמה

מסים על הכנסה ששולמו

מסים על הכנסה שהתקבלו

נספח:

פעולות השקעות ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח:

במהלך התקופה 1-9/2015 לא נרכש קבוע כנגד התחייבות לספקים.

במהלך התקופה 7-9/2015 לא נרכש קבוע כנגד התחייבות לספקים.

במהלך התקופה 1-9/2014 נרכש קבוע כנגד התחייבות לספקים בסך של 1.1 מיליוני ש"ח.

במהלך התקופה 7-9/2014 נרכש קבוע כנגד התחייבות לספקים בסך של 1.1 מיליוני ש"ח.

במהלך התקופה 1-12/2014 נרכש קבוע כנגד התחייבות לספקים בסך של 1.2 מיליוני ש"ח.

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית

לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1(ג)1.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק ערבי ישראלי בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים הביניים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים למעט המפורט בסעיף ד' להלן. הבנק הינו חברה בת ישירה של בנק לאומי. תמצית הדוחות הכספיים הביניים אושרה לפרסום ע"י דירקטוריון הבנק ביום 8 בנובמבר 2015.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית דוחות כספיים אלה הוכנה באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתבסס על כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והפרשות, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתמייחסות אליהם. בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

1. במקרים בהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הטיפול בסוגיה בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
2. במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הטיפול לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח.
3. במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הטיפול בהתאם להוראות התקן הבינלאומי.
4. במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הטיפול בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל.
5. במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) זכויות עובדים

(1)(א) שינוי שיטה חשבונאית - יישום למפרע של הנחיית הפיקוח על הבנקים בנושא שיטת צבירת התחייבות לפנסיה

בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים לחברת האם לאומי, תיקן הבנק את אופן צבירת ההתחייבות לפנסיה. בהתאם לשיטת הצבירה החדשה הבנק צובר את ההתחייבות הפנסיונית של עובדי דור א' בשיטת הקו הישר עד לגיל הפרישה המוקדמת, בהתאם לממוצע הפרישה בפועל של עובדי דור א' בשנים האחרונות בחברת האם לאומי. לאחר מועד זה, הטבות נוספות מיוחסות לשנים עוקבות בהתבסס על נוסחת תוכנית ההטבות של עובדי דור א'. התיקון ליום 1 בינואר 2013 הגדיל את ההתחייבות בסך של 6.6 מיליון ש"ח והקטין את העודפים וההון בסך של 3.6 מיליון ש"ח.

(1)(ב) אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

כמו כן, ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות מתכונת גילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, נדרש לפנות לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. בהתאם לחוזר, דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל יהיה גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

בנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), ייכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

(1) זכויות עובדים (המשך)

(1)(ב) אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים (המשך)

- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1.1.2013, ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- השפעת היישום לראשונה של הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.
- בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.
- כמו-כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

(1)(ב)(1) עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה – פנסיה, פיצויים והטבות אחרות – תכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.
- הבנק מחשב את ההתחייבות על בסיס שנתי. ככלל, ברבעון שבו, על בסיס מצטבר מתחילת השנה, חלו שינויים המשפיעים מהותית על נכסי התוכנית או על המחויבות בגין ההטבה, הבנק ימדוד מחדש הן את נכסי התכנית והן את המחויבות בגין הטבה.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, ראה ביאור 1(ג) 1(א).
- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

(1) זכויות עובדים (המשך)

(1)(ב) אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים (המשך)

הטבות לאחר פרישה – תכניות להפקדה מוגדרת

- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הבנק להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים: מענקי יובל

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
 - לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
 - כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
- היעדרויות מזכות בפיצוי – חופשה ומחלה
- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
 - הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.
 - הפרשה לימי מחלה שלא ינוצלו עד ליום פרישת העובד מחושבת באופן אקטוארי לפי מפתח המרה שנקבע מראש. השינויים בכל תקופה נזקפים לרווח והפסד.

מסקאות תשלום מבוסס מניות

- הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
- מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה.
- מענקים התחייבותיים (לרבות מענקים המסולקים במזומן) נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה, וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק.

(1)(ב)(2) המדיניות החשבונאית טרם יישום הכללים החדשים

- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
 - רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
 - בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתיגרם בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.
 - למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק טרם יישום הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. (ה) 13 בדוחות הכספיים לשנת 2014.
- (1)(ב)(3) דרישות גילוי בדוחות כספיים ביניים בשנת 2015:

בדוח לציבור לרבעון הראשון לשנת 2015 ניתן גילוי (בנוסף על הגילוי הנדרש בדוח רבעוני רגיל) לפרטים הבאים:

השפעת האימוץ לראשונה ליום 1 בינואר 2013 בשורה נפרדת בדוח על השינויים בהון ובביאור על רווח כולל אחר מצטבר. שורה זו תבהיר בין היתר את ההשפעה המצטברת על העודפים ואת ההשפעה המצטברת שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים".

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(1) זכויות עובדים (המשך)

(1)(ב) אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים (המשך)

גילוי מלא בהתאם למתכונת הגילוי בדוח השנתי, בשינויים המחויבים כמפורט להלן:

- הגילוי יכלול התייחסות לסכומים תוצאתיים בגין השנים 2013 ו-2014.
- הגילוי יכלול התייחסות ליתרות מאזניות ולהנחות ששימשו לימים 31 בדצמבר 2013 ו-31 בדצמבר 2014.

למרות האמור לעיל, בנק רשאי שלא לכלול את הגילוי הנדרש על נכסי תכנית להוראות הדיווח לציבור ליום 31 בדצמבר 2013 ואת הגילוי הנדרש על "התנועה בשווי ההוגן של נכסי תכנית ששווים נמדד על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)" לשנים 2013 ו-2014.

לצורך הצגת מספרי השוואה לשנים 2013 ו-2014 בנק רשאי משיקולים פרקטיים להשתמש בשיעורי התשוואה בפועל בשנים אלה לצורך קביעת שיעורי התשוואה החזויים.

הבנק יישם את ההקלות האמורות.

הגילוי בהתאם למתכונת הגילוי בדוח השנתי כאמור לעיל, לא מעודכן בדוחות הרבעוניים הבאים בשנת 2015. ברבעונים אלה נדרש לתת גילוי רבעוני בהתאם למתכונת הגילוי של דוח רבעוני עם גילוי תמציתי בביאור על מדיניות חשבונאית על השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות, והפנייה לדוח לרבעון הראשון.

הבנק בחר לתת גילוי במתכונת הגילוי השנתית גם בדוח לרבעון השלישי של שנת 2015.

ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013:

קיטון בעודפים בסך 2.0 מיליוני ש"ח, הכרה בקרן הון בסך של 11.0 מיליוני ש"ח נטו שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים", בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי כללי החשבונאות בארה"ב. סך הקיטון בהון 13.0 מיליוני ש"ח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

ביאור 1 - (עיקרי המדיניות החשבונאית) (המשך)

- ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)
(1) זכויות עובדים (המשך)

השפעת הישום לראשונה של שינוי שיטת צבירת התחייבות לפנסיה אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים:

ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 31 בדצמבר 2014			
בלתי מבוקר		בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	מבוקר		בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים		בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
76.9	15.0	91.9	74.6	21.0	95.6	נכסים אחרים
277.7	39.1	316.8	280.9	55.6	336.5	התחייבויות אחרות
582.4	(10.3)	572.1	609.4	(12.6)	596.8	עודפים רוחו (הפסד) כולל אחר מצטבר
4.5	(13.8)	(9.3)	2.3	(22.0)	(19.7)	
628.6	(24.1)	604.5	653.4	(34.6)	618.8	סך כל ההון

השפעת הישום לראשונה של הכללים החדשים לתקופה של:

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	הדיווח הקודמות	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
39.8	2.6	37.2	113.2	5.9	107.3
12.9	(1.0)	13.9	43.4	(2.2)	45.6
20.5	(1.6)	22.1	69.7	(3.7)	73.4
20.20	(1.57)	21.77	68.67	(3.65)	72.32
21.7	(1.7)	23.4	72.1	(3.5)	75.6
רווח (הפסד) כולל					
רווח כולל אחר					
-	-	-	0.4	0.4	-
(0.1)	(0.1)	-	(0.2)	(0.2)	-
1.2	(0.1)	1.3	2.4	0.2	2.2
רווח כולל אחר, לאחר מסים					

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015
ביאור 1 - (עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך))

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)
 (1) זכויות עובדים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

מבוקר			
בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים			
בהתאם לכללים החדשים			
ההשפעה מיישום הכללים החדשים			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות			
במיליוני ש"ח			
			רווח והפסד
144.6	9.0	153.6	משכורות והוצאות נלוות
62.4	(3.0)	59.4	הפרשה למסים על הרווח
100.4	(6.0)	94.4	רווח נקי
98.92	(5.92)	93.00	רווח בסיסי ומדולל למניה בשקלים
100.4	(14.0)	86.4	רווח (הפסד) כולל
			רווח כולל אחר
-	(13.0)	(13.0)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים
-	5.0	5.0	השפעת המס המתניח
-	(8.0)	(8.0)	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מסים

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

(2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 6 באוקטובר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון. זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. הבנק מיישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבות והון";
- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן
- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, הבנק מתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משוברים.

במקביל לפרסום החוזר כאמור, פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רובד 1 לפי הוראות באזל II ולפי הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל III) כהתחייבות שתימדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובר. הבנק יישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2015. ליישום ההוראה לא הייתה השפעה מהותית על הבנק.

(3) היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה.

במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 2 ביוני 2015 אשר הוצא לחברת האם – לאומי צוין כי בביקורות שבוצעו במספר תאגידים בנקאיים עלו ליקויים בבקרה הפנימית על דיווח כספי על תהליך היוון עלויות תוכנה. בהתאם לכך, נתבקש מלאומי, בין היתר, כי בדוח ליום 30 ביוני 2015 ואילך:

(1) ייקבע סף מהותיות לכל פרויקט פיתוח תוכנה בגינו מהוונות עלויות תוכנה, בטווח שבין 750 אלפי ש"ח ל-1 מיליון ש"ח (כאשר כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך כל עלויות התוכנה שניתן להוון בגינו נמוכות מסף המהותיות שייקבע, יזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד, ופיתוחי תוכנה כאמור שנרשמו כנכסים עד כה יזקפו כהוצאה בדוח רווח והפסד).

(2) יעודכן אומדן אורך החיים של עלויות התוכנה שהונו כך שלא יעלה על 5 שנים.

(3) נקבעו הוראות שונות לגבי פרויקטים של פיתוח תוכנה אשר סך העלויות שניתן להוון בגינם אינו נמוך מסף המהותיות כאמור.

הבנק יישם את ההנחיות כנדרש וקבע סף מהותיות של 750 אלפי ש"ח לכל פרויקט פיתוח תוכנה, השלכות יישום ההנחיות נכללו ברבעון השני של שנת 2015 מכאן ולהבא והגדילו את הוצאות פחת והפחתות בסך של 2.6 מיליון ש"ח.

(4) עדכון קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת הפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי בארגון מחדש שכשל. השפעת היישום לראשונה של ההנחיות שנקבעו בקובץ השאלות והתשובות המעודכן הינה גידול של 2.5 מיליון ש"ח בהוצאות להפסדי אשראי ברבעון השלישי. מנגד קטנה יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון השלישי בסך של 7.9 מיליון ש"ח לאור רישום מחיקות חשבונאיות בגין חובות ששונה להם בעבר מסלול בחינת ההפרשות.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.

התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב- ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים אלא לכלול מספרי השוואה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. כמו כן, לא נדרש גילוי על מגזר ניהול פיננסי.

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.

- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא דיווח על מגזרי פעילות.

במסגרת העדכון נקבעו בין היתר כללים לסיווג לקוחות עסקיים אשר מחזור הכנסותיהם אינו מייצג את היקף פעילותם לדעת התאגיד הבנקאי והובהרו הכללים לסיווג לקוחות למגזר הפעילות הרלוונטי במידה ולתאגיד הבנקאי אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אשר אין לו חבות לתאגיד הבנקאי.

להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)-

(2) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2018. בהתאם להוראות המעבר שנקבעו לצורך היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפדיציה. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר.

(3) חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 23 במרץ 2015 פורסם חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארה"ב ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו כן החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי הדוח הדירקטוריון וסקירת ההנהלה וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים. נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015.

להערכת הבנק, לחוזר לא צפויה השפעה מהותית על דוחותיו הכספיים למעט אופן ההצגה והגילוי.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(4) חוזר בדבר ישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה.

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה. בהתאם לחוזר, נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה, ובין היתר, את כללי הצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על הכנסה" ובנושא 740–830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ – מיסים על הכנסה". הוראות אלו יחליפו את הוראות הקיימות בהוראות הדיווח לציבור המבוססות בעיקרון על התקינה הבינלאומית בנושא מיסים על הכנסה (IAS 12). ליישום כללי התקינה האמריקאית בנושא מיסים על הכנסה עשויה להיות בין השאר השפעה מהותית על הכרה במיסים נדחים המתייחסים להשקעה בחברות מוחזקות. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש.

(5) חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים.

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים. בהתאם לחוזר, נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים". ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית, בשינויים המחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש.

(6) טיוטת בדבר דיווח של תאגיד בנקאיים לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא גלוי על בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביום 10 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים. בהתאם לחוזר, לאור השינויים בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312 בנושא עסקאות תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים ולאור החשיבות של הגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, עלה הצורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור העוסקת בגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים. לאחר התיקון, המידע בנושא זה בדוח לציבור יינתן לגבי כל בעל עניין לפי תקנות ניירות ערך, איש קשור לפי הוראה 312, וכל צד קשור אחר לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, המפורטים בנושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילוי בהקשר צד קשור". הביאור בנושא בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו יעודכן בהתאם לאמור. נדרש ליישם את הנחיות החדשות החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015. לא נדרש להציג מספרי השוואה אם הידע אינו קיים בידי הבנק.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 2 - ניירות ערך

א.

30 בספטמבר 2015				
רווח כולל אחר מצטבר (ב)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (א)
לא מבוקר				
במיליוני ש"ח				
228.0	226.7	1.3	-	228.0

אגרות חוב זמינות למכירה:
של ממשלת ישראל

30 בספטמבר 2014				
רווח כולל אחר מצטבר (ב)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (א)
לא מבוקר				
במיליוני ש"ח				
370.2	362.9	7.5	(0.2)	370.2
0.4	0.4	-	-	0.4
370.6	363.3	7.5	(0.2)	370.6

אגרות חוב זמינות למכירה:
של ממשלת ישראל
של אחרים בישראל
סך הכל ניירות ערך

31 בדצמבר 2014				
רווח כולל אחר מצטבר (ב)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (א)
מבוקר				
במיליוני ש"ח				
407.1	403.3	4.3	(0.5)	407.1

אגרות חוב זמינות למכירה:
של ממשלת ישראל

(א) נתוני שווי הוגן מבוססים על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(ב) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 8 ו 9, בדבר שעבודים ראה באור 11.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

ב. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת ערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש.
ליום 30.9.2015 אין ניירות ערך זמינים למכירה בפוזיצית הפסד שטרם מומש.

30 בספטמבר 2014		
פחות מ-12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו		
שווי הוגן	0-20%	סה"כ
במיליוני ש"ח		
50.7	0.2	0.2

אגרות חוב זמינות למכירה :
של ממשלת ישראל

31 בדצמבר 2014		
פחות מ-12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו		
שווי הוגן	0-20%	סה"כ
במיליוני ש"ח		
55.6	0.5	0.5

אגרות חוב זמינות למכירה :
של ממשלת ישראל

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות (א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
הפרשה להפסדי אשראי
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2015		
הפרשה להפסדי אשראי		
אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי	סך הכל
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

29.8	41.8	71.6
5.3	7.8	13.1
(11.5)	(13.6)	(25.1)
2.0	4.0	6.0
(9.5)	(9.6)	(19.1)
25.6	40.0	65.6
2.3	0.9	3.2

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה (*)
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2014		
הפרשה להפסדי אשראי		
אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי	סך הכל
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

30.7	33.4	64.1
3.9	4.9	8.8
(2.9)	(6.7)	(9.6)
2.3	4.4	6.7
(0.6)	(2.3)	(2.9)
34.0	36.0	70.0
2.2	0.8	3.0

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה (*)
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות (א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2015		
הפרשה להפסדי אשראי		
אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי	סך הכל
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

30.1	40.5	70.6
4.5	8.5	13.0
(16.2)	(26.0)	(42.2)
7.2	17.0	24.2
(9.0)	(9.0)	(18.0)
25.6	40.0	65.6
2.3	0.9	3.2

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2014		
הפרשה להפסדי אשראי		
אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי	סך הכל
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

29.5	31.8	61.3
6.3	7.2	13.5
(9.8)	(19.4)	(29.2)
8.0	16.4	24.4
(1.8)	(3.0)	(4.8)
34.0	36.0	70.0
2.2	0.8	3.0

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה (מבוקר)
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה (*)
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה (מבוקר)
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה (*)
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות (א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (א), ועל החובות (א) בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2015				
סך הכל	בנקים	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי	מסחרי
		לא מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
3,237.4	2,089.4	1,148.0	9.5	1,138.5
4,480.3	-	4,480.3	3,172.8	1,307.5
7,717.7	2,089.4	5,628.3	3,182.3	2,446.0
10.7	-	10.7	0.8	9.9
51.7	-	51.7	38.3	13.4
62.4	-	62.4	39.1	23.3

יתרת חוב רשומה של חובות (א)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות (א)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (א)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2014				
סך הכל	בנקים	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי	מסחרי
		לא מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
2,904.4	1,845.6	1,058.8	15.3	1,043.5
4,001.3	-	4,001.3	2,815.3	1,186.0
6,905.7	1,845.6	5,060.1	2,830.6	2,229.5
21.7	-	21.7	4.6	17.1
45.3	-	45.3	30.6	14.7
67.0	-	67.0	35.2	31.8

יתרת חוב רשומה של חובות (א)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות (א)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (א)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2014				
סך הכל	בנקים	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי	מסחרי
		מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
2,896.9	1,802.1	1,094.8	17.9	1,076.9
4,037.7	-	4,037.7	2,852.4	1,185.3
6,934.6	1,802.1	5,132.5	2,870.3	2,262.2
23.7	-	23.7	4.9	18.8
44.0	-	44.0	34.8	9.2
67.7	-	67.7	39.7	28.0

יתרת חוב רשומה של חובות (א)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות (א)

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (א)

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א)

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2015					
לא בעייתיים	בעייתיים (ב)		סך הכל	חובות לא פגומים -מידע נוסף(ו)	
	לא פגומים	פגומים (ג)		בפיגור של 90 ימים או יותר (ד)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (ה)
לא מבוקר					
במיליוני ש"ח					
516.4	6.1	7.4	529.9	1.9	3.9
195.1	-	0.1	195.2	-	-
15.1	-	-	15.1	-	0.1
1,679.5	14.5	11.8	1,705.8	2.6	6.6
2,406.1	20.6	19.3	2,446.0	4.5	10.6
3,157.4	18.1	6.8	3,182.3	9.4	22.5
5,563.5	38.7	26.1	5,628.3	13.9	33.1
2,089.4	-	-	2,089.4	-	-
7,652.9	38.7	26.1	7,717.7	13.9	33.1

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור-פעילות בישראל
בנקים בישראל
סך הכל-פעילות בישראל

30 בספטמבר 2014					
לא בעייתיים	בעייתיים (ב)		סך הכל	חובות לא פגומים -מידע נוסף(ו)	
	לא פגומים	פגומים (ג)		בפיגור של 90 ימים או יותר (ד)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (ה)
לא מבוקר					
במיליוני ש"ח					
460.3	7.1	7.0	474.4	1.4	3.9
150.5	3.7	0.5	154.7	0.1	0.1
11.5	0.1	-	11.6	-	-
1,545.6	27.2	16.0	1,588.8	4.8	8.1
2,167.9	38.1	23.5	2,229.5	6.3	12.1
2,795.2	24.3	11.1	2,830.6	10.6	22.6
4,963.1	62.4	34.6	5,060.1	16.9	34.7
1,845.6	-	-	1,845.6	-	-
6,808.7	62.4	34.6	6,905.7	16.9	34.7

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור-פעילות בישראל
בנקים בישראל
סך הכל-פעילות בישראל

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי.

ראה באור 3 ב(2)ג) לדוחות הכספיים.

(ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות רבית.

(ה) צוברים הכנסות רבית. מזה חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 0.5 מיליוני ש"ח (ב-30.9.2014 - 2.0 מיליוני ש"ח) אשר סווגו כחובות

בעייתיים שאינם פגומים.

(ו) לענין זה "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2014						
חובות לא פגומים -מידע נוסף(ו)		סך הכל	בעייתיים (ב)		לא בעייתיים	
בפיגור של 90 ימים או יותר (ד)	בפיגור של 30 ימים (ה)		פגומים (ג)	לא פגומים		
מבוקר						
במיליוני ש"ח						
2.3	1.8	484.2	6.2	5.9	472.1	פעילות לווים בישראל
-	-	174.7	0.5	3.5	170.7	ציבור-מסחרי
-	-	11.7	-	0.1	11.6	בינוי ונדל"ן-בינוי
8.6	2.8	1,591.6	16.4	17.4	1,557.8	בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
10.9	4.6	2,262.2	23.1	26.9	2,212.2	שרותים פיננסיים
16.5	8.0	2,870.3	12.7	25.0	2,832.6	מסחרי-אחר
27.4	12.6	5,132.5	35.8	51.9	5,044.8	סך הכל מסחרי
-	-	1,802.1	-	-	1,802.1	אנשים פרטיים
27.4	12.6	6,934.6	35.8	51.9	6,846.9	סך הכל ציבור-פעילות בישראל
בנקים בישראל						
סך הכל-פעילות בישראל						

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי. ראה באור 3 ב(2)(ג) לדוחות הכספיים.

(ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(ה) צוברים הכנסות ריבית. מזה חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 1.9 מיליוני ש"ח אשר סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(ו) לענין זה "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

30 בספטמבר 2015				
יתרת (ב) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית אשראי	יתרת הפרשה פרטנית אשראי	יתרת (ב) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית אשראי	סך הכל יתרת (ב) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
לא מבוקר				
במיליוני ש"ח				

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי

6.5	0.6	0.9	7.4	42.2
0.1	- (ג)	-	0.1	0.4
-	-	-	-	0.3
9.7	1.6	2.1	11.8	66.9
16.3	2.2	3.0	19.3	109.8
6.5	0.3	0.3	6.8	127.1
22.8	2.5	3.3	26.1	236.9

בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל (*)

17.4	2.5	3.3	20.7	228.9
16.8	1.2	0.4	17.2	26.5

(*) מזה:
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

30 בספטמבר 2014				
יתרת (ב) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית אשראי	יתרת הפרשה פרטנית אשראי	יתרת (ב) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית אשראי	סך הכל יתרת (ב) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
לא מבוקר				
במיליוני ש"ח				

פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי

2.9	2.5	4.1	7.0	36.2
0.3	0.2	0.2	0.5	0.6
-	-	-	-	0.4
4.8	4.2	11.2	16.0	66.9
8.0	6.9	15.5	23.5	104.1
4.2	4.2	6.9	11.1	116.6
12.2	11.1	22.4	34.6	220.7

בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל (*)

11.7	11.1	22.4	34.1	219.0
2.1	2.1	18.5	20.6	24.0

(*) מזה:
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
(ב) יתרת חוב רשומה - יתרת חוב רשומה של הלוואות מסוימות שהועמדו לאחר 1 בינואר 2014, כוללות בין היתר עמלות נדחות שנזקפו ליתרת החוב, בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא מדידת הכנסות ריבית וטרם הופחתו.
(ג) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

31 בדצמבר 2014				
יתרת (ב) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית אשראי	יתרת הפרשה פרטנית אשראי	יתרת (ב) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית אשראי	סך הכל יתרת (ב) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
מבוקר				
במיליוני ש"ח				

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי				
4.7	2.2	1.5	6.2	35.7
0.5	0.2	-	0.5	0.5
-	-	-	-	0.4
13.7	4.7	2.7	16.4	67.5
18.9	7.1	4.2	23.1	104.1
12.0	4.5	0.7	12.7	121.5
30.9	11.6	4.9	35.8	225.6
סך הכל ציבור-פעילות בישראל (*)				
מזה: (*)				
30.5	11.6	4.9	35.4	224.2
22.0	3.1	0.5	22.5	26.6
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים				
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים				

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(ב) יתרת חוב רשומה - יתרת חוב רשומה של הלוואות מסוימות שהועמדו לאחר 1 בינואר 2014, כוללות בין היתר עמלות נדחות שנזקפו ליתרת החוב, בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא מדידת הכנסות ריבית וטרם הופחתו.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2015		
יתרה	הכנסות	מזה:	יתרה	הכנסות	מזה:
ממוצעת	ריבית	נרשמו על	ממוצעת	ריבית	נרשמו על
של חובות	שנרשמו	בסיס	של חובות	שנרשמו	בסיס
פגומים (ב)	(ג)	מזומן	פגומים (ב)	(ג)	מזומן
לא מבוקר			לא מבוקר		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
9.3	-	-	8.7	-	-
0.2	-	-	0.7	-	-
15.5	-	-	15.8	-	-
25.0	-	-	25.2	-	-
9.9	-	-	11.6	-	-
34.9	- (*)	-	36.8	- (*)	-

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור-פעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2014			30 בספטמבר 2014		
יתרה	הכנסות	מזה:	יתרה	הכנסות	מזה:
ממוצעת	ריבית	נרשמו על	ממוצעת	ריבית	נרשמו על
של חובות	שנרשמו	בסיס	של חובות	שנרשמו	בסיס
פגומים (ב)	(ג)	מזומן	פגומים (ב)	(ג)	מזומן
לא מבוקר			לא מבוקר		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
6.5	-	-	6.5	-	-
0.5	-	-	0.6	-	-
14.2	-	-	14.3	-	-
21.2	-	-	21.4	-	-
10.6	-	-	10.7	-	-
31.8	- (*)	-	32.1	- (*)	-

פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור-פעילות בישראל

(*) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 0.6 ו 1.8 מיליוני ש"ח, לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 ו 0.6-1.8 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בהתאמה.

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015
באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

30 בספטמבר 2015				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (ג)	צובר (ב) לא בפיגור	צובר (ב), בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר (ב) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
				לא מבוקר
				במיליוני ש"ח
1.5	0.1	-	-	1.4
9.0	0.1	-	-	8.9
10.5	0.2	-	-	10.3
6.7	0.2	-	-	6.5
17.2	0.4	-	-	16.8
30 בספטמבר 2014				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (ג)	צובר (ב) לא בפיגור	צובר (ב), בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר (ב) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
				לא מבוקר
				במיליוני ש"ח
3.2	-	-	-	3.2
0.2	-	-	-	0.2
9.7	-	-	-	9.7
13.1	-	-	-	13.1
7.5	-	-	-	7.5
20.6	-	-	-	20.6

**ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
פעילות לווים בישראל**

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן
מסחרי-אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
(ב) צובר הכנסות ריבית.
(ג) נכלל בחובות פגומים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

31 בדצמבר 2014				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (ג)	צובר (ב) לא בפיגור	צובר (ב), בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר (ב) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
מבוקר				
במיליוני ש"ח				
2.7	-	-	-	2.7
0.3	-	-	-	0.3
10.5	-	-	-	10.5
13.5	-	-	-	13.5
9.0	-	-	-	9.0
22.5	-	-	-	22.5

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות פגומים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב
	רשומה לפני	רשומה לאחר
	ארגון מחדש	ארגון מחדש
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

5	0.4	0.3
9	0.8	0.6
14	1.2	0.9
10	0.5	0.5
24	1.7	1.4

ארגונים מחדש שבוצעו		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		
מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב
	רשומה לפני	רשומה לאחר
	ארגון מחדש	ארגון מחדש
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

9	0.2	0.2
13	2.8	2.8
22	3.0	3.0
56	1.7	1.7
78	4.7	4.7

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו		
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב
	רשומה לפני	רשומה לאחר
	ארגון מחדש	ארגון מחדש
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

17	1.5	1.4
68	4.3	4.1
85	5.8	5.5
91	3.1	3.0
176	8.9	8.5

ארגונים מחדש שבוצעו		
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		
מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב
	רשומה לפני	רשומה לאחר
	ארגון מחדש	ארגון מחדש
לא מבוקר		
במיליוני ש"ח		

20	0.7	0.7
46	5.4	5.4
66	6.1	6.1
87	3.1	3.1
153	9.2	9.2

ארגונים מחדש שבוצעו		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב
	רשומה לפני	רשומה לאחר
	ארגון מחדש	ארגון מחדש
מבוקר		
במיליוני ש"ח		

23	0.8	0.8
2	0.1	0.1
64	7.7	7.5
89	8.6	8.4
161	5.6	5.6
250	14.2	14.0

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (ב)	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה (ג)
	לא מבוקר
	במיליוני ש"ח

10	1.3
53	0.7
63	2.0

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (ב)	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה (ג)
	לא מבוקר
	במיליוני ש"ח

4	- (ד)
4	0.1
8	0.1
8	0.3
16	0.4

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

מסחרי-אחר

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
(ב) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
(ג) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.
(ד) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (ב)	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
מס' חוזים	יתרת חוב (רשומה ג)
לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	
12	0.7
1	0.1
42	4.4
55	5.2
134	2.4
189	7.6

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (ב)	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	
מס' חוזים	יתרת חוב (רשומה ג)
לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	
11	0.9
48	2.8
59	3.7
22	1.1
81	4.8

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (ב)	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	
מס' חוזים	יתרת חוב (רשומה ג)
מבוקר	
במיליוני ש"ח	
18	1.8
3	0.1
67	5.5
88	7.4
50	2.0
138	9.4

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

בינוי ונדל"ן-בינוי

בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן

מסחרי-אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור-פעילות בישראל

(א) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
(ב) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
(ג) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3א - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014	
לא מבוקר	לא מבוקר	מבוקר	
מיליוני ש"ח			
			בישראל
			לפי דרישה:
1,105.4	832.4 (ג)	897.5	אינם נושאים רבית
761.3	555.8 (ג)	633.2	נושאים רבית
1,866.7	1,388.2	1,530.7	סך הכל לפי דרישה
3,234.7	3,263.5 (ג)	3,263.8	לזמן קצוב: נושאים רבית
5,101.4	4,651.7	4,794.5	סך הכל פיקדונות בישראל (א)
			(א) מזה:
3,367.9	3,137.4	3,172.7	פיקדונות של אנשים פרטיים
1,733.5	1,514.3	1,621.8	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014	
לא מבוקר	לא מבוקר	מבוקר	
מיליוני ש"ח			
			תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
3,904.5	3,645.4	3,690.2	עד 1
935.5	788.5 (ג)	852.7 (ג)	מעל 1 עד 10
156.7	217.8 (ג)	251.6 (ג)	מעל 10 עד 100 (ב)
104.7	-	-	מעל 100 ועד 500 (ב)
5,101.4	4,651.7	4,794.5	סך הכל

(ב) תקרת הפיקדון הגבוהה בבנק מגיעה ביום 30 בספטמבר 2015 לסך של 104.7 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של 73.8 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2014 ולסך של 82.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014.

(ג) סווג מחדש.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 ב- זכויות עובדים

א.ריכוז ההטבות העיקריות המחושבות באופן אקטוארי:

30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2015	2014	2014	
לא מבוקר		מבוקר	הטבה לפנסיה ופיצויים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
186.1	185.9	201.7	סכום ההתחייבות
118.1	115.8	115.7	השווי ההוגן של נכסי התכנית
68.0	70.1	86.0	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
68.0	70.1	86.0	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
26.4 (*)		37.5 (**)	הטבה למענקי יובל
			סכום ההתחייבות
94.4		123.5	סך הכל
			עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

(*) ליום 30 בספטמבר 2015 כולל הטבה בגין המרת ימי מחלה בסך של 4.3 מיליון ש"ח.
(**) סווג מחדש

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 3 ב- זכויות עובדים

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (כוללת פיצויי פרישה)

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2014	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
179.0	179.0	201.7
4.2	3.1	3.4
10.8	8.1	7.5
0.8	0.6	0.7
12.0	-	(22.9)
(5.1)	(4.9)	(4.3)
201.7	185.9	186.1
189.8	157.0	168.0

מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה (מבוקר)

עלות שירות

עלות ריבית

הפקדות משתתפי התכנית

הפסד (רווח) אקטוארי

הטבות ששולמו

מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה

מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2014	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
113.0	113.0	115.7
7.3	2.1	0.2
2.3	1.8	1.7
0.8	0.6	0.7
(7.7)	(1.7)	(0.2)
115.7	115.8	118.1
86.0	70.1	68.0
86.0	70.1	68.0

שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה (מבוקר)

תשואה בפועל על נכסי התכנית

הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי

הפקדות לתכנית על ידי העובדים

הטבות ששולמו

שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף תקופה

מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה**

**נכלל בסעיף התחייבויות אחרות

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

ביאור 3 ב - זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (כוללת פיצויי פרישה) (המשך)

ג. סכומים שהוכרו במאזן

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2014	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
86.0	70.1	68.0

סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ד. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2014	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
18.7	6.8	12.8
15.9	15.9	-
34.6	22.7	12.8

הפסד אקטוארי נטו

הפסד אקטוארי נטו בגין המעבר

יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר

ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2014	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
201.7	185.9	186.1
189.8	157.0	168.0
115.7	115.8	118.1

מחויבות בגין הטבה חזויה

מחויבות בגין הטבה מצטברת

שווי הוגן של נכסי התכנית

ו. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2014	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
201.7	185.9	186.1
115.7	115.8	118.1

מחויבות בגין הטבה חזויה

שווי הוגן של נכסי התכנית

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

ביאור 3 ב - זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (כוללת פיצויי פרישה) (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
4.2	1.0	0.9	3.1	3.4
10.8	2.7	2.5	8.1	7.5
(7.3)(*)	(2.8)(*)	(1.2)	(2.1)(*)	(3.5)
0.6	0.2	1.2	0.5	2.2
8.3	6.7	3.4	9.6	9.6

עלות שירות

עלות ריבית

תשואה חזויה על נכסי תכנית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:

הפסד אקטוארי נטו

סך עלות ההטבה נטו

* משיקולים פרקטיים הבנק בחר להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים בתקופות אלו.

ראה גם ביאור 1(ג) 1.

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו בהפסד כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	2014	2015
מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
12.0	-	(0.6)	-	(19.6)
(0.6)	(0.2)	(1.2)	(0.5)	(2.2)
11.4	(0.2)	(1.8)	(0.5)	(21.8)
8.3	6.7	3.4	9.6	9.6
19.7	6.5	1.6	9.1	(12.2)

(רווח) הפסד אקטוארי נטו בתקופה

הפחתה של הפסד אקטוארי

סך הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל

אחר

סך עלות ההטבה נטו

סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו
לתקופה ובהפסד כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים בהפסד כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מהפסד (רווח) כולל אחר מצטבר לדוח

רווח והפסד כהוצאה בשנת 2015 לפני השפעת המס

במיליוני ש"ח

2.4

הפסד אקטוארי נטו

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

ביאור 3 ב - זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (כוללת פיצויי פרישה) (המשך)

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו
א1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2015	2014	2014	2014
לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר	מבוקר
באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים
3.08%	3.17%	2.89%	2.89%
1.89%	2.50%	2.50%	2.50%
0.6%-0.8%	0.6%-0.8%	0.6%-0.8%	0.6%-0.8%
0.8%-3.3%	0.8%-4.4%	0.8%-4.5%	0.8%-4.5%

שיעור היוון - ריאלי

שיעור עלית המדד

שיעור עזיבה

שיעור גידול בתגמול - ריאלי

א2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2014	2014	2014
לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר	מבוקר
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
5.03%	5.75%	5.98%	5.98%
4.00%	9.28% (*)	5.47% (*)	5.47% (*)
3.3%-6.9%	3.5%-7.1%	3.3%-7.0%	3.3%-7.0%

שיעור היוון נומינלי

תשואה חזויה נומינלית

לטווח ארוך על נכסי התכנית

שיעור גידול בתגמול - נומינלי

* משיקולים פרקטיים הבנק בחר להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים בתקופות אלו.

ראה גם ביאור 1 (ג) 1.

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על גידול (קיטון) במחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס.

גידול בנקודת אחוז אחת			קיטון בנקודת אחוז אחת		
30 בספטמבר		31 בדצמבר	30 בספטמבר		31 בדצמבר
2015	2014	2014	2015	2014	2014
לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר	מבוקר
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
(32.7)	(31.0)	(35.4)	41.9	40.0	46.1
(17.2)	(13.2)	(21.0)	19.5	14.8	20.4
1.1	0.6	(0.8)	(0.9)	(0.5)	0.7
14.4	14.7	17.0	(13.2)	(13.4)	(15.5)

שיעור היוון

שיעור עלית המדד

שיעור עזיבה

שיעור גידול בתגמול

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

ביאור 3 ב - זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (כוללת פיצויי פרישה) (המשך)

(4) נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תוכנית

30 בספטמבר			סוג נכס
2015	2014	31 בדצמבר	
לא מבוקר	מבוקר	מבוקר	
במיליוני ש"ח			
3.5	3.4	4.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
31.0	28.1	28.5	מניות
			אגרות חוב:
33.4	36.5	34.6	ממשלתיות
38.7	36.7	38.1	קונצרניות
11.5	11.1	10.3	אחר
118.1	115.8	115.7	סך הכל

ב. השווי ההוגן של נכסי תוכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2015

יעד הקצאה (*)		אחוז מנכסי התכנית		סוג נכס
2015	2015	30 בספטמבר	31 בדצמבר	
באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים	
0%-10%	3%	4%	25%	מזומנים ופקדונות בבנקים
23%-35%	26%	3%	24%	מניות
				אגרות חוב:
12%-22%	28%	30%	32%	ממשלתיות
28%-52%	33%	33%	32%	קונצרניות
0%-23%	10%	8%	9%	אחר
100%	100%	100%	100%	סה"כ

(*) מבוסס על הקופה המהווה את מרבית נכסי התכנית.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

ביאור 3 ב - זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (כוללת פיצויי פרישה) (המשך)

5. תזרימי מזומנים

א. הפקדות

הפקדות בפועל			תחזית*		
לשנה שהסתיימה ביום 31 דצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	2014	2015	2015
2014	2014	2015	2014	2015	2015
מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר			
במיליוני ש"ח					
3.1	0.8	0.9	2.4	2.4	3.2
			הפקדות		

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2015.

ב. ההטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

מהוון במיליוני ש"ח	שנה
0.9	2015
2.0	2016
2.3	2017
2.6	2018
2.9	2019
24.3	2020-2024
<u>151.1</u>	2025 ואילך
186.1	סה"כ

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015 ביאור 3 ב זכויות עובדים (המשך)

ה. השינויים העיקריים שחלו במחצית הראשונה של שנת 2015 בזכויות העובדים ואופן חישובן:

1. הסכם שכר :

ביום 21 בינואר 2015 הודיע לאומי, כי הנהלת לאומי וארגון עובדי לאומי הגיעו להסכמות לגבי הסכם קיבוצי מיוחד (להלן: "ההסכם הקיבוצי"), ואלו אושרו על ידי דירקטוריון לאומי ועל ידי מועצת העובדים של לאומי. ההסכמות לגבי ההסכם הקיבוצי הושגו לאחר שהסכם קיבוצי קודם משנת 2010, הסתיים בדצמבר 2014. ההסכם הקיבוצי הינו לתקופה של ארבע שנים, דהיינו עד ליום 31 בדצמבר 2018.

ההסכם חל גם על בנק ערבי ישראלי ועובדיו.

עיקרי השינויים שנקבעו בהסכם הקיבוצי, ביחס להסכם הקיבוצי הקודם:

מנגנון עדכון השכר השנתי, בשיעור ממוצע לכלל העובדים של 5%, שונה והוא יהיה כדלקמן:

בשנת 2015 - 4%

בשנת 2016 - 4%

בשנת 2017 - 3.5%

בשנת 2018 - 3.5%

הבנק ישלם לעובדים עליהם חל ההסכם הקיבוצי מענק חד פעמי בגובה משכורת אחת ("המענק החד פעמי").

הבנק יקדים את עדכון סכום שכר המינימום שנקבע בהחלטת הממשלה, באופן שעדכון שכר המינימום ל- 5,000 ש"ח יבוצע בפעימה אחת ובאופן מיידי (ולא באופן מדורג כפי שנקבע בהחלטת הממשלה), לכלל העובדים שמשכרים שכר מינימום.

נקבעו הוראות נוספות שונות הנוגעות להפחתת סכומי מענקי היובל (מענקים וחופשות); עדכון שיעור הפרשות המעסיק לתגמולים עבור עובדים הזכאים ל"פנסיה צוברת", כך שההפרשה תהיה בשיעור של 7.5% במקום הפרשה בשיעור של 5%; עידוד עובדים שאינם מנצלים ימי חופשת מחלה, מעבר של עובדי קבלן לעובדי בנק; ועדכון התקופה המקסימלית לקבלת תוספות ותק, כך שהיא תהיה עד ותק של 38 שנים, במקום ותק של 37 שנים בהסכם שהסתיים.

בעקבות ההסכם עדכן הבנק את האומדנים לשינוי השנתי בשכר, הזכאות למענק יובל וחופשת יובל, זכאות להמרת ימי מחלה שלא נוצלו בימי חופשה הנובעים בעיקר מיישום הסכם שכר שנחתם עם העובדים בחודש ינואר 2015.

השפעות הסכם השכר נכללו ברבעון הראשון של שנת 2015 .

2. שינויים נוספים:

- שינויים בשיעור היוון עקב אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים:

חישוב ההתחייבות האקטוארית של הבנק לפנסיה נעשה על פי שיעור היוון שמבוסס על תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח בינלאומי אשר נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות לפרעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון לאותן תקופות לפרעון על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב.

- עדכון אומדן השינוי השנתי בשכר בשל ירידת שיעור האינפלציה החזויה.

- שינוי אופן צבירת ההתחייבות לפנסיה (ראה ביאור 1(ג)(1)(א)).

3. הטבות מעבר לתנאים החוזיים - תוכנית לפרישה מוקדמת:

ביום 22 ביולי 2015, החליט דירקטוריון הבנק על תוכנית לפרישה מוקדמת לעובדים אשר תכלול הטבות מעבר לתנאים החוזיים בעלות של 12.0 מיליון ש"ח, אשר נכללו בהוצאות השכר ברבעון השני של שנת 2015.

4. לגילויים נוספים בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 3 ברבעון הראשון של שנת 2015.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 4 - הלימות הון, נזילות ומינוף

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראות סופיות לאימוץ הוראות באזל 3 בישראל. תחילת יישום הוראות אלו היא מיום 1 בינואר 2014.

א.	30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014
	לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר
	מיליוני ש"ח		
1.	הון לצורך חישוב יחס ההון		
	707.5	648.0 (ב)	623.2 (ב)
	63.1	57.8	57.2
	770.6	705.8	680.4
	יחס הון לצורך חישוב יחס ההון		
	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
	הון רובד 2, לאחר ניכויים		
	סה"כ הון כולל		
2.	יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
	5,168.4	4,628.0 (ב)	4,583.2 (ב)
	3.5	3.3	3.1
	725.7	700.6	690.9
	5,897.6	5,331.9 (ב)	5,277.2 (ב)
	יחס הון לצורך חישוב יחס ההון		
	סיכון אשראי		
	סיכון שוק		
	סיכון תפעולי		
	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
3.	יחס ההון לרכיבי סיכון		
	12.00%	12.15% (ב)	11.81% (ב)
	13.07%	13.24% (ב)	12.89% (ב)
	9.00%	9.00%	9.00%
	12.50%	12.50%	12.50%
	יחס ההון לרכיבי סיכון		
	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (א)		
	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (א)		

א) דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015. לרבות דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017, ואשר הינה שולית ומסתכמת לתוספת הנמוכה מ-0.01% להלימות ההון.

ב) הוצג מחדש בגין שינוי שיטה החשבונאית (יישום למפרע של הנחיית הפיקוח על הבנקים בנושא שיטת צבירת התחייבות לפנסיה). ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 4 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014
לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר
באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.92%	11.26% (א)	11.52% (א)
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299.		
0.08%	0.90%	0.29%
השפעת הוראות המעבר		
12.00%	12.15% (ב)	11.81% (ב)
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299.		

(א) הוצג מחדש בגין יישום למפרע של אופן צבירת התחייבות לפנסיה, לרבות השפעה של אימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות העובדים (ליום 31 בדצמבר 2014 וליום 30 בספטמבר 2014 חושבו לפי נתונים צפויים).
(ב) הוצג מחדש בגין שינוי שיטה החשבונאית (יישום למפרע של הנחיית הפיקוח על הבנקים בנושא שיטת צבירת התחייבות לפנסיה). ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

ג. יחס כיסוי נזילות (א)

מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015
לא מבוקר
באחוזים
328.1%
60.0%

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (ב)

(א) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
(ב) יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ-60% ליום 1 באפריל 2015, 80% ליום 1 בינואר 2016. ועד לשיעור 100% ביום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופן זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכונה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות הוחל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 4 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

ד. יחס מינוף

ליום 30 בספטמבר 2015	
לא מבוקר	
במיליוני ש"ח	
707.5	הון רובד 1
8,579.7	סך החשיפות
באחוזים	
8.25%	יחס המינוף
5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (א)

(א) לתאגידים בנקאיים העומדים בדרישה ליחס המינוף ביום פרסום ההוראה.

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 "יחס מינוף". ההוראה מאמצת את הנחיית ועדת באזל מינואר 2014 להוסיף יחס מינוף פשוט, שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלים לדרישות הון מבוססות סיכון. יחס המינוף נועד להגביל את הצטברות המינוף במגזר הבנקאי, בכדי למנוע תהליכי צמצום מינוף שעלולים לפגוע במערכת הפיננסית ובכלכלה.

יחס המינוף מוגדר כמדידת ההון מחולק במדידת החשיפה, כאשר היחס מבוסס באחוזים. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס מינוף מזערי בשיעור שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. בנוסף, תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%.

ה. יעד הלימות הון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים.

יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון.

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראות סופיות לאימוץ הוראות באזל 3 בישראל. בהתאם להוראות אלו, הבנקים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימאלי בשיעור של 9% וביחס הון כולל מינימאלי בשיעור של 12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015.

בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית נדרש להגדיל את יחס הון רובד 1 המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10%, ואת היחס הכולל לרכיבי סיכון בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017.

בהתאם לאמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנדרש מהבנק החל מיום 1 בינואר 2015, הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי הוא 12.5%.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 "מגבלות למתן הלוואות לדיור". על פי ההוראה המתוקנת, התאגיד הבנקאי נדרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון שנקבע הוא 1 בינואר 2017, ועל התאגידים הבנקאיים להגדיל את יעד ההון בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

ההשפעה על יעדי הלימות ההון של הבנק הינה שולית ומסתכמת נכון ליום 30 בספטמבר 2015 לשיעור הנמוך מ-0.01%.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 5 - דוח על הנכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

30 בספטמבר 2015						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ (א)		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
לא מבוקר						
במיליוני ש"ח						
נכסים						
2,285.1	-	20.0	39.0	894.1	1,332.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
228.0	-	-	-	-	228.0	ניירות ערך
5,565.9	-	-	-	54.8	5,511.1	אשראי לציבור, נטו (ב)
59.2	59.2	-	-	-	-	בניינים וציוד
94.5	6.2	-	-	-	88.3	נכסים אחרים
8,232.7	65.4	20.0	39.0	948.9	7,159.4	סך כל הנכסים
התחייבויות						
5,101.4	-	19.8	35.7	891.9	4,154.0	פיקדונות הציבור
2,087.7	-	-	-	-	2,087.7	פיקדונות מבנקים
340.6	2.5	-	0.1	9.3	328.7	התחייבויות אחרות
7,529.7	2.5	19.8	35.8	901.2	6,570.4	סך כל ההתחייבויות
703.0	62.9	0.2	3.2	47.7	589.0	ה פ ר ש

(א) כולל צמודי מטבע חוץ.

(ב) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה בהתאם למגזרי ההצמדה של האשראי.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 5 - דוח על הנכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

30 בספטמבר 2014						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ (א)		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד למדד	לא	
				המחירים	צמוד	
לא מבוקר						
במיליוני ש"ח						
2,007.1	-	12.4	39.8	843.4	1,111.5	נכסים מזומנים ופיקדונות בבנקים
370.6	-	-	-	50.9	319.7	ניירות ערך
4,993.1	-	-	-	69.0	4,924.1	אשראי לציבור, נטו (ב)
67.6	67.6	-	-	-	-	בניינים וציוד
(ג) 91.9	5.9	-	-	-	(ג) 86.0	נכסים אחרים
(ג) 7,530.3	73.5	12.4	39.8	963.3	(ג) 6,441.3	סך כל הנכסים
התחייבויות						
4,651.7	-	12.2	36.9	829.1	3,773.5	פיקדונות הציבור
1,854.8	-	-	-	-	1,854.8	פיקדונות מבנקים
102.5	-	-	-	-	102.5	כתבי התחייבויות נדחים
(ג) 316.8	3.2	-	-	(ג) 8.3	(ג) 305.3	התחייבויות אחרות
(ג) 6,925.8	3.2	12.2	36.9	(ג) 837.4	(ג) 6,036.1	סך כל ההתחייבויות
(ג) 604.5	70.3	0.2	2.9	(ג) 125.9	(ג) 405.2	ה פ ר ש

(א) כולל צמודי מטבע חוץ.

(ב) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה בהתאם למגזרי ההצמדה של האשראי.

(ג) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבוונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים ראה באורו(ג)1).

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 5 - דוח על הנכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2014						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ (א)		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
				המחירים		
מבוקר						
במיליוני ש"ח						
1,961.9	-	12.1	40.7	845.2	1,063.9	נכסים מזומנים ופיקדונות בבנקים
407.1	-	-	-	50.1	357.0	ניירות ערך
5,064.8	-	-	-	63.8	5,001.0	אשראי לציבור, נטו (ב)
67.8	67.8	-	-	-	-	בניינים וציוד
(ג) 95.6	2.9	-	-	-	(ג) 92.7	נכסים אחרים
(ג) 7,597.2	70.7	12.1	40.7	959.1	(ג) 6,514.6	סך כל הנכסים
התחייבויות						
4,794.5	-	11.9	37.6	830.8	3,914.2	פיקדונות הציבור
1,744.1	-	-	-	-	1,744.1	פיקדונות מבנקים
103.3	-	-	-	-	103.3	כתבי התחייבויות נדחים
(ג) 336.5	3.2	-	0.1	(ג) 9.7	(ג) 323.5	התחייבויות אחרות
(ג) 6,978.4	3.2	11.9	37.7	(ג) 840.5	(ג) 6,085.1	סך כל ההתחייבויות
(ג) 618.8	67.5	0.2	3.0	(ג) 118.6	(ג) 429.5	ה פ ר ש

(א) כולל צמודי מטבע חוץ.

(ב) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה בהתאם למגזרי ההצמדה של האשראי.

(ג) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1(ג)(1).

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31.12.2014		30.9.2014		30.9.2015	
יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	יתרת
החוזים (א)	הפרשה (ב)	החוזים (א)	הפרשה (ב)	החוזים (א)	הפרשה (ב)
מבוקר	לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר	מבוקר	לא מבוקר
במיליוני ש"ח					
- (ג)	9.6	- (ג)	12.7	- (ג)	9.9
0.7	75.1	0.7	77.1	0.8	65.9
1.0	192.3	1.0	184.5	1.1	168.6
0.3	334.9	0.3	332.2	0.3	324.1
0.8	478.3	0.9	483.7	1.0	509.0
0.1	0.1	0.1	0.4	-	-
2.9	1,090.3	3.0	1,090.6	3.2	1,077.5

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
אשראי תעודות
ערבויות להבטחת אשראי
ערבויות אחרות
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר
ועדין לא ניתן
סך הכל

(א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
(ב) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.
(ג) סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

לבנק קיימות התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות, לסוף תקופת הדיווח כדלהלן:

31.12.2014	30.9.2014	30.9.2015
מבוקר	לא מבוקר	לא מבוקר
במיליוני ש"ח		
0.2	1.5	0.1
5.6	4.4	4.3
5.1	5.2	4.8
4.6	4.6	4.3
4.3	4.3	3.7
3.4	3.6	3.3
35.3	36.1	33.5
58.3	58.2	53.9

1. התחייבות לרכישת ציוד והתקנות
2. חוזי שכירות לזמן ארוך - (א)
דמי שכירות של בניינים וכלי רכב:
בשנה ראשונה
בשנה שנייה
בשנה שלישית
בשנה רביעית
בשנה חמישית
מעל חמש שנים
סך הכל

(א) חישוב ההתקשרות בגין דמי שכירות מבוסס על תקופת השכירות המרבית, לרבות אופציות להארכת תוקף החוזים כפי שנכללו בחוזי השכירות.

ג. תביעות משפטיות

במהלך העסקים הרגיל הוגשו כנגד הבנק תביעות משפטיות. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי התביעות התלויות, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים כתוצאה מהתביעות האמורות. לדעת הנהלת הבנק סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים אשר אפשרות התממשותן אינה קלושה לימים 30 בספטמבר 2015, 30 בספטמבר 2014 ו 31 בדצמבר 2014 מסתכם בסך של 0.8 מיליוני ש"ח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 7 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2015				
שווי הוגן				יתרה
סה"כ	רמה 3(א)	רמה 2(א)	רמה 1(א)	במאזן
לא מבוקר				
מיליוני ש"ח				
2,355.3	2,097.2	62.4	195.7	2,285.1
228.0	-	-	228.0	228.0
5,529.4	4,017.1	1,512.3	-	5,565.9
5.5	5.5	-	-	5.5
8,118.2	6,119.8	1,574.7	423.7	8,084.5 (ג)
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
ניירות ערך (ב)				
אשראי לציבור, נטו				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור				
פיקדונות מבנקים				
כתבי התחייבות נדחים				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
5.2	5.2	-	-	5.2

30 בספטמבר 2014				
שווי הוגן				יתרה
סה"כ	רמה 3(א)	רמה 2(א)	רמה 1(א)	במאזן
לא מבוקר				
מיליוני ש"ח				
2,089.0	1,865.4	62.1	161.5	2,007.1
370.6	-	-	370.6	370.6
4,963.7	3,520.3	1,443.4	-	4,993.1
5.0	5.0	-	-	5.0
7,428.3	5,390.7	1,505.5	532.1	7,375.8 (ג)
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
ניירות ערך (ב)				
אשראי לציבור, נטו				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור				
פיקדונות מבנקים				
כתבי התחייבות נדחים				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
5.0	5.0	-	-	5.0

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 509.3 מיליוני ש"ח ובסך 3,204.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה (ב-30 בספטמבר 2014: 614.1 מיליוני ש"ח ובסך 2,698.6 מיליוני ש"ח בהתאמה), אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 7א.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 7 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2014				
שוי' הוגן				יתרה
סה"כ	רמה 3(א)	רמה 2(א)	רמה 1(א)	במאזן
מבוקר				
מיליוני ש"ח				
2,030.5	1,801.9	68.8	159.8	1,961.9
407.1	-	-	407.1	407.1
5,032.3	3,605.6	1,426.7	-	5,064.8
5.0	5.0	-	-	5.0
7,474.9	5,412.5	1,495.5	566.9	7,438.8 (ג)
4,855.8	2,762.6	2,093.2	-	4,794.5
1,744.1	-	1,744.1	-	1,744.1
103.3	103.3	-	-	103.3
177.2	177.2	-	-	179.5
6,880.4	3,043.1	3,837.3	-	6,821.4 (ג)
5.1	5.1	-	-	5.1

נכסים פיננסיים
מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך (ב)
אשראי לציבור, נטו
נכסים פיננסיים אחרים
סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות
פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות פיננסיות אחרות
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 654.9 מיליוני ש"ח ובסך 2,651.5 מיליוני ש"ח בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 7א'.

באור 7 א' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
מחירים	מחירים	מחירים
מצוטטים	מצוטטים	מצוטטים
בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל
(רמה 1)	(רמה 1)	(רמה 1)
לא מבוקר	לא מבוקר	מבוקר
מיליוני ש"ח		
228.0	370.2	407.1
-	0.4	-
228.0	370.6	407.1

של אחרים בישראל

30 בספטמבר 2015				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים	נתונים	נתונים	סה"כ שווי הוגן	סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015
מצוטטים	ניצפים	לא ניצפים		
בשוק פעיל	משמעותיים	משמעותיים		
	אחרים			
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)		
	לא מבוקר			
	מיליוני ש"ח			
-	-	5.4	5.4	-

30 בספטמבר 2014				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים	נתונים	נתונים	סה"כ שווי הוגן	סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2014
מצוטטים	ניצפים	לא ניצפים		
בשוק פעיל	משמעותיים	משמעותיים		
	אחרים			
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)		
		לא מבוקר		
		מיליוני ש"ח		
-	-	0.5	0.5	-

144

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 7 א' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2014				
סך כל הרווח (הפסד)	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	סה"כ שווי הוגן	נתונים	נתונים	מחירים
בגין השינויים		לא ניצפים	ניצפים	מצוטטים
בשווי בתקופה		משמעותיים	משמעותיים	בשוק פעיל
שהסתיימה			אחרים	
ביום 31 בדצמבר 2014		(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)
		מבוקר		
		מיליוני ש"ח		
-	0.4	0.4	-	-

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון (א)

(א) נמדד בשווי הוגן בהתאם להוראות המפקח בדבר הפרשה להפסדי אשראי.

ג. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן.

במהלך התקופה של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015 וכן במהלך שנת 2014 (לרבות במהלך התקופה של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2014) לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1 ומרמה 1 ל-רמה 2.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 8 - הכנסות והוצאות ריבית

לא מבוקר

לתשעה חודשים		לשלושה חודשים	
שהסתיימו ב-30 בספטמבר		שהסתיימו ב-30 בספטמבר	
2014	2015	2014	2015
במיליוני ש"ח			
252.4	253.3	84.6	87.5
27.2	24.2	11.3	10.5
4.0	1.5	1.3	0.6
283.6	279.0	97.2	98.6
(33.5)	(25.8)	(12.5)	(10.6)
(8.1)	(3.6)	(2.1)	(1.2)
(2.6)	(0.4)	(0.8)	-
(44.2)	(29.8)	(15.4)	(11.8)
239.4	249.2	81.8	86.8
4.0	1.5	1.3	0.6
4.0	1.5	1.3	0.6

א. הכנסות ריבית

מאשראי לציבור
מפיקדונות בבנקים
מאגרות חוב
סך כל הכנסות ריבית

ב. הוצאות ריבית

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנקים
על כתבי התחייבויות נדחים
סך כל הוצאות ריבית
סך הכנסות ריבית, נטו

ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב:

זמינות למכירה
סך הכל כלול בהכנסות ריבית

באור 9 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לא מבוקר

לתשעה חודשים		לשלושה חודשים	
שהסתיימו ב-30 בספטמבר		שהסתיימו ב-30 בספטמבר	
2014	2015	2014	2015
במיליוני ש"ח			
1.3	2.1	-	0.8
0.1	(א) -	0.2	0.1
0.1	0.2	(א) -	0.1
1.5	2.3	0.2	1.0

1. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

א. מהשקעות באגרות חוב
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה (ב)
ב. הפרשי שער, נטו

2. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר

א. מפעילות במכשירים נגזרים
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית

(א) סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
(ב) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 10 - מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
משקי בית	מסחריים קטנים ורשויות מקומיות	מסחריים גדולים	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סך הכל	
לא מבוקר						
במיליוני ש"ח						
47.6	24.8	4.5	9.9	-	86.8	הכנסות ריבית נטו:
7.4	0.1	(0.1)	(7.4)	-	-	מחיצוניים
						בינמגזרי
הכנסות שאינן מריבית						
16.0	9.2	1.7	1.0	0.1	28.0	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
71.0	34.1	6.1	3.5	0.1	114.8	סך ההכנסות
9.0	3.1	1.0	-	-	13.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
11.0	7.0	1.6	2.0	0.1	21.7	רווח נקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014						
משקי בית	מסחריים קטנים ורשויות מקומיות	מסחריים גדולים	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סך הכל	
לא מבוקר						
במיליוני ש"ח						
43.3	24.5	4.3	9.6	0.1	81.8	הכנסות ריבית נטו:
6.7	(0.1)	(0.3)	(6.3)	-	-	מחיצוניים
						בינמגזרי
הכנסות שאינן מריבית :						
17.4	9.3	1.8	1.1	0.1	29.7	מחיצוניים
0.1	-	-	(0.1)	-	-	בינמגזרי
67.5	33.7	5.8	4.3	0.2	111.5	סך ההכנסות
5.5	2.5	0.8	-	-	8.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
10.0	6.5	1.4	2.5	0.1	20.5	רווח נקי (א)

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)1).

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 10 - מגזרי פעילות (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
סך הכל	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	מסחריים גדולים	מסחריים קטנים ורשויות מקומיות	משקי בית	
לא מבוקר						
במיליוני ש"ח						
249.2	-	21.8	13.2	72.2	142.0	הכנסות ריבית נטו:
-	-	(15.9)	(0.3)	0.5	15.7	מחיצוניים
						בינמגזרי
הכנסות שאינן מריבית						
87.2	0.3	2.2	5.3	28.5	50.9	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
336.4	0.3	8.1	18.2	101.2	208.6	סך ההכנסות
13.0	-	-	(0.7)	4.5	9.2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
70.2	0.2	4.4	6.8	21.5	37.3	רווח נקי
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014						
סך הכל	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	מסחריים גדולים	מסחריים קטנים ורשויות מקומיות	משקי בית	
לא מבוקר						
במיליוני ש"ח						
239.4	0.1	20.8	13.6	73.2	131.7	הכנסות ריבית נטו :
-	-	(12.3)	(1.1)	(1.0)	14.4	מחיצוניים
						בינמגזרי
הכנסות שאינן מריבית:						
86.7	0.1	2.3	5.1	29.3	49.9	מחיצוניים
-	-	(0.1)	-	-	0.1	בינמגזרי
326.1	0.2	10.7	17.6	101.5	196.1	סך ההכנסות
13.5	-	-	1.1	4.4	8.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
69.7	0.1	6.1	5.5	23.2	34.8	רווח נקי (א)

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג) (1).

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 10 - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
משקי בית	מסחריים קטנים ורשויות מקומיות	מסחריים גדולים	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סך הכל
מבוקר					
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית נטו:					
178.6	97.2	18.3	27.2	0.1	321.4
18.0	(1.2)	(1.3)	(15.5)	-	-
הכנסות שאינן מריבית					
67.8	39.3	7.0	5.5	(0.1)	119.5
0.1	-	-	(0.1)	-	-
264.5	135.3	24.0	17.1	-	440.9
סך ההכנסות					
14.3	2.9	- (ב)	-	-	17.2
44.2	31.8	8.5	9.9	(ב) -	94.4
רווח נקי (א)					

(א) הוצג מחדש לאור יישום למפרט של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובעקבות שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור (1)(ג)1).

(ב) נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 11- שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות

בנק ישראל מאפשר לבנקים לממן פערי נזילות, באם יוצרו, באמצעות אשראי יומי או תוך יומי מבנק ישראל. לשם כך, חתם הבנק על איגרת חוב לטובת בנק ישראל להבטחת סכומים המגיעים או שיגיעו לבנק ישראל מהבנק. כערובה לנ"ל הבנק שיעבד לטובת בנק ישראל בשעבוד שוטף ללא הגבלה בסכום אגרות חוב המופקדות בחשבון ספציפי המתנהל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב על שם בנק ישראל. הבנק רשם שיעבוד כנ"ל ברשם החברות. אגרות חוב שהועברו לפקדון המשועבד הסתכמו ביום 30.9.2015 לסך של 44.8 מיליוני ש"ח לעומת 44.5 מיליוני ש"ח ביום 30.9.2014 ו- 44.6 מיליוני ש"ח ביום 31.12.2014.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (לא מבוקר) (א)

רווח (הפסד) כולל אחר			
התאמות בגין הצגת ניירות	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	
ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן			
במיליוני ש"ח			
1.4	(7.8)	(6.4)	יתרה ליום 30 ביוני 2015
(0.7)	1.4	0.7	שינוי נטו במהלך התקופה
0.7	(6.4)	(5.7)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

רווח (הפסד) כולל אחר			
התאמות בגין הצגת ניירות	התאמות בגין הטבות לעובדים	סך הכל	
ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן			
במיליוני ש"ח			
3.2	(13.7)	(10.5)	יתרה ליום 30 ביוני 2014 (א)
1.3	(0.1)	1.2	שינוי נטו במהלך התקופה
4.5	(13.8)	(9.3)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014

(א) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר השפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1(ג)1.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (לא מבוקר) (א).

רווח כולל אחר			
סך הכל	התאמות בגין התאמות בגין הטבות לעובדים במיליוני ש"ח	ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)
(19.7)	(22.0)	2.3	שינוי נטו במהלך התקופה
14.0	15.6	(1.6)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015
(5.7)	(6.4)	0.7	

רווח כולל אחר			
סך הכל	התאמות בגין התאמות בגין הטבות לעובדים במיליוני ש"ח	ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)
(11.7)	(14.0)	2.3	שינוי נטו במהלך התקופה
2.4	0.2	2.2	
(9.3)	(13.8)	4.5	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014 (מבוקר) (א)

רווח כולל אחר			
סך הכל	התאמות בגין התאמות בגין הטבות לעובדים במיליוני ש"ח	ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
(11.7)	(14.0)	2.3	שינוי נטו בשנת 2014
(8.0)	(8.0)	(ב)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
(19.7)	(22.0)	2.3	

(א) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש.
למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1(ג)1.
(ב) סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (א).

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן (הפסדים) רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים בגין ניירות ערך שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (1)
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
לא מבוקר			
במיליוני ש"ח			
(0.1)	0.2	(0.3)	הטבות לעובדים רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2)
(0.5)	0.3	(0.8)	
0.6	(0.5)	1.1	סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה
0.7	(0.5)	1.2	
0.7	(0.5)	1.2	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן הטבות לעובדים רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2) סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
לא מבוקר			
במיליוני ש"ח			
1.9	(0.6)	1.3	
-	(0.1)	(0.1)	
1.9	(0.7)	1.2	

- (א) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש.
- למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1(ג)1.
- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה ביאור 9.
- (2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה בביאור 33 בדבר הטבות לעובדים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (א).

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
	לא מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
(0.4)	0.2	(0.2)
(2.1)	0.8	(1.3)
22.5	(8.4)	14.1
2.2	(0.8)	1.4
22.2	(8.2)	14.0

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
	לא מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
4.8	(1.8)	3.0
(1.3)	0.5	(0.8)
0.1	- (ב)	0.1
0.3	(0.2)	0.1
3.9	(1.5)	2.4

השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן (הפסדים) רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים בגין ניירות ערך שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (1) הטבות לעובדים רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2) סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה

השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים בגין ניירות ערך שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (1) הטבות לעובדים רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2) סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה

- (א) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1(ג).
- (ב) סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה ביאור 9.
- (2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה בביאור 33 בדבר הטבות לעובדים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014 (א)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
מבוקר		
במיליוני ש"ח		
4.0	(1.5)	2.5
(4.0)	1.5	(2.5)
(13.5)	5.1	(8.4)
0.5	(0.1)	0.4
(13.0)	5.0	(8.0)

השינויים במרכיבי הפסד כולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן

רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

רווחים בגין ניירות ערך שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (1)

הטבות לעובדים

(הפסד) רווח אקטוארי נטו בתקופה

רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2)

סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה

- (א) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש.
- למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1(ג). (1).
- (ב) סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה ביאור 9.
- (2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה בביאור 3 בדבר הטבות לעובדים.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 13- צדדים קשורים ובעלי ענין

א. מסגרת אשראי מחברת האם - לאומי

למימון פעילותו השוטפת הועמדה לבנק מסגרת פעילות מחברת האם לאומי. המסגרת ליום 30 ליוני 2015, שאושרה ביום 1 לפברואר 2015, נקבעה ל- 2.8 מיליארד ש"ח, מזה עד 10.0 מיליון ש"ח במט"ח, לעומת 2.2 מיליארד ש"ח ו- 20.0 מיליון ש"ח בהתאמה בדצמבר 2014. כן ניתן יהיה לנצל עד 200 מיליון ש"ח באשראי לזמן קצוב מעל שנה, במחירים הנהוגים בחברת האם.

עלות המימון של המסגרת במטבע ישראלי עד 2.0 מיליארד ש"ח, מבוססת על ריבית בנק ישראל והחל מה-1 לפברואר 2015 עלתה בשיעור של 0.15 נקודות האחוז. מימון במטבע ישראלי מעבר לסכום של 2.0 מיליארד ש"ח ניתן יהיה לנצל בתנאי חח"ד בשיעור הריבית הנקבעת על ידי בנק ישראל.

ב. פירעון כתב התחייבות נדחה

ביום 30 באפריל 2015 ביצע הבנק פירעון מוקדם של כתב התחייבות נדחה בסך של 100 מיליוני ש"ח (קרן) וזאת לאחר אישור בנק ישראל בנושא המותנה באי חלוקת דיבידנד בשנת 2015.

יתרת כתב ההתחייבות ליום 31.12.2014 הסתכמה לסך של 103.3 מיליוני ש"ח וביום 30 בספטמבר 2014 לסך של 102.5 מיליוני ש"ח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 14- מיזוג בנק ערבי ישראלי בע"מ עם ולתוך בנק לאומי לישראל בע"מ

ביום 4 במאי 2015 אושר בועדת הביקורת ובדירקטוריון בנק ערבי ישראלי מיזוג בנק ערבי ישראלי שהינו חברת בת בשליטה כמעט מלאה (99.72%) של בנק לאומי, עם ולתוך בנק לאומי החל מיום 1 בינואר 2016. בתאריך 7 למאי 2015, הוגשה הצעת המיזוג לרשם החברות, על ידי החברות המתמזגות. המיזוג יבוצע בדרך של מיזוג סטטוטורי, בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני של חוק החברות, באופן שעם ביצוע המיזוג כלל נכסיו והתחייבויותיו של בנק ערבי ישראלי יועברו לבנק לאומי. בנק ערבי ישראלי יחדל להתקיים, ללא צורך בפירוק. דירקטוריון בנק ערבי ישראלי אישר כאמור את ביצוע המיזוג וקבע, בשים לב למצבן הכספי של החברות המתמזגות, כי אין לדעתו חשש סביר שעקב המיזוג לא יהיה ביכולתו של בנק לאומי לקיים את התחייבויותיו לנושה, לאחר המיזוג. ביום 26 למאי 2015 התקיימה אסיפה כללית של בעלי המניות בבנק, ובה בעלי מניות המיעוט התנגדו למיזוג, בעקבות כך הגיש בנק לאומי לבית המשפט המחוזי בתל-אביב – המחלקה הכלכלית, ביום 31 במאי 2015 בקשה לאישור המיזוג בהתאם לפרק השמיני של חוק החברות. בעלי מניות המיעוט הגישו את תגובתם הנתמכת בחוות דעת. הדיון הבא נקבע לחודש נובמבר 2015.

הנימוקים למיזוג

(א) המיזוג נועד לתכלית עסקית וכלכלית, והוא יאפשר לקבוצת לאומי להעמיק את רמת הסינרגיה הקבוצתית, בין הפעילויות הקמעונאיות, המסחריות ובפעילות האשראי הצרכני, ולהוביל, בין היתר, גם לחיסכון בהוצאות, בזמן הניהולי ובעלויות תפעוליות ולשיפור יכולת הבקרה על הפעילות של החברות המתמזגות. לסינרגיה הצפויה פוטנציאל יצירת ערך בהיבטים תפעוליים, אסטרטגיים, ארגוניים ומימוניים כאחד.

(ב) המהלך ייצור יתרון ללקוחות בנק ערבי ישראלי ויאפשר להעניק ללקוחות בנק ערבי ישראלי הצעת ערך בהתאמה למכלול צרכיהם, בין היתר, לאור שיפור ברמת המוצרים המוצעים ללקוח, תוך שימת דגש על הענקת סל שירותים מגוון ורחב ללקוח. כמו כן, המיזוג יגדיל משמעותית את נגישות הלקוחות לסניפי הבנק לנוכח הפיזור הרחב של סניפי בנק לאומי ברחבי הארץ.

הצדדים למיזוג הינם:

(א) בנק לאומי - החברה הקולטת כמשמעות מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות").

(ב) בנק ערבי ישראלי בע"מ - חברת היעד כמשמעות מונח זה בחוק החברות.

בנק לאומי מחזיק ב- 1,012,173 מניות רגילות בנות 0.01 ₪ ערך נקוב כל אחת בחברת היעד המהוות כ- 99.72% מהון המניות המונפק והנפרע של חברת היעד ובעלי מניות פרטיים שונים (להלן: "בעלי מניות המיעוט") מחזיקים, כולם ביחד, ב- 2,827 מניות רגילות בנות 0.01 ₪ ערך נקוב כל אחת בחברת היעד המהוות כ- 0.28% מהון המניות המונפק והנפרע של חברת היעד.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 14- מיזוג בנק ערבי ישראלי בע"מ עם ולתוך בנק לאומי לישראל בע"מ (המשך)

עיקרי הסכם המיזוג

על פי הסכם המיזוג (להלן: "הסכם המיזוג"), בנק ערבי, שהינו חברה בת בשליטת בנק לאומי, יתמזג עם ולתוך בנק לאומי. בנק לאומי ובנק ערבי יקראו להלן גם "החברות המתמזגות".

בהתאם להסכם המיזוג, ובכפוף לקיום התנאים שנקבעו לביצועו של המיזוג ולהשלמת ביצוע הפעולות המפורטות בהסכם המיזוג (לפי הנדרש), ובהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני לחוק החברות ולהוראות חלק ה'2 של פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) ("פקודת מס הכנסה"), ביום המיזוג:

(א) יועברו לבנק לאומי, כל הנכסים וההתחייבויות של בנק ערבי, על פי כל דין או הסכם, כפי שיהיו ביום המיזוג, והכל לרבות נכסים וחבויות שהינם מותנים או לא מותנים, קיימים או עתידיים, ידועים או בלתי ידועים, ובכלל זה, כתבי השיפוי שניתנו על ידי בנק ערבי ישראלי לנושאי המשרה ולדירקטורים בבנק ערבי ישראלי וכן ייפוי כוח שניתנו לבנק ערבי ישראלי או על ידו, ויראו את בנק לאומי כמי שבא בנעלי בנק ערבי ישראלי לכל דבר ועניין בקשר עם הנכסים וההתחייבויות המועברים כאמור לעיל.

(ב) בנק לאומי ישלם את מלוא התמורה לבעלי מניות המיעוט והחל מאותו מועד לא יקנו המניות שבידי בעלי מניות המיעוט כל זכות, למעט הזכות לקבלת תמורה (ככל שזו לא הועברה לידי בעל מניות בבנק ערבי ישראלי ביום המיזוג מכל סיבה שהיא). החל ממועד חתימת הסכם המיזוג, ייחשב ספר בעלי מניות בנק ערבי ישראלי כסגור, והחל מאותו מועד לא תאושר או תרשם העברת מניות בנק ערבי ישראלי במרשם בעלי המניות של בנק ערבי ישראלי.

(ג) יראו את בנק לאומי כאילו היה בנק ערבי ישראלי בכל ההליכים המשפטיים (לרבות הליכי הוצאה לפועל) שבנק ערבי ישראלי צד להם ביום המיזוג.

(ד) ביום המיזוג עובדי הבנק ייקלטו בבנק לאומי במעמד זהה למעמד בו היו בבנק ערבי ישראלי ערב המיזוג (עובד זמני, עובד קבוע וכו') ויהיו לעובדי בנק לאומי. כל ההוראות, התנאים, הזכויות וההתחייבויות שחלו על עובדי בנק ערבי ישראלי ערב המיזוג ימשיכו לחול עליהם לאחר הפיכתם לעובדי בנק לאומי.

(ה) בנק ערבי ישראלי יחדל להתקיים כישות משפטית נפרדת והדירקטוריון וחברי הדירקטוריון של בנק ערבי ישראלי יפסיקו את כהונתם.

(ו) בהתאם לבקשה שתוגש לרשם החברות, רשם החברות יעביר את פנקס השעבודים (כמשמעותו בסעיף 181 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג-1983) של בנק ערבי ישראלי לפנקס השעבודים של בנק לאומי, לפי סעיף 323 (3) לחוק החברות.

(ז) הרשם ימסור לבנק לאומי תעודה המעידה על ביצוע המיזוג וירשום את דבר המיזוג במרשם בנק לאומי.

(ח) בנק ערבי ישראלי ייסגר ללא פירוק ויימחק מהרישומים המתנהלים על ידי רשם החברות, בהתאם להוראות חוק החברות.

(ט) יחולו יתר ההוראות הרלוונטיות על פי חוק החברות.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 14- מיזוג בנק ערבי ישראלי בע"מ עם ולתוך בנק לאומי לישראל בע"מ (המשך)

תמורת המיזוג

בכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים ועם השלמת המיזוג, כל בעלי מניות המיעוט יהיו בעלי הזכות לקבל מבנק לאומי תשלום במזומן בשקלים חדשים בסך השווה לסכום שיאושר בידי האסיפה הכללית של בנק ערבי ישראלי שתדון במיזוג, כפול מספר מניות בנק ערבי ישראלי המוחזקות על ידם, בניכוי מיסים כנדרש על פי דין ("התמורה"). עקב התנגדות של בעלי מניות המיעוט למיזוג ופניה של בנק לאומי לבית המשפט המחוזי בתל-אביב - מחלקה כלכלית יתכן שהתמורה תיקבע ע"י בית המשפט בהליך מתאים לפי חוק החברות ובהתאם להערכות שווי שיוגשו מטעם הצדדים. במסגרת ההליך שהגיש בנק לאומי לבית המשפט לאישור המיזוג התקיימו דיונים מקדמיים והתיק קבוע להוכחות לחודש נובמבר 2015.

אישורים נדרשים למיזוג או תנאים שנקבעו לביצועו

- (א) המיזוג על פי הסכם המיזוג אינו טעון את אישור האסיפה הכללית של בנק לאומי, שכן המיזוג עומד בתנאים שנקבעו בסעיף 320(א1)(2) לחוק החברות.
- (ב) המיזוג טעון את אישור האסיפה הכללית של בעלי מניות בנק ערבי ישראלי ו/או אישור של בית המשפט בהתאם לפרק השמיני של חוק החברות במקרה של התנגדות בעלי מניות המיעוט למיזוג.
- (ג) ועדת הביקורת של בנק לאומי אישרה ביום 3 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג, ודירקטוריון בנק לאומי אישר כאמור ביום 4 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג.
- (ד) ועדת הביקורת של בנק ערבי ישראלי אישרה ביום 4 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג, ודירקטוריון בנק ערבי ישראלי אישר כאמור ביום 4 במאי 2015 את ביצוע המיזוג על פי הסכם המיזוג.

(ה) המיזוג על פי הסכם המיזוג מותנה בקיומם במצטבר של כל התנאים המתלים המפורטים להלן:

- (1) קבלת (א) אישור בנק ישראל לביטול רישיון הבנק של בנק ערבי ישראלי עקב המיזוג וכן (ב) אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר לביטול רישיון יועץ פנסיוני של בנק ערבי ישראלי עקב המיזוג.
- (2) קבלת אישור מאת מנהל רשות המיסים להיות המיזוג פטור בהתאם להוראות פרק ה'2 לפקודת מס הכנסה, או בתנאים שהיו מקובלים על בנק לאומי (להלן: "החלטת המיסוי").
- (3) קבלת אישורים נוספים ככל שנדרשים על פי כל דין.
- (4) התקיימות כל התנאים למיזוג בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני לחוק החברות.
- (ו) במקרה בו לאחר התקיימות התנאים המתלים והשלמת ביצוע הפעולות לצורך השלמת המיזוג, לפי הנדרש, יחול לגבי צד כלשהו, ובכלל זה לגבי נכסיו, התחייבויותיו, מצבו הכספי, העסקי והכלכלי, שינוי מהותי לרעה שיש בו כדי לשנות מהמסקנה על פיה אין חשש סביר שעקב המיזוג לא יהיה ביכולתו של בנק לאומי לקיים את התחייבויות החברה לנושיה לאחר השלמת המיזוג – ימסור אותו צד הודעה על כך בכתב לצד השני.

(ז) אין באפשרות הבנקים להעריך מה תהיה החלטת בית המשפט בבקשה לאישור המיזוג שהוגשה לו על ידי בנק לאומי ואימתי תינתן. כמו כן אין באפשרות הבנקים להעריך מהו המועד בו יתקיימו התנאים המתלים הנדרשים לצורך השלמת המיזוג, אולם החברות המתמזגות התחייבו במסגרת הסכם המיזוג לפעול בשיתוף פעולה על מנת לבצע את כל הפעולות הנדרשות ולהגיש את כל הבקשות שיידרשו לצורך קיום התנאים המתלים במלואם בהקדם.

הכרזה על סכסוך עבודה

ביום 27.10.2015 התקבלה בבנק הודעה מאת ראש חטיבת עובדי הבנקים וחברות האשראי בהסתדרות העובדים הכללית החדשה – הסתדרות המעו"ף, על סכסוך עבודה וקי עובדי הבנק יוכלו לשבות באישורם החל מיום 12.11.2015. העילה המרכזית שהועלתה הינה המבוי סתום במשא ומתן עם הנהלת הבנק על הסכם המבטיח את זכויות העובדים לאחר המיזוג.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים ליום 30 בספטמבר 2015

באור 15- אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף המפחית את שיעור מס ערך מוסף ב-1% כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 באוקטובר 2015. למועד הדיווח החל ב-30 בספטמבר 2015, טרם עודכנו מס רווח מס שכר החלים על מוסדות כספיים וכן הליך עדכון חקיקתם לא הושלם למעשה למועד זה. כצעד משלים לעדכון מס ערך מוסף כאמור, ביום 12 באוקטובר אישרה מליאת הכנסת את הצו הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מ-1 לאוקטובר 2015. הצו יחול בשנת המס 2015 לגבי השכר המשולם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 אילך ולגבי החלק היחסי מהרווח בשנת מס זו. לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-37.18% משנת 2016 ואילך. (שיעורי המס הינם בהנחה כי שיעור מס חברות עומד על 26.5%). השינויים בשיעורי מס רווח ומס שכר שנחקקו לאחר מועד הדיווח, לא קיבלו ביטוי במדידת פריטים בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2015 השינויים כאמור יבואו לידי ביטוי במדידת הפריטים בדוחות הכספיים בתקופת הדיווח הבאה. ההשפעה של השינוי בשיעורי המס על הדוחות הכספיים של הבנק בהתייחס לנתונים הכספיים ליום 30 לספטמבר 2015 הינה קיטון ביתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים בסך 736 אלפי ש"ח וקיטון ביתרת המיסים הנדחים בסך 985 אלפי ש"ח בגין השינויים כאמור 730 אלפי ש"ח יוכרו כהקטנה ברווח והפסד ו-481 אלפי ש"ח יוכרו כהגדלה ברווח כולל אחר.

כ"ז חשון תשע"ו
08/11/2015

לכב'
בנק ערבי ישראלי בע"מ

שלום רב

הערכה אקטוארית לזכויות פנסיה והטבות נוספות לעובדים

נכון ליום 30/9/2015

לצורך הדו"חות הכספיים נתבקשתי על ידי הנהלת הבנק לבצע הערכה אקטוארית ל- 30/9/2015 של ההתחייבויות בגין זכויות פנסיה ואחרות כלפי עובדיו. תוצאות סוכמו בחוות הדעת המצורפת בליווי הסברים לגבי העקרונות המקצועיים שהנחו אותי וההנחות עליהן התבססתי.

לפי מיטב שיפוט המקצועי ההנחות שהתקבלו מהבנק, שיפורטו להלן ועליהן התבססתי, הן סבירות בהתחשב בניסיון העבר ובציפיות לעתיד. תשומת לב הקורא מופנית לעובדה שהערכה אקטוארית מטבעה היא אומדן ובפועל ייתכנו סטיות מהמצופה.

הערכה זו הוכנה בהתאם לעקרונות אקטואריים מקובלים, בהתאם להמלצות הממונה על שוק ההון ובהתאם לפרמטרים שנקבעו בהנחיות המפקח על הבנקים, לרבות חוזר 243 ממרס 2011, ובהתאם להוראות הדיווח לציבור בחוזר 2416 מיום 9 באפריל 2014 בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובהתאם לתיקון הוראות הדיווח לציבור שפורסמו בחוזר 2447 מיום 11 בינואר 2015 בנושא זכויות עובדים, לרבות שיעור ההיוון, מתכונת הגילוי והוראות המעבר. בהכנת הערכה זאת הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי האנשים האמונים והמוסמכים לכך בבנק, במתכונת שנדרשה על ידי. הנתונים התקבלו על ידי "כמו שהם", ללא ביקורת מצדי. עם זאת, השוואת נתונים אלה לנתוני השנה הקודמת מגלה עקביות והם נראים סבירים, אך האחריות הסופית לשלמותם ונכונותם מוטלת על הבנק. כל בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך עריכת הדין וחשבון האקטוארי.

התחלתי לספק ייעוץ אקטוארי לבנק לצורך הדו"חות הכספיים בתחילת שנת 2007. הנני אקטואר עצמאי, חבר מלא באגודת האקטוארים בישראל מאז שנת 1979. עד 30/11/2006 הייתי אקטואר ממונה בביטוח חיים ובביטוח בריאות במגדל חברה לביטוח בע"מ ובהמגן חברה לביטוח בע"מ.

אינני עובד הבנק ואינני עובד של ארגון אחר שיש לו זיקה לבנק. אין לי קשרים עם הבנק, עם צדדים קשורים לבנק או עם מי שיש להם זיקה לבנק. אינני עובד באחד מאלה ואינני מחזיק באמצעי שליטה באחד מהם. אין לי קרוב כהגדרתו בחוק ניירות ערך העונה לאחד מהקריטריונים הנ"ל.

אני נותן את הסכמתי לפרסום חוות הדעת האקטוארית הנ"ל.

בכבוד רב

F.I.L.A.A. דב רפאל
אקטואר

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ז. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il ildov@4actuaries.co.il

בנק ערבי ישראלי בע"מ
הערכה אקטוארית לזכויות פנסיה, מענקים וחופשות מיוחדות לעובדים והטבות נוספות לעובדים בתקופת ההעסקה ולאחר תקופת ההעסקה

(א) תאור זכויות

1. תאור זכויות הפנסיה לקבוצה מוגדרת של עובדים קבועים

1. אוכלוסיית הזכאים לפנסיה במסגרת הנ"ל: העובדים הקבועים בבנק ביום 1/1/1988, להוציא חריג אחד. אוכלוסיית הגמלאים: עובדים לשעבר אשר בוטחו במסגרת הנ"ל ושאיניהם.
2. קצבת זקנה בהגיע העובד לגיל פרישה מותנת בהשלמת 15 שנות עבודה המקנות זכויות פנסיה של 40% ו-1.5% על כל שנת עבודה נוספת עד מקסימום של 70%.
3. גיל הפרישה הוא 67. נשים רשאיות לפרוש החל מהגיל הקבוע בחוק ועד גיל 67. לצורך החישוב, גיל פרישת נשים מחושב לפי הקבוע בחוק (כלומר, גיל 62 עד 64 בהתאם לשנת הלידה).
4. זכאות לפנסיה אלמנה, עפ"י המצב המשפחתי במועד המאזן ובגיל בן/בת הזוג במועד זה, כפוף להיות בן/בת הזוג בחיים בעת פטירת העובד/ת.
5. קצבת נכות לעובד שאינו מסוגל להמשיך בעבודתו בבנק לצמיתות, בשיעור קצבת הזקנה שהיה מגיע אליה העובד אילו המשיך את עבודתו עד גיל הפרישה.
6. קצבה לאלמנה/עובד/ת שנפטר/ה, בגובה 40% משכרו/ה אחרון.
7. קצבת יתומים של עובד/ת שנפטר/ה בשיעור של 15% מהשכר האחרון לכל ילד עד שני ילדים שגילם עד 20.
8. קצבה לאלמנה/ת פנסיונר/ית בגובה 60% מהפנסיה שקיבל/ה הגמלאי/ת ערב פטירתו/ה.
9. בהגיע העובד/ת לגיל הפרישה יוכל לוותר על מלוא זכויות הפנסיה ויקבל לידיו פיצויים ותגמולים או יוכל לבחור במסלול פנסיה ובתמורה יוותר על מלוא כספי הפיצויים והתגמולים או יוכל לוותר על חלק מכספי התגמולים ולקבל פנסיה מוקטנת. לצורך החישוב הונח כי בגיל הפרישה העובדים יבחרו בפנסיה ויוותרו על התגמולים והפיצויים.
10. עובד שעבד למעלה מ-35 שנה ובחר במסלול פנסיה, יקבל לידיו מחצית משכרו האחרון (לרבות שעות נוספות גלובליות ודמי תעבורה), על כל שנה נוספת שעבד עד למקסימום חמש משכורות.
11. רכיבי השכר המקנים זכויות פנסיה הינם: שכר בסיסי, שעות נוספות גלובליות ודמי תעבורה עליהם חלים אחוזי פנסיה כמפורט בסעיף 1 לעיל. על תקופת העבודה עד 31/12/1994 מחושבות הזכויות על בסיס 60% מדמי התעבורה ואילו על התקופה לאחר מכן 100% לתקופות בהן יש בבעלותו רכב ו-60% בתקופות בהן אין. הפנסיה כפופה ל-"אחוז המשרה המשוקלל". זהו סה"כ חודשי העבודה שעבד העובד, מוכפל באחוז המשרה הרלוונטי לו, מחולק בסך כל החודשים שעברו מתחילת העבודה, בניכוי חודשי חופשה ללא תשלום.
12. המשכורת הקובעת הינה המשכורת האחרונה ערב קרות האירוע המזכה.
13. בנוסף, פנסיונר וכן אלמנה של פנסיונר זכאי/ת לעיתון, נופש ושי לחג.

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ז. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.ildov@4actuaries.co.il

2. עובדים קבועים אשר החלו עבודתם בבנק בתקופה : מ- 1.1.1988 ועד ל- 1.1.2001 (עובדי דור הביניים).

זכאים לקבל מהבנק ביום פרישתם, פיצויי פרישה על התקופה מיום כניסתם לעבודה ועד ליום 31.12.2003, בגובה משכורת אחת לכל שנת עבודה.

החל מיום 1.1.2004 עובדים אלו נכללים בהסדר פנסיוני באחת מקרנות הפנסיה הגדולות, ולבנק אין חבות נוספת לפנסיה או פיצויים לעובדים לעיל עבור תקופה זו.

3. תאור זכויות החלות על כלל עובדי הבנק הקבועים

3 (1). תאור המענקים והחופשות המיוחדות

1. בהגיע העובד ל- 20, 30 ו- 40 שנות ותק בטרם פרישתו, יקבל מענק בגובה מספר משכורות. כן יהיה זכאי לחופשה מיוחדת בת 11 יום בהשלימו 20 ו- 30 שנות עבודה ו- 17 יום בהשלימו 40 שנות עבודה בבנק.

2. עובד שמלאו לו 19, 29 או 39 שנות ותק יקבל מענק 20, 30 או 40 בהתאמה עם פרישתו בגיל הפרישה. כן יהיה זכאי לחופשת יובל אם יצבור לפחות 19.5, 29.5 או 39.5 שנות עבודה בהגיעו לגיל הפרישה. חופשות ללא תשלום מעל לחצי שנה דוחות את תשלום המענק והחופשה כאחת.

3. הזכאות היא במלאות 20 ו- 40 שנות עבודה: 3 משכורות, ובמלאת 30 שנות ותק: 4 משכורות.

4. התנאים הנ"ל שונו במסגרת הסכם העבודה שנחתם עם עובדי הבנק ל- 2015, והם יחולו מ- 1/2/2016.

5. רכיבי שכר למענקי יובל וחופשה: שכר בסיסי, שעות נוספות גלובליות ותעבורה. זכויות למענק בגין רכיב תעבורה נצברות על בסיס 60% על תקופת העבודה עד 31/12/1994 ועל התקופה שלאחר מכן 100% בתקופות בהן יש בבעלותו רכב ו- 60% בהן אין. לחופשות מיוחדות נצברות זכויות לדמי תעבורה בשיעור 100% על כל תקופת העבודה.

6. אוכלוסיית הזכאים למענקים: כלל העובדים הקבועים של הבנק בתאריך הדו"ח.

7. החל מ- 2015, החישוב אקטוארי כולל הערכת השווי של ימי חופשת יובל העומדים לזכות העובדים וטרם נוצלו. (לפני כן נרשם השווי של ימי החופשה נכון למועד החישוב, ולא נכלל בדו"ח האקטואר.)

3 (2). עזיבת עבודה לפני גיל הפרישה

1. עובד העוזב את הבנק לפני גיל הפרישה מקבל פיצויים על פי חוק ויתרת התגמולים שנצברה לזכותו.

2. בתנאים מסוימים, עובדים קיבלו בעבר פיצויים מעבר לנדרש על פי חוק. על סמך מספר מועט של מקרים שהיו בעבר, הבנק מעריך שבהסתברות מסוימת, חלק מהעובדים שיעזבו בעתיד עשויים לקבל תוספת לפיצויים.

3 (3). מענק פטירה של עובד

במקרה מוות של עובד יקבלו שאיריו 3 משכורות כולל שעות נוספות גלובליות ותעבורה להן היה זכאי העובד.

3 (4). הטבות לאחר הפרישה

עובד הפורש מהבנק ועבד 25 שנה או פרש בתום 15 שנה והוא בן 50 או יותר, וכן אלמן/אלמנה של עובד כזה, זכאיים לשי שנתו מהבנק לכל חייהם.

3 (5). סקר רפואי

עובדים מסוימים זכאים מדי שנה לסקר רפואי על חשבון הבנק. עלות מימוש ההטבה לאחר פרישת העובדים נכללת בחישוב זה.

3 (6). השכלה גבוהה

ילדי עובדים ופנסיונרים זכאים להשתתפות בשכר לימוד להשכלה גבוהה בתנאי שמתחילים לפני גיל 26. עלות מימוש ההטבה לאחר פרישת העובדים נכללת בחישוב זה.

3 (7). מתן חופשה תמורת ימי מחלה לא מנוצלים

במסגרת הסכם העבודה החדש, החל מ-2015, עובד לקראת פרישה יהיה זכאי לימי חופשה נוספים בגין ימי מחלה שלא נוצלו מתחילת עבודתו ועד לאותו מועד. אם שיעור ניצול ימי המחלה יהיה נמוך מ-25%, העובד יהיה זכאי ל-2 ימי חופשה בגין כל 30 ימי מחלה שלא נוצלו. אם השיעור יהיה בין 25% ל-50%, העובד יהיה זכאי ליום חופשה אחד בגין כל 30 ימי מחלה שלא נוצלו. אם השיעור יהיה מעל 50%, העובד לא יהיה זכאי להטבה.

(ב) רכיבי חישוב נוספים

1. עפ"י הוראת המפקח על הבנקים, שיעור ההיוון נקבע על פי אג"ח ממשלתי בתוספת מרווח קונצרני בארה"ב.
2. עלייה נומינלית בשכר בהתאם לגיל העובד, על פי ניסיון הבנק בשנים 2009 עד 2013. השיעורים הותאמו להסכם השכר החדש שנחתם בין הבנק לעובדים בתחילת 2015. הסכם השכר החדש מקטין את עליות השכר לעומת ההסכם הקודם. לצורך החישוב, הובאו בחשבון שיעור אינפלציה עתידי צפוי של כ-2% בממוצע.
3. אין עלייה ריאלית בפנסיה. הפנסיות צמודות למדד מדי חודש ומשולמות מראש בגין אותו חודש.
4. לוח תמורתה על פי חוזר 2013-1-2 של המפקח על הביטוח שפורסם ב-6/3/2013, כולל מקדם שיפור ומרווח בגין סיכון אריכות ימים ("התסריט השלילי").
5. טבלת נכות צמיתה לפי ניסיון הבנק בשנים האחרונות. תמותת נכים: כשל גימלאים בטבלה המתוארת בסעיף הקודם.
6. שיעורי עזיבה בתנאים רגילים ובתנאים מיוחדים, ושיעור פיצויי פיטורין: נמסר ע"י הבנק על סמך ניסיון השנים האחרונות והצפי לעתיד, כמפורט לעיל.

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.י. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.il

(ג) שיטת החישוב

החישוב נעשה על פי הנחיות המפקח על הבנקים, לרבות חוזר 243 מ-27/3/2011, ובהתאם להוראות הדיווח לציבור בחוזר 2416 מיום 9 באפריל 2014 בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ובהתאם לתיקון הוראות הדיווח לציבור שפורסמו בחוזר 2447 מיום 11 בינואר 2015 נתוני המקור סופקו ע"י הבנק בהתאם לבקשותיי.

על פי הנחיות בנק ישראל, בנק לאומי לישראל (חברה האם) חישוב "גיל פרישה ממוצע": 64.18 שנים לגברים, 61.45 לנשים. החישוב כלל את כל סוגי הפרישה (רגילה ומוקדמת) ב-5 השנים האחרונות. הבנק נסמך על החישוב הנ"ל.

ההתחייבות בגין פרישה לפנסיה מתחלקת כמפורט להלן:

אופן פריסת ההתחייבות לפעילים:

- לפני הגעת העובד לגיל הפרישה הממוצע: קו ישר עד לגיל הפרישה הממוצע, בהתאם לזכויות הצבורות בגיל הפרישה הממוצע.
- לאחר הגעת העובד לגיל הפרישה הממוצע: בהתאם לזכויות הצבורות בגיל הנוכחי.

ההתחייבות בגין הטבות לפנסיונרים (שי לחג, סקר רפואי) פרוסה בקו ישר עד למועד הראשון בו יהיה זכאי העובד להטבות לאחר פרישה או עזיבה.

סיכונים מיוחדים

לבנק אין ביטוח משנה. ייתכן מצב של הצטברות תביעות מוות עקב הימצאותם של עובדים רבים באתר אחד. כמו כן הבנק לא הוציא מכלל כיסוי מקרי מוות כתוצאה מפעולות מלחמה אקטיבית או פסיבית ופעולות טרור.

(ד) להלן תוצאות ההערכה ל-30/9/2015 באלפי שקל*

176,775	זכויות פנסיה צבורות של פעילים
4,208	פיצויים נוספים (למי שאינו זכאי לפנסיה)
9,299	זכויות גמלאים בפועל
22,096	סה"כ מענקים וחופשות מיוחדות (כולל תוספות סוציאליות)
5,287	שי לחג כהטבה לאחר פרישה לגמלאים ופעילים
227	מענק פטירה של עובד
4,258	פדיון ימי מחלה
445	שכר לימוד
100	סקר רפואי
9,517	חבות פיצויים לדור הביניים
232,212	סה"כ

* הערכות אלה הן מבחינת "נתוני בסיס" לחישובי הבנק לצורך חישוב ההתחייבויות בגין הזכויות הנ"ל; התוצאה הסופית נכללת בדו"חות הכספיים בביאור 3 ב.

בדיקות רגישות לתוצאות הללו מפורטות בביאורים לדוח הכספי.

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ז. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329

www.4actuaries.co.ildov@4actuaries.co.il

הערה: החישובים כוללים מס שכר (כאשר רלוונטי) בשיעור 18% כפי שהיה במועד החישוב.

דב רפאל F.I.L.A.A.
אקטואר יועץ

Office: Shatner Centre (Bldg 3), Jerusalem
Address: POB 34080, Jerusalem 91340, Israel
Telephone +972 2 654 1430
Fax +972 2 652 8451
Mobile tel +972 54 214 4329

www.4actuaries.co.il/dov

משרד: מרכז שטנר (בניין 3), ירושלים
מען: ת.ז. 34080, ירושלים 91340
טלפון 02-6541430
פקס 02-6528451
טלפון נייד 054-2144329